

NORGES OFFISIELLE STATISTIKK

AKSJONÆRFORHOLD OG STYRESAMMENSETNING I AKSJESELSKAPER 1963

SHARE OWNERSHIP 1963

STATISTISK SENTRALBYRÅ
CENTRAL BUREAU OF STATISTICS
OSLO - NORWAY

AKSJONÆRFORHOLD OG STYRE-
SAMMENSETNING I AKSJESELSKAPER
1963

SHARE OWNERSHIP AND
COMPOSITION OF THE BOARDS OF DIRECTORS
IN JOINT-STOCK COMPANIES

1963

F o r o r d

Statistisk Sentralbyrå legger her fram resultatene av en undersøkelse av styresammensetningen og aksjespredningen i aksjeselskapene for året 1963. Undersøkelsen ble satt i gang etter anmodning fra "Formuesfordelingskomiteén av 1963".

Konsulent Petter Myklebust har skrevet teksten til publikasjonen. Førstesekretær Christian Jagmann ledet en stor del av revisjonsarbeidet.

Statistisk Sentralbyrå, Oslo, 16. februar 1967

Petter Jakob Bjerve

P r e f a c e

This publication contains the results of an investigation of the shareholdings and the composition of the boards of directors in joint-stock companies for the year 1963.

Mr. Petter Myklebust has written the survey. The checking of the data was supervised by Mr. Christian Jagmann.

Central Bureau of Statistics, Oslo, 16 February 1967

Petter Jakob Bjerve

I n n h o l d

	Side
O v e r s i k t	
I. Innledning	9
II. Aksjeselskapenes betydning i norsk næringsliv	10
1. De forskjellige typer av foretak med økonomisk formål	10
2. Aksjeselskapenes betydning	12
III. Det statistiske materiale	14
1. Utvalgsplan og inngangen av oppgaver	14
2. Karakteristiske trekk ved de undersøkte selskaper	17
IV. Aksjespredningen i det enkelte selskap	19
1. Tallet på aksjonærer	19
2. De største aksjonærenes andel av aksjekapitalen	22
V. Stemmerettsforholdene i aksjeselskapene	25
1. Bruken av aksjeserier med ulik stemmerett	25
2. Samvariasjonen mellom tallet på aksjer og tallet på stemmer	26
VI. Aksjonærenes frammøte på generalforsamlingene	28
VII. Sammensetningen av aksjonærmassen i de undersøkte selskaper	29
1. De 20 største aksjonærene i selskapene	29
2. Mulige majoritetsgrupper i selskapene	31
VIII. Styremedlemmenes og administrerende direktørs andel av aksjekapitalen	34
1. Administrerende direktørs aksjeinnehav	34
2. Selskapene gruppert etter styremedlemmenes aksjeinnehav	36
3. De største aksjonærenes representasjon i styret	38
IX. De ansattes deltagelse i styrene	39
X. Personfellesskapet mellom styrene i ulike selskaper	40
Sammendrag på engelsk	45

T a b e l l e r

I. Selskaper, aksjonærer og ordinær aksjekapital etter næring og sysselsetting. Børsnoterte selskaper	48
II. Selskaper, aksjonærer og ordinær aksjekapital etter næring og sysselsetting. Ikke-børsnoterte selskaper	49
III. Selskapene etter sysselsetting, næring og tallet på aksjonærer. Børsnoterte selskaper	50
IV. Selskapene etter sysselsetting, næring og tallet på aksjonærer. Ikke-børsnoterte selskaper	50
V. Selskapene etter størrelsen av den ordinære aksjekapital, næring og tallet på aksjonærer. Børsnoterte selskaper	51
VI. Selskapene etter størrelsen av den ordinære aksjekapital, næring og tallet på aksjonærer. Ikke-børsnoterte selskaper	52
VII. Selskapene etter de største aksjonærers andel av den ordinære aksjekapital og etter næring. Børsnoterte selskaper	53
VIII. Selskapene etter de største aksjonærers andel av den ordinære aksjekapital og etter næring. Ikke-børsnoterte selskaper	54
IX. Selskaper, ordinær aksjekapital, antatt formue og sysselsetting etter minstetallet på aksjonærer med aksjemajoritet. Børsnoterte og ikke-børsnoterte selskaper	55
X. Selskaper, ordinær aksjekapital, antatt formue og sysselsetting etter minstetallet på innenlandske personlige aksjonærer med aksjemajoritet. Børsnoterte og ikke-børsnoterte selskaper	55
XI. Selskaper, ordinær aksjekapital, antatt formue og sysselsetting etter minstetallet på juridiske og utenlandske personer med aksjemajoritet. Børsnoterte og ikke-børsnoterte selskaper	55

XII.	Selskapene etter minstetallet på aksjonærer med aksjemajoritet og etter tallet på aksjonærer. Børsnoterte og ikke-børsnoterte selskaper	56
XIII.	Selskapene etter størrelsen av den ordinære aksjekapitalen og etter minstetallet på aksjonærer med aksjemajoritet. Børsnoterte og ikke-børsnoterte selskaper	57
XIV.	Selskapene og tallet på aksjer etter næring, tallet på aksjeserier med ulik stemmerett og størrelsen av den ordinære aksjekapitalen. Børsnoterte selskaper	58
XV.	Selskapene og tallet på aksjer etter næring, tallet på aksjeserier med ulik stemmerett og størrelsen av den ordinære aksjekapitalen, Ikke-børsnoterte selskaper	58
XVI.	Selskapene etter størrelsen av den ordinære aksjekapital, næring og samvariasjonen mellom tallet på stemmer og tallet på aksjer. Børsnoterte selskaper	59
XVII.	Selskapene etter størrelsen av den ordinære aksjekapital, næring og samvariasjonen mellom tallet på stemmer og tallet på aksjer. Ikke-børsnoterte selskaper	59
XVIII.	Selskaper, ordinær aksjekapital og selskapenes antatte formue etter prosentandel av ordinære aksjer representert på siste generalforsamling. Børsnoterte selskaper ...	60
XIX.	Selskaper, ordinær aksjekapital og selskapenes antatte formue etter prosentandel av ordinære aksjer representert på siste generalforsamling. Ikke-børsnoterte selskaper	60
XX.	Selskapene etter prosentandel av ordinære aksjer representert på siste generalforsamling og etter tallet på aksjonærer. Børsnoterte og ikke-børsnoterte selskaper	60
XXI.	Sammensetningen av aksjonærene etter størrelsen av selskapenes ordinære aksjekapital. Omfatter de 20 største aksjonærene fra hvert av de børsnoterte selskaper.	61
XXII.	Sammensetningen av aksjonærene etter størrelsen av selskapenes ordinære aksjekapital. Omfatter de 20 største aksjonærene fra hvert av de ikke-børsnoterte selskaper	61
XXIII.	Sammensetningen av aksjonærene i mulige majoritetsgrupper etter majoritetsgruppens størrelse. Børsnoterte selskaper	62
XXIV.	Sammensetningen av aksjonærene i mulige majoritetsgrupper etter majoritetsgruppens størrelse. Ikke-børsnoterte selskaper	63
XXV.	Selskaper, aksjonærer, ordinær aksjekapital, antatt formue og sysselsetting for selskaper der én aksjonær har aksjemajoriteten. Børsnoterte selskaper	63
XXVI.	Selskaper, aksjonærer, ordinær aksjekapital, antatt formue og sysselsetting for selskaper der én aksjonær har aksjemajoriteten. Ikke-børsnoterte selskaper	64
XXVII.	Selskapene etter styremedlemmenes aksjeinnehav og etter selskapenes næring. Børsnoterte selskaper	65
XXVIII.	Selskapene etter styremedlemmenes aksjeinnehav og etter selskapenes næring. Ikke-børsnoterte selskaper	65
XXIX.	Selskapene etter styremedlemmenes aksjeinnehav og etter størrelsen av den ordinære aksjekapitalen. Børsnoterte selskaper	66
XXX.	Selskapene etter styremedlemmenes aksjeinnehav og etter størrelsen av den ordinære aksjekapitalen. Ikke-børsnoterte selskaper	66
XXXI.	Selskapene etter styremedlemmenes aksjeinnehav og etter de største aksjonærers representasjon i styret. Børsnoterte selskaper	67
XXXII.	Selskapene etter styremedlemmenes aksjeinnehav og etter de største aksjonærers representasjon i styret. Ikke-børsnoterte selskaper	67
XXXIII.	Selskapene etter administrerende direktørs aksjeinnehav og etter størrelsen av den ordinære aksjekapital. Børsnoterte selskaper	68
XXXIV.	Selskapene etter administrerende direktørs aksjeinnehav og etter størrelsen av den ordinære aksjekapital. Ikke-børsnoterte selskaper	68
XXXV.	Styremedlemmene etter tallet på styremedlemskap og tallet på styreformannskap	68
 V e d l e g g		
1.	Utsendte skjemaer	69
2.	Publikasjoner sendt ut fra Statistisk Sentralbyrå siden 1. januar 1966	75

S t a n d a r d t e g n

- Tall kan ikke forekomme
- Oppgave mangler
- Null

C o n t e n t s

G e n e r a l s u r v e y	Page
I. Introduction	9
II. Importance of joint-stock companies in the Norwegian economy	10
1. Different types of enterprises	10
2. Importance of joint-stock companies	12
III. The statistical material	14
1. Coverage	14
2. Characteristics of the investigated companies	17
IV. The distribution of shares in individual companies	19
1. Number of shareholders	19
2. Proportion of share capital owned by the big shareholders	22
V. Voting rules in joint-stock companies	25
1. Issues of shares with different voting rights	25
2. Relationship between number of shares and number of votes	26
VI. The shareholders' participation in the general meetings of the companies	28
VII. The composition of the shareholders in the investigated companies	29
1. The 20 biggest shareholders in the companies	29
2. Possible majority groups in the companies	31
VIII. Proportion of share capital owned by the directors and the managing directors	34
1. Shareholdings of the managing directors	34
2. The companies according to proportion of share capital owned by the directors ..	36
3. Representation of the big shareholders on the board of directors	38
IX. Company employees on the boards of directors	39
X. Interlocking directorships	40
English summary	45
T a b l e s	
I. Companies, shareholders and ordinary share capital, by industry and employment. Companies quoted on the Stock Exchange	48
II. Companies, shareholders and ordinary share capital, by industry and employment. Companies not quoted on the Stock Exchange	49
III. Companies by employment, industry and number of shareholders. Companies quoted on the Stock Exchange	50
IV. Companies by employment, industry and number of shareholders. Companies not quoted on the Stock Exchange	50
V. Companies by size of ordinary share capital, industry and number of shareholders. Companies quoted on the Stock Exchange	51
VI. Companies by size of ordinary share capital, industry and number of shareholders. Companies not quoted on the Stock Exchange	52
VII. Companies by proportion of ordinary share capital owned by the big shareholders and by industry. Companies quoted on the Stock Exchange	53
VIII. Companies by proportion of ordinary share capital owned by the big shareholders and by industry. Companies not quoted on the Stock Exchange	54
IX. Companies, ordinary share capital, assessed property and employment, by lowest possible number of shareholders with majority of shares. Companies quoted and not quoted on the Stock Exchange	55
X. Companies, ordinary share capital, assessed property and employment, by lowest possible number of Norwegian personal shareholders with majority of shares. Companies quoted and not quoted on the Stock Exchange	55
XI. Companies, ordinary share capital, assessed property and employment, by lowest possible number of juristic persons and foreign shareholders with majority of shares. Companies quoted and not quoted on the Stock Exchange	55

	Page
XII. Companies by lowest possible number of shareholders with majority of shares and by number of shareholders. Companies quoted and not quoted on the Stock Exchange	56
XIII. Companies by size of ordinary share capital and by lowest possible number of shareholders with majority of shares. Companies quoted and not quoted on the Stock Exchange	57
XIV. Companies and shares, by industry, number of share issues with different voting rights and size of ordinary share capital. Companies quoted on the Stock Exchange ...	58
XV. Companies and shares, by industry, number of share issues with different voting rights and size of ordinary share capital. Companies not quoted on the Stock Exchange	58
XVI. Companies by size of ordinary share capital, industry and relationship between number of votes and number of shares. Companies quoted on the Stock Exchange	59
XVII. Companies by size of ordinary share capital, industry and relationship between number of votes and number of shares. Companies not quoted on the Stock Exchange	59
XVIII. Companies, ordinary share capital and the companies' assessed property, by percentage of ordinary shares represented at the last general meeting. Companies quoted on the Stock Exchange	60
XIX. Companies, ordinary share capital and the companies' assessed property, by percentage of ordinary shares represented at the last general meeting. Companies not quoted on the Stock Exchange	60
XX. Companies by percentage of ordinary shares represented at the last general meeting and by number of shareholders. Companies quoted and not quoted on the Stock Exchange	60
XXI. Composition of shareholders by size of companies' ordinary share capital. Includes the 20 biggest shareholders of each investigated company quoted on the Stock Exchange	61
XXII. Composition of shareholders by size of companies' ordinary share capital. Includes the 20 biggest shareholders of each investigated company not quoted on the Stock Exchange	61
XXIII. Composition of possible majority groups by size of majority group. Companies quoted on the Stock Exchange	62
XXIV. Composition of possible majority groups by size of majority group. Companies not quoted on the Stock Exchange	63
XXV. Companies, shareholders, ordinary share capital, assessed property and employment of companies in which one shareholder owns a majority of shares. Companies quoted on the Stock Exchange	63
XXVI. Companies, shareholders, ordinary share capital, assessed property and employment of companies in which one shareholder owns a majority of shares. Companies not quoted on the Stock Exchange	64
XXVII. Companies by directors' shareholdings and by industry. Companies quoted on the Stock Exchange	65
XXVIII. Companies by directors' shareholdings and by industry. Companies not quoted on the Stock Exchange	65
XXIX. Companies by directors' shareholdings and by size of ordinary share capital. Companies quoted on the Stock Exchange	66
XXX. Companies by directors' shareholdings and by size of ordinary share capital. Companies not quoted on the Stock Exchange	66
XXXI. Companies by directors' shareholdings and by the big shareholders' representation on the boards of directors. Companies quoted on the Stock Exchange	67
XXXII. Companies by directors' shareholdings and by the big shareholders' representation on the boards of directors. Companies not quoted on the Stock Exchange	67
XXXIII. Companies by managing director's shareholdings and by size of ordinary share capital. Companies quoted on the Stock Exchange	68
XXXIV. Companies by managing director's shareholdings and by size of ordinary share capital. Companies not quoted on the Stock Exchange	68
XXXV. Directors by number of directorships and by number of chairmanships	68

A p p e n d i c e s

1. Questionnaires	69
2. Publications issued by the Central Bureau of Statistics since 1 January 1966	75

E x p l a n a t i o n o f S y m b o l s

- Category not applicable
- Data not available
- Nil

O V E R S I K T

I. Innledning

Materialet til denne undersøkelsen skriver seg fra en innsamling av oppgaver for 435 aksjeselskaper. Formålet med undersøkelsen har vært å skaffe til veie et bakgrunnsmateriale for Formuesfordelingskomitéen av 1963. Komitéen anmodet Statistisk Sentralbyrå om å samle inn opplysninger om aksjeselskapene i Norge som kunne kaste lys over følgende forhold:

1. Aksjespredningen i selskapene
2. Reglene for aksjonærenes stemmerett
3. Aksjonærenes frammøte ved generalforsamlingene
4. Fordelingen av aksjonærene etter sosio-økonomiske kjennetegn
5. Styremedlemmenes andel av aksjekapitalen
6. De ansatte funksjonærenes deltaking i styrene
7. Personfellesskapet mellom styrene i ulike selskaper

Resultatene fra undersøkelsen vil bli offentliggjort og kommentert i to etapper. For det første gir Byrået gjennom denne publikasjonen en oversikt over hvordan materialet er blitt til og hvilke tabeller som er blitt utarbeidd. En tar her sikte på å gi en ren statistisk beskrivelse av faktiske forhold. I neste omgang vil Formuesfordelingskomitéen i sin innstilling vurdere og analysere det foreliggende materiale.

Det finnes få oppgaver ellers i norsk statistikk som kan belyse de forhold som er nevnt foran. I kredittmarkedstatistikken kan en finne beregnede tall for fordelingen etter eiergrupper av aksjekapitalen i aksjeselskapene. Fordelingen er basert på en relativt grov sektorinndeling av eierne. Alle private aksjeeiere unntatt finansinstitusjoner er således slått sammen til én sektor (se tabell 1).

Tabell 1. Pålydende aksjekapital i norsk-registrerte aksjeselskaper etter eiergrupper. 1962

Eiergrupper	Pålydende aksjekapital Mill.kr.
Offentlig forvaltning	771
Offentlige foretak	42
Private finansinstitusjoner	383
Andre norske sektorer	3 191
Utlandet	599
I alt	4 986

Kilde: Kredittmarkedstatistikken.

Av en total beregnet aksjekapital (vurdert til pålydende verdi) på ca. 5 milliarder kroner i 1962 var 15,5 prosent eid av offentlige forvaltningssektorer, 0,8 prosent av offentlige foretak, 7,7 prosent av private finansinstitusjoner, 64,0 prosent av andre norske sektorer og 12,0 prosent av utlandet. En har grovt anslått at den personlig eide aksjekapitalen i 1962 utgjorde vel 2 milliarder kroner (pålydende verdi). Dette skulle bety at ca. 43 prosent av aksjekapitalen i norsk-registrerte selskaper ble eid av personer, mens ca. 21 prosent ble eid av ikke-personlige foretak utenom finansinstitusjoner.

Fra Bedriftstellingene 1953 foreligger oppgaver over aksjeeierne gruppert etter aksjeselskapenes næring og etter eiergrupper (se tabell 2).

Tabell 2. Aksjekapitalen i norsk-registrerte selskaper etter selskapenes næring og etter eiergrupper. 1952. 1 000 kr.

Selskapenes næring	Eiergruppe						
	Alle aksjeeiere	Staten og statens fond	Kommuner og fylkeskommuner	Finansinstitusjoner	Andre innenlandske aksjeselskaper og andelslag	Andre innenlandske aksjeeiere	Utenlandske aksjeeiere
Bergverksdrift m.v.	69 603	17 392	46	1 080	14 351	22 516	14 218
Industri	1 471 745	252 423	2 847	25 703	363 905	586 305	240 562
Privat bygge- og anleggsvirksomhet	18 062	26	409	128	1 677	15 244	578
Elektrisitet- og gassforsyning	105 587	578	11 438	4 043	36 025	38 466	15 037
Varehandel	313 240	2 923	83	1 443	47 653	211 885	49 253
Finansinstitusjoner	419 035	51 168	1 262	76 915	40 155	241 742	7 793
Garasjeutleie og eiendomsmeklere	427	-	-	9	273	145	-
Sjøtransport	575 455	213	614	15 590	151 119	378 942	28 977
Annen samferdsel	32 227	708	6 686	318	11 382	12 933	200
Juridisk, teknisk og merkan- til tjenesteyting	11 455	-	2	320	1 776	8 498	859
Underholdning	3 661	253	1 183	-	166	1 849	210
Hotell- og restaurantdrift.	24 284	1 260	783	1 395	4 122	16 313	411
Vask, rengjøring og andre personlige tjenester	2 783	-	54	2	237	2 343	147
I alt	3 047 564	326 944	25 407	126 946	672 841	1 537 181	358 245

Kilde: Utrykt materiale fra Bedriftstelingen 1953.

Aksjekapitalen i de aksjeselskaper som var med i tellingen utgjorde ca. 3 milliarder kroner (pålydende verdi)¹⁾. Av denne var 10,7 prosent eid av staten og statens fond, 0,8 prosent av kommuner og fylkeskommuner, 4,2 prosent av finansinstitusjoner, 22,1 prosent av andre innenlandske aksjeselskaper og andelslag, 50,4 prosent av andre innenlandske aksjeeiere (inklusive personer) og 11,8 prosent av utenlandske aksjeeiere.

Ellers kan nevnes at det i Statistisk Sentralbyrås serie Samfunnsøkonomiske studier er utgitt en avhandling av amerikaneren Arthur Stonehill om utenlandske eierinteresser i norske bedrifter²⁾, der det bl.a. er gitt relativt detaljerte oppgaver over den utenlandsk eide aksjekapitalen i norsk-registrerte selskaper.

II. Aksjeselskapenes betydning i norsk næringsliv

1. De forskjellige typer av foretak med økonomisk formål

Aksjeselskapene blir i økonomisk statistikk skilt ut som en egen gruppe foretak i fordelinger av foretakene etter eierforhold. Ved disse fordelinger legger en i første rekke vekt på å skille mellom foretak som har ulike regler når det gjelder eiernes rettigheter og forpliktelser. En skiller også ofte ut foretak som tilhører bestemte eiere (f.eks. statsforetak).

1) Bedriftstelingen 1953 omfattet ikke alle foretak. Blant annet ble enkelte næringsgrener holdt utenfor. Men en kan regne med at størsteparten av aksjeselskapene var inkludert.

2) Arthur Stonehill: Foreign Ownership in Norwegian Enterprises. Samfunnsøkonomiske studier nr. 14. Oslo 1965.

Bedriftstillingen 1953¹⁾ og den årlige industristatistikk gir fordelinger av foretak etter eierforhold. For begge disse statistikker gjelder det imidlertid at de ikke omfatter hele næringslivet.

Det eksisterer ingen vedtatt standard for hvordan en fullstendig inndeling av foretakene etter eierforhold bør være. Det er også mange usikre momenter som er til stede når en skal stille opp en slik inndeling. En vil imidlertid her ta utgangspunkt i følgende gruppering av foretakene:

1. Enkeltmannsfirma. En person er eier og har fullstendig ansvar for foretakets forpliktelser.

2. Personlig selskap med solidarisk ansvar (eksklusive kommandittselskap). To eller flere personer eier selskapet og hefter for selskapets gjeld med hele sin formue ("en for alle og alle for en").

3. Andre selskaper hvor en eller flere personer til sammen hefter for hele selskapsgjelden (eksklusive kommandittselskaper). I disse selskaper har minst én av eierne bare et begrenset ansvar for selskapsgjelden. For eksempel i selskaper med prorataansvar hefter hver eier bare for en bestemt del av gjelden, men slik at summen av disse deler utgjør hele gjelden.

4. Aksjeselskap. Omfatter alle selskaper som faller inn under lov om aksjeselskap eller lov om forretningsbanker. Dessuten tar en her med fire offentlige selskaper som kommer inn under spesiallover: Vinmonopolet, Norsk Tipping, Norges Bank og Industribanken. Ett felles kjennetegn ved aksjeselskapene er at eierne har plassert kapital i foretaket i form av aksjer og at eiernes ansvar for selskapets forpliktelser er begrenset til innskutt aksjekapital.

5. Kommandittselskap (inklusive kommandittaksjeselskap). Selskapet eies av en eller flere juridiske eller fysiske personer med fullt personlig og solidarisk ansvar for selskapets forpliktelser og dessuten av en eller flere juridiske eller fysiske personer (kommanditister) som ikke hefter for mer enn den kapital som de har skutt inn i selskapet²⁾.

6. Andelslag. Denne gruppen omfatter en rekke typer av foretak. En har her tatt med boligsparelag, boligbyggelag, borettslag, samvirkelag (selskaper med vekslende medlemstall og kapital som har til formål å fremme medlemmenes forbruker- eller næringsinteresser), driftskredittlag for jordbruket, fløtningsforeninger og sammenslutninger som kommer inn under lov om husbruksskog. For nesten alle andelslag gjelder at andelseierne bare hefter for verdien av sin andel³⁾. Mange av andelslagene har i det hele tatt store likhetstrekk med aksjeselskapene. En kan regne med at flere nåværende aksjeselskaper var andelslag før innføringen av den nye aksjeloven i 1957. Aksjeselskapsbegrepet ble den gang vesentlig utvidet.

7. Institusjoner, foreninger og fonds. Disse foretak har verken personlige eiere, aksjeiere eller andelseiere. Kapitalen som slike foretak hefter med, er framkommet ved driftsoverskott, eventuell medlemskontingent, gaver, oppretting av fonds etc.

8. Sparebanker. Foretak som kommer inn under lov om sparebanker. Sparebankene er organisert som selveiende stiftelser i tilknytning til en eller flere kommuner. Foretakenes øverste myndighet, forstanderskapet, velges av innskyterne og kommunestyret (kommunestyrene).

9. Gjensidige forsikringsselskaper. Foretak som kommer inn under lov om forsikringsselskaper, §§ 10-63 eller §§ 69-72, eller som hører til ett av unntakstilfellene som er nevnt i §§ 115-116 i samme lov. Ett felles trekk ved disse selskaper er at alle forsikringstakere må være selskapsmedlemmer og at selskapet ikke kan dekke forsikringsrisikoer for andre enn medlemmer.

---

1) Også Bedriftstillingen 1963 vil gi fordelinger etter eierforhold, men disse tall er ennå ikke offentliggjort. 2) Selskapet kalles kommandittaksjeselskap hvis eierne med begrenset ansvar har skutt inn kapitalen i foretaket i form av aksjer. 3) For driftskredittlagene hefter medlemmene med inntil kr. 50 pr. medlemslott. (Hvert medlem kan ha flere medlemslott.) Dessuten kan det liknes ut en avgift på inntil kr. 10 pr. år pr. medlemslott.

Selskapene har adgang til å foreta etterutlikning på alle forsikringstakere (medlemmer) dersom det oppstår underskott som ikke kan dekkes av fond.

10. Statsforetak (eksklusive aksjeselskaper og andelslag). Staten er eiere.

11. Kommuneforetak og felleskommunale foretak (eksklusive aksjeselskaper og andelslag). Foretakene eies i sin helhet av en eller flere kommuner.

12. Fylkeskommunale foretak (eksklusive aksjeselskaper og andelslag). Foretakene eies i sin helhet av ett eller flere fylker.

13. Andre foretak. Blant foretak som kommer med her er dødsbo, bygdeallmenninger og kredittforeninger. Kredittforeninger er institusjoner som driver utlån til medlemmene etter kredittforeningssystemet. Lånemidlene skaffes til veie ved utstedelse av ihendehaverobligasjoner. Medlemmene hefter for foreningens forpliktelser opp til et beløp som svarer til deres restlån med tillegg av 2/3.

2. Aksjeselskapenes betydning

Før en går videre, kan det være grunn til ganske kort å komme inn på den rolle aksjeselskapene spiller i norsk næringsliv.

Tabellene 3 og 4 gir oppgaver fra Bedriftstellingene 1953 over tallet på bedrifter og sysselsettingen i bedriftene etter eierforhold og næring. Den klart største del av bedriftene var eid av enkeltmannsfirmaer (se tabell 3). Tallet på bedrifter eid av aksjeselskaper var ikke uvesentlig, men spilte langt fra noen dominerende rolle. Av i alt 103 508 bedrifter var 16 746

Tabell 3. Bedrifter pr. 24. april 1953 etter eierforhold og næring

Eierforhold \ Næring	I alt	Berg- verks- drift og indu- stri	Privat bygge- og anleggs- virksom- het	Elektri- sitetts- og gass- forsy- ning	Vare- handel	Bank- vesen og for- sikring	Sjø- trans- port	Annen samferdsel, privat og personlig tjeneste- yting ¹⁾
Enkeltmannsfirma	65 734	15 786	5 409	35	30 521	99	2 271	11 613
Personlig selskap med solidarisk ansvar	10 767	4 428	960	81	4 083	28	320	867
Andre personlige selskaper ²⁾	576	-	-	-	-	-	576	-
Aksjeselskap	16 746	5 348	552	210	8 824	545	525	742
Kommandittselskap ...	224	84	7	-	109	1	6	17
Andelslag	4 758	1 330	39	160	3 024	3	74	128
Institusjon, forening	2 284	70	2	16	1 468	18	104	606
Sparebanker	673	-	-	-	-	673	-	-
Gjensidig forsikrings- selskap	312	-	-	-	-	312	-	-
Stat	256	93	-	14	98	21	10	20
Kommune	1 002	133	98	457	54	-	18	242
Fylkeskommune	51	14	-	27	2	-	8	-
Andre eierforhold ³⁾ ..	125	42	7	4	35	19	3	15
I alt	103 508	27 328	7 074	1 004	48 218	1 719	3 915	14 250

Kilde: Bedriftstellingene 1953.

1) Inklusive garasjeutleie og eiendomsmekling. 2) Omfatter bare partrederier. Eventuelle andre bedrifter som skulle høre med her, er tatt med under "andre eierforhold". 3) Inkluderer utenlandske aksjeselskaper.

eller 16,2 prosent eid av aksjeselskaper. I bankvesen og forsikring var det 545 bedrifter eller 31,7 prosent som hørte til gruppen aksjeselskaper. I de andre næringer var aksjeselskapenes andel vesentlig lavere: For bergverk og industri, elektrisitets- og gassforsyning, varehandel og sjøtransport mellom 13 og 21 prosent av tallet på bedrifter og for privat bygge- og anleggsvirksomhet, annen samferdsel, privat og personlig tjenesteyting under 8 prosent.

Bildet blir et helt annet hvis en ser på sysselsettingen i bedriftene (se tabell 4). Av i alt 707 336 sysselsatte var 316 464 eller 44,7 prosent knyttet til aksjeselskaper. Aksjeselskapenes andel av sysselsettingen var i bankvesen og forsikring hele 65,5 prosent og i bergverk og industri 58,8 prosent. I de andre næringsgrener var mellom 18 og 34 prosent av de sysselsatte knyttet til aksjeselskaper.

Tabell 4. Gjennomsnittlig sysselsetting i 1952 i bedriftene etter eierforhold og næring

Eierforhold	Næring		Berg- verks- drift og indu- stri	Privat bygge- og anleggs- virksom- het	Elektri- sitets- og gass- forsy- ning	Vare- handel	Bank- vesen og for- sikring ¹⁾	Sjø- trans- port	Annen samferdsel, privat og personlig tjeneste- yting ²⁾
	I alt								
Enkeltmannsfirma	223 906		73 689	31 660	50	74 868	241	12 606	30 792
Personlig selskap med solidarisk ansvar	90 287		39 784	10 263	150	18 453	160	16 474	5 003
Andre personlige selskaper ³⁾	2 226		-	-	-	-	-	2 226	-
Aksjeselskap	316 464		202 520	20 337	1 806	50 777	10 210	19 341	11 473
Kommandittselskap ...	2 190		1 331	79	-	602	-	-	178
Andelslag	27 712		12 307	575	448	13 494	5	118	765
Institusjon, forening	11 448		993	50	48	2 579	55	4 182	3 541
Sparebanker	3 087		-	-	-	-	3 087	-	-
Gjensidig forsikrings- selskap	1 253		-	-	-	-	1 253	-	-
Stat	12 890		10 779	-	428	543	467	65	608
Kommune	11 194		1 436	911	6 581	240	-	123	1 903
Fylkeskommune	1 693		146	-	557	3	-	987	-
Andre eierforhold ⁴⁾ ..	2 986		1 443	96	18	236	113	913	167
I alt	707 336		344 428	63 971	10 086	161 795	15 591	57 035	54 430

Kilde: Bedriftstellingens 1953.

1) Sysselsetting pr. 24.april 1953. 2) Se note 1, tabell 3. 3) Se note 2, tabell 3.

4) Se note 3, tabell 3.

Det bør legges til følgende om tallene fra bedriftstellingens:

Når det gjelder næringen sjøtransport, må en være merksam på at et rederi som omfatter ett disponentfirma pluss ett eller flere disponerte skipsselskaper utgjør én bedrift ifølge bedriftstellingens definisjon. Eierforholdet for bedriften er definert ut fra disponentfirmaets eierforhold. Et rederi som består av ett personlig disponentfirma som eies av flere personer med personlig solidarisk ansvar og ett eller flere disponerte skipsaksjeselskaper, vil således i sin helhet bli gruppert under personlige selskaper med solidarisk ansvar.

Bedriftstellingens 1953 var ellers begrenset til å gjelde bestemte deler av næringslivet. Følgende næringsgrener (ifølge Standard for næringsgruppering) falt utenom: Jordbruk, skogbruk, fiske, selfangst, hvalfangst, vannforsyning, offentlig administrasjon og forsvar, post, telefon, telegraf, undervisning, helse- og veterinærvesen, religiøst og humanitært arbeid og ikke-

forretningsmessige organisasjoner og institusjoner. Eiendomsdriften omfattet bare en relativt liten del¹⁾. Også for andre næringsgrener var det en del bedrifter som falt utenom. De viktigste eksempler er: Av bygge- og anleggsvirksomheten kom ikke med den offentlige virksomhet²⁾. Forsikring omfattet ikke sosialforsikring. Tjenester i tilknytning til sjøfart omfattet ikke havne-, fyr- og losvesen. Landtransporten omfattet ikke jernbanedrift.

Alt i alt synes det klart at aksjeselskapene spiller en vesentlig sterkere rolle i de deler av næringslivet som var med i Bedriftstelingen 1953 enn i de deler som var holdt utenfor.

Tabell 5. Faktorinntekten i 1962 etter produksjonssektor

Produksjonssektor	Absolutte tall. Mill.kr.			Relative tall. Prosent		
	I alt	Lønns- inntekt	Eier- inntekt	I alt	Lønns- inntekt	Eier- inntekt
Offentlig forvaltning	3 559	3 559	-	11,9	18,2	-
Offentlige aksjeselskaper	388	297	91	1,3	1,5	0,9
Andre offentlige foretak	1 592	1 299	293	5,4	6,6	2,9
Private aksjeselskaper	11 189	8 360	2 829	37,5	42,7	27,6
Andre private foretak	13 088	6 069	7 019	43,9	31,0	68,6
Alle sektorer	29 816	19 584	10 232	100,0	100,0	100,0
Av dette aksjeselskaper ...	11 577	8 657	2 920	38,8	44,2	28,5

Kilde: Beregninger foretatt i Byrået.

En mer fullstendig oversikt over eierforholdene i næringslivet, denne gang basert på inntektsdata, har en forsøkt å gi i tabell 5. Tabellen viser at av en total faktorinntekt for 1962 på 29 816 mill.kr. var 11 189 mill.kr. skapt i private aksjeselskaper og 388 mill.kr. i offentlige aksjeselskaper. I alt 11 577 mill.kr. eller 38,8 prosent av faktorinntekten var således skapt i aksjeselskaper. Av lønnsinntekten var 44,2 prosent opptjent i aksjeselskaper³⁾.

For inntektstallene har det ikke vært mulig å gi den samme detaljerte oppdeling etter eierforhold som bedriftstelingen kunne gi opplysninger om når det gjaldt bedrifter og sysselsetting. Men tallene viser tydelig at aksjeselskapene spiller en helt vesentlig rolle for inntektsskapingen i landet.

III. Det statistiske materiale

1. Utvalgsplan og inngangen av oppgaver

Statistisk Sentralbyrå sendte den 5. desember 1963 ut spørreskjemaer til en utvalgt gruppe aksjeselskaper og bad om visse opplysninger om aksjespredning og styresammensetning. Avtrykk av skjemaene finnes på sidene 69-73.

De utvalgte selskaper var tatt ut på følgende måte:

Fra børskurslistene for Oslo og Bergen tok en med alle som var ført opp på listene i midten av september 1963. Disse selskaper er i statistikken kalt børnoterte selskaper.

Fra Statistisk Sentralbyrås bedriftsregister tok en ut alle aksjeselskaper i næringene bergverk og industri, varehandel og bygg og anlegg som hadde over 200 sysselsatte ifølge de opplysninger registeret satt inne med pr. 8. november 1963 (det vil i praksis si at sysselsettings-

1) Garasjeutleie og eiendomsmekling. 2) Kommunal bygge- og anleggsvirksomhet for private var med. 3) Oppgavene over fordelingen av faktorinntekten er basert på grove beregninger, og en må regne med relativt store feilmarginer.

tallene gjaldt 1962)¹⁾. Enkelte av selskapene i bergverk og industri var allerede kommet med gjennom børslisene. Resten av de uttatte selskaper fra bedriftsregisteret er i statistikken kalt ikke-børsnoterte selskaper.

Tabell 6. Utvalgte aksjeselskaper etter næring

Næring	Selskaper i alt	Børsnoterte aksjeselskaper	Ikke-børsnoterte aksjeselskaper
Sjøfart og hvalfangst	119	119	-
Bergverksdrift og industri m.v.	238	72	166
Bygg og anlegg	23	-	23
Varehandel	20	-	20
Bankvesen	19	19	-
Forsikring	16	16	-
I alt	435	226	209

I alt er 435 aksjeselskaper kommet med i utvalget. Tabell 6 viser hvordan disse selskaper fordeler seg på børsnoterte og ikke-børsnoterte selskaper og hvilke næringer som selskapene er knyttet til.

En må være merksam på at de utvalgte børsnoterte selskaper i bergverksdrift og industri omfatter alle selskaper som på børskurslistene er plassert under "Industriaksjer etc.". I tabell 6 har en derfor brukt uttrykket bergverksdrift og industri m.v. for å antyde at enkelte selskaper i andre næringer er inkludert. I alt 8 selskaper i samferdsel, handel og investeringsvirksomhet er tatt med blant børsnoterte selskaper i bergverksdrift og industri m.v. Hovedmassen av selskaper er imidlertid industriselskaper, og i de senere tabeller i publikasjonen bruker en bare uttrykket bergverksdrift og industri.

Utvalgsplanen ble satt opp i samråd med Formuesfordelingskomitéen som ønsket en fullstendig telling for to grupper av selskaper: børsnoterte aksjeselskaper og "store" aksjeselskaper. Et "stort" aksjeselskap ble definert som et selskap med minst 200 sysselsatte.

De utvalgte selskaper er således tatt ut for å gi fullstendige oppgaver²⁾ for bestemte grupper av aksjeselskaper og ikke for å gi representative oppgaver for hele massen av selskaper. Det er likevel verd å merke seg at de utvalgte selskaper representerer ca. 50 prosent av både antatt formue og antatt inntekt til alle aksjeselskaper³⁾ (se tabell 7).

Selskapene var verken ved lov eller stortingsvedtak pålagt å svare på spørsmål som gjaldt denne undersøkelsen, og 33 prosent av selskapene unnlot å sende inn skjemaer. Statistikken er derfor blitt basert på oppgaver fra flere kilder. Ved siden av de innsendte skjemaer fra selskapene har en gjort bruk av opplysninger fra likningskontorene, handelsregistrene og "Håndbok over norske obligasjoner og aksjer 1964"⁴⁾.

For flere av spørsmålene har en opplysninger for alle selskapene. Dette gjelder navn på styremedlemmer og administrerende direktør⁵⁾ i hvert selskap, stemmerettsreglene i selskapene, oppgaver over total aksjekapital og fordelingen av denne på ulike aksjeserier.

1) Det viser seg at enkelte av selskapene hadde lavere sysselsetting i 1963. 2) For børsnoterte selskaper som bare er notert ved andre børser enn Oslo og Bergen, har en ikke hentet inn oppgaver. Antakelig vil det særlig ved Trondheim børs kunne forekomme en del selskaper som verken blir notert i Oslo eller Bergen. Stort sett regner en imidlertid å ha fått med alle børsnoterte selskaper. 3) Det er sannsynlig at de ikke-børsnoterte selskaper som en ikke har dekning for, stort sett er selskaper med relativt få aksjonærer og at aksjene omsettes lite. 4) Utgitt av Carl Kierulf & Co. A/S, Oslo. 5) Spørsmålet om administrerende direktør gjaldt ikke skipselskaper hvor et personlig disponentfirma var styre. For disse selskaper har en selvsagt heller ikke fått slike oppgaver.

Tabell 7. Antatt inntekt og antatt formue for de undersøkte selskaper og for alle aksjeselskaper. 1962

Næring	Antatt inntekt		Antatt formue	
	De undersøkte selskaper	De undersøkte selskaper i prosent av alle aksjeselskaper	De undersøkte selskaper	De undersøkte selskaper i prosent av alle aksjeselskaper
	Mill.kr.	Pst.	Mill.kr.	Pst.
Sjøfart og hvalfangst	56	51,3	1 784	40,9
Bergverksdrift og industri	302	79,9	4 230	72,4
Bygg og anlegg	4	30,5	25	23,4
Varehandel	23	10,4	294	17,8
Bankvesen	72	72,9	509	62,5
Forsikring	11	50,5	98	52,0
Andre næringer	-	-	-	-
Alle næringer	468	49,9	6 940	49,6

Opplysninger om navn og aksjeinnehav for hver av de 20 største aksjonærene mangler for 5 av selskapene. For de samme 5 selskaper mangler dessuten oppgaver over tallet på aksjonærer i alt. Oppgavene over aksjonærtallet var nokså mangelfulle for en god del av de andre selskapene også, men tallet på aksjonærer er i disse tilfelle blitt anslått. Anslagene er i de fleste tilfelle gjort av Byrået, men enkelte ganger av selskapene selv¹⁾.

Opplysning om aksjonærenes frammøte på generalforsamlingene har en bare fått for de selskaper som selv sendte inn oppgaver, dvs. ca. 67 prosent.

Når det gjelder aksjeinnehavet for styremedlemmer og administrerende direktør, har en oppgaver for alle som hører til de 20 største aksjonærene i selskapene. For andre styremedlemmer og administrerende direktører har en mottatt denne opplysning bare for selskaper som selv sendte inn oppgaver.

Bruken av oppgaver fra flere kilder kan ha ført til at opplysningene ikke gjelder samme tidspunkt. Oppgavene fra selskapene skulle i prinsippet gjelde tidspunktet for siste generalforsamling. Siden skjemaene ble sendt ut i desember 1963, har en antakelig fått oppgaver fra våren 1963. Oppgavene fra likningskontorene gjaldt stillingen pr. 31/12 1963. Handelsregistrene ble også bedt om å gi oppgaver for utgangen av 1963. Disse registrene skal i prinsippet til enhver tid få opplysning om endringer når det gjelder vedtekter og styresammensetning, men en vet ikke hvor raskt selskapene melder fra om slike endringer. Oppgavene fra handelsregistrene ble imidlertid samlet inn så sent som i februar 1965. En kan derfor antakelig gå ut fra at alle opplysninger om endringer fram til utgangen av 1963 var kommet inn til registrene. På den annen side kan det sene tidspunktet ha ført til at Byrået i enkelte tilfelle har fått oppgaver fra handelsregistrene som gjelder for et tidspunkt senere enn 1963.

De oppgaver over styresammensetning og aksjespredning i selskapene som er nevnt foran, utgjør hovedmaterialet for undersøkelsen. I tillegg har en samlet inn opplysninger fra likningen for 1962 over antatt inntekt, antatt formue og sammensetningen av antatt formue for hvert av selskapene. Opplysningene om sammensetningen av antatt formue er brukt til å beregne egenkapitalen og fremmedkapitalen i selskapene.

1) Tabellene over tallet på aksjonærer bygger således ikke bare på eksakte tall. Når en valgte å ta med de anslåtte oppgaver, skyldes dette at statistikken ellers kunne komme til å gi et skjevt bilde. De selskaper det gjelder, har nemlig alle over 20 aksjonærer. En vil også understreke at selv om oppgavene ikke alltid er eksakte, vil tabellene gi et riktig bilde av størrelsesordenen på tallene.

2. Karakteristiske trekk ved de undersøkte selskaper

Så godt som alle "åpne" aksjeselskaper er antakelig kommet med blant de utvalgte børsnoterte selskaper. Med et "åpent" aksjeselskap menes at aksjene er gjenstand for en viss regelmessig omsetning, slik at nye aksjeeiere har mulighet til å kjøpe seg inn i selskapet.

Framgangsmåten ved uttakingen av selskaper har ellers selvsagt ført til at de "store" aksjeselskaper utgjør en vesentlig del av antallet. Av de i alt 435 aksjeselskaper har 274 selskaper minst 200 sysselsatte, mens f.eks. bare 31 selskaper eller 7,1 prosent hadde under 20 sysselsatte (se tabell 8).

Ved uttakingen av de ikke-børsnoterte selskapene ble som nevnt sysselsettingen brukt som mål for størrelsen av selskapene. I tabelldelen er imidlertid selskapene stort sett gruppert etter aksjekapitalens størrelse¹⁾. Tabell 8 viser samvariasjonen mellom sysselsetting og aksjekapital. Det går fram at høy sysselsetting oftere er kombinert med høy enn med lav aksjekapital, men at det langt fra er noen entydig sammenheng.

Tabell 8. Undersøkte selskaper etter størrelsen av den ordinære aksjekapital og etter sysselsetting

Tallet på sysselsatte	Ordinær aksjekapital i mill.kr.		Under 1	1-5	5-10	10-25	25-50	50 og over	I alt
Under 10			9	6	3	-	-	-	18
10 - 20			5	8	-	-	-	-	13
20 - 50			16	25	1	-	-	-	42
50 - 100			13	20	2	1	-	-	36
100 - 200			13	31	6	2	-	-	52
200 - 500			80	62	15	6	2	-	165
500 og over			20	27	23	23	6	10	109
I alt			156	179	50	32	8	10	435

Når det gjelder sysselsettingstallene i tabell 8, må en ellers være merksam på at tallene for skipsfartsselskapene delvis er beregnet. For flere av disse selskaper vil det være et definisjonsspørsmål hvem som skal regnes for sysselsatt i selskapet. Ett og samme skip blir således ofte eid av flere selskaper i fellesskap, og fortjenesten blir fordelt mellom selskapene i samsvar med faste prosentsetser. I disse tilfelle har sysselsettingen på skipet blitt fordelt mellom selskapene på samme måte som fortjenesten.

Et annet viktig kjennetegn ved de utvalgte selskaper er nettoformuen. Vel tredjeparten av selskapene har en antatt formue mellom 1 og 5 mill.kr. (se tabell 9). Bortimot halvparten

Tabell 9. Undersøkte selskaper etter størrelsen av antatt formue pr. 31/12 1962

Antatt formue i mill.kr.	Alle selskaper		Børsnoterte selskaper		Ikke-børsnoterte selskaper	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Under 0,5	45	10,3	27	12,0	18	8,6
0,1- 1	29	6,7	9	4,0	20	9,6
1 - 5	149	34,3	64	28,3	85	40,7
5 - 10	72	16,5	36	15,9	36	17,2
10 - 25	76	17,5	49	21,7	27	12,9
25 - 50	34	7,8	22	9,7	12	5,7
50 - 100	17	3,9	12	5,3	5	2,4
100 og over	13	3,0	7	3,1	6	2,9
I alt	435	100,0	226	100,0	209	100,0

1) Ved grupperingene er nyttet begrepet den ordinære aksjekapital (se side 26).

av selskapene har en antatt formue som er 5 mill.kr. eller større. Nettoformuen er jamt over noe større i de børsnoterte enn i de ikke-børsnoterte selskaper. 55,7 prosent av de børsnoterte, men bare 41,1 prosent av de ikke-børsnoterte selskaper har en antatt formue på minst 5 mill.kr.

Tabellene fra undersøkelsen inneholder ellers få fordelinger av selskapene etter nettoformue. I den utstrekning det er god sammenheng mellom aksjekapitalens størrelse og nettoformuens størrelse kan imidlertid fordelingene etter aksjekapitalens størrelse brukes. Tabell 10 viser samvariasjonen mellom aksjekapital og antatt formue. Heller ikke mellom disse størrelsene eksisterer det noen entydig sammenheng, men det er en klar tendens i retning av at selskaper med stor antatt formue også har høy aksjekapital.

Tabell 10. Undersøkte selskaper etter størrelsen av den ordinære aksjekapital og etter antatt formue

Antatt formue i mill.kr.	Ordinær aksjekapital i mill.kr.							I alt
	Under 1	1-5	5-10	10-25	25-50	50 og over		
Under 0,5	20	22	2	1	-	-	45	
0,5- 1	25	4	-	-	-	-	29	
1 - 5	82	63	2	2	-	-	149	
5 - 10	19	42	9	1	1	-	72	
10 - 25	8	37	21	8	1	1	76	
25 - 50	1	6	12	11	3	1	34	
50 - 100	-	5	3	5	1	3	17	
100 og over	1	-	1	4	2	5	13	
I alt	156	179	50	32	8	10	435	

Tabell 11 gir en jamføring av forvaltningskapitalens fordeling på egen- og fremmedkapital for de undersøkte selskaper og for alle aksjeselskaper. I store trekk er egenkapitalprosenten den samme for de utvalgte selskaper som for aksjeselskaper totalt, men en merker seg et visst avvik for bygg og anlegg og for forsikring.

Tabell 11. Fremmedkapital, egenkapital og forvaltningskapital for de undersøkte selskaper og for alle selskaper. Prosentfordeling basert på skattelikningstall for 1962

Næring	Undersøkte selskaper			Alle aksjeselskaper		
	Fremmedkapital	Egenkapital	I alt (= forvaltningskapital)	Fremmedkapital	Egenkapital	I alt (= forvaltningskapital)
	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.
Sjøfart og hvalfangst	62,0	38,0	100,0	63,8	36,2	100,0
Bergverksdrift og industri..	59,1	40,9	100,0	59,8	40,2	100,0
Bygg og anlegg	95,2	4,8	100,0	89,7	10,3	100,0
Varehandel	73,7	26,3	100,0	72,9	27,1	100,0
Bankvesen	92,6	7,4	100,0	93,6	6,4	100,0
Forsikring	79,3	20,7	100,0	86,0	14,0	100,0
Andre næringer	.	.	.	63,7	36,3	100,0
I alt	72,2	27,8	100,0	75,5	24,5	100,0

Tall for egenkapitalen vil selvsagt være sterkt avhengig av hvilke definisjoner og vurderinger som legges til grunn. I tabell 11 (og i tabell 12) har en brukt følgende definisjoner: Forvaltningskapitalen er satt lik summen av verdien av realkapital, kontanter, aksjer¹⁾,

1) Inklusive verdien av aksjer som ikke tas med i aksjeselskapenes antatte formue.

ihendehaverobligasjoner, bankinnskott og andre fordringer som selskapene eier. Alt er oppgitt i samsvar med likningskontorenes vurderinger. Fremmedkapitalen er definert lik summen av gjeld og forpliktelser som er godkjent av likningskontorene som fradrag ved formueslikningen. Egenkapitalen er definert lik differansen mellom forvaltningskapital og fremmedkapital.

Tabell 12. Fremmedkapital, egenkapital og forvaltningskapital etter størrelsen av den ordinære aksjekapital. Prosentfordeling

	Ordinær aksjekapital	Fremmed- kapital	Egen- kapital	I alt (forvaltnings- kapital)
	Mill.kr.	Pst.	Pst.	Pst.
Børsnoterte selskaper	Under 1	75,6	24,4	100,0
	1 - 5	69,1	30,9	100,0
	5 - 10	66,8	33,2	100,0
	10 - 25	69,9	30,1	100,0
	25 - 50	70,4	29,6	100,0
	50 og over	84,8	15,2	100,0
	I alt		74,7	25,3
Ikke-børsnoterte selskaper	Under 1	78,0	22,0	100,0
	1 - 5	69,6	30,4	100,0
	5 - 10	74,2	25,8	100,0
	10 - 25	53,0	47,0	100,0
	25 - 50	79,3	20,7	100,0
	50 og over	55,8	44,2	100,0
	I alt		66,3	33,7
Alle selskaper	Under 1	77,2	22,8	100,0
	1 - 5	69,3	30,7	100,0
	5 - 10	68,5	31,5	100,0
	10 - 25	65,9	34,1	100,0
	25 - 50	71,7	28,3	100,0
	50 og over	77,6	22,4	100,0
	I alt		72,2	27,8

Tabell 12 gir en mer detaljert oversikt over egenkapital- og fremmedkapitalprosenten for de utvalgte selskaper. Selskapene er her gruppert på børsnoterte og ikke-børsnoterte selskaper og etter selskapenes aksjekapital.

For alle selskaper under ett utgjorde fremmedkapitalen 72,2 prosent og egenkapitalen 27,8 prosent av forvaltningskapitalen. Egenkapitalprosenten var større for ikke-børsnoterte selskaper (33,7) enn for børsnoterte selskaper (25,3).

I selskaper med den relativt minste aksjekapitalen (under 1 mill.kr.) var egenkapitalprosenten lav (22,8 for alle selskaper). For de ikke-børsnoterte selskaper synes det ellers ikke å være noen klar sammenheng mellom egenkapitalprosentens størrelse og aksjekapitalens størrelse. Blant de børsnoterte selskaper var egenkapitalen relativt høy (over 33 prosent) for selskaper med mellom 5 og 10 millioner i aksjekapital, mens egenkapitalprosenten sank for selskaper med høyere aksjekapital. Den laveste egenkapitalprosenten fantes for børsnoterte selskaper med over 50 mill.kr. i aksjekapital (15,2).

IV. Aksjespredningen i det enkelte selskap

1. Tallet på aksjonærer

Et første inntrykk av aksjespredningen i selskapene får en ved å se på tallet på aksjonærer. I alt var det vel 230 000 aksjonærer i de undersøkte selskaper. En har da regnet med

alle aksjonærer i hvert selskap uansett om samme aksjonær har aksjer i flere selskaper. Det gjennomsnittlige tallet på aksjonærer i selskapene var 540¹⁾.

Aksjeloven bestemmer at et aksjeselskap ikke kan stiftes med færre enn tre deltakere. Hvis tallet på aksjeeiere etter stiftelsen synker til 1 eller 2, må tallet økes til minst tre igjen innen visse fastsatte frister. Unntatt fra denne bestemmelsen er selskaper der minst 4/5 av aksjene eies av et annet aksjeselskap, kommandittaksjeselskap, samvirkelag, stat eller kommune. I disse selskaper kan tallet på aksjeeiere være mindre enn tre²⁾. Blant de utvalgte selskaper har en funnet eksempler på dette.

Loven om forretningsbanker bestemmer at disse aksjeselskaper som hovedregel skal ha minst 20 aksjeeiere. Unntatt fra denne regel er forretningsbanker som bare har andre norske banker blant sine aksjonærer. Minste lovlige aksjonærtall er i dette tilfelle fastsatt til tre.

Tabell 13. Aksjonærer i gjennomsnitt pr. selskap etter selskapets næring og sysselsetting. Børsnoterte og ikke-børsnoterte selskaper

Næring \ Sysselsetting	Under 200	200-500	500 og over	Alle selskaper
Børsnoterte selskaper:				
Sjøfart og hvalfangst	259	959	1 537	462
Bergverksdrift og industri	383	598	3 225	1 439
Bankvesen og forsikring	757	4 193	6 255	2 043
Alle børsnoterte selskaper	363	914	3 257	1 002
Ikke-børsnoterte selskaper:				
Bergverksdrift og industri	17	66	62	60
Bygg og anlegg	4	7	9	7
Varehandel	-	8	43	20
Alle ikke-børsnoterte selskaper	16	54	54	50
Alle selskaper:				
Sjøfart og hvalfangst	259	959	1 537	462
Bergverksdrift og industri	237	168	1 076	477
Bygg og anlegg	4	7	9	7
Varehandel	-	8	43	20
Bankvesen og forsikring	757	193	6 255	2 043
Alle selskaper	323	269	1 259	540

I tabell 13 er det gjennomsnittlige tallet på aksjonærer i de utvalgte selskaper gruppet etter selskapenes næring og sysselsetting. Et karakteristisk trekk er de lave aksjonærtallene for ikke-børsnoterte selskaper. Disse selskaper er antakelig stort sett "lukkede" selskaper med en relativt liten og stabil gruppe aksjeeiere. I gjennomsnitt pr. selskap var det 50 aksjonærer i de utvalgte ikke-børsnoterte selskaper.

De børsnoterte selskaper, som omfatter de "åpne" selskaper, hadde gjennomsnittlig ca. 1 000 aksjonærer. Aksjonærtallet pr. selskap øker med sysselsettingen i selskapene. I børsnoterte selskaper med minst 500 sysselsatte var tallet på aksjonærer gjennomsnittlig over 3 200.

Blant de børsnoterte selskaper er det en klar forskjell mellom de ulike næringer. Tallet på aksjeeiere var størst i bankvesen og forsikring der de undersøkte selskaper i gjennomsnitt hadde ca. 2 000 aksjonærer. Særlig stort var aksjonærtallet i bankene som gjennomsnittlig hadde over 3 000 aksjonærer. Det laveste tallet på aksjeeiere blant de børsnoterte selskaper

1) Tabellene over antall aksjonærer omfatter ikke 5 av selskapene på grunn av at oppgave mangler. Som nevnt under avsnittet om det statistiske materiale, er oppgavene for en del av de andre selskapene anslått. 2) Selskapene må imidlertid opprinnelig være stiftet av minst 3 aksjeeiere.

hadde selskapene innen sjøfart og hvalfangst med gjennomsnittlig 462 aksjeeiere¹⁾.

Blant de ikke-børsnoterte selskaper var aksjonærtallet høyest i bergverksdrift og industri som i gjennomsnitt hadde 60 aksjonærer pr. selskap. Det minste tallet på aksjonærer fantes i bygg og anlegg som bare hadde 7 aksjonærer i gjennomsnitt i de utvalgte selskaper.

Tabell 14. Selskapene etter næring og tallet på aksjonærer. Børsnoterte og ikke-børsnoterte selskaper¹⁾

Næring \ Aksjonærer	10 eller mindre	11-50	51-100	101-200	201-500	501-1000	Over 1000	Alle selskaper
Børsnoterte selskaper:								
Sjøfart og hvalfangst	1	13	19	27	31	15	12	118
Bergverksdrift og industri	4	3	2	17	19	9	18	72
Bankvesen og forsikring ..	-	-	-	4	5	8	14	31
Alle børsnoterte selskaper	5	16	21	48	55	32	44	221
Ikke-børsnoterte selskaper:								
Bergverksdrift og industri	94	31	16	9	12	4	-	166
Bygg og anlegg	19	4	-	-	-	-	-	23
Varehandel	14	5	-	1	-	-	-	20
Alle ikke-børsnoterte selskaper	127	40	16	10	12	4	-	209

1) 5 børsnoterte selskaper er ikke med i tabellen p.g.a. manglende oppgaver.

Forskjellen mellom børsnoterte og ikke-børsnoterte selskaper kommer klart fram også i fordelingen av selskapene etter tallet på aksjonærer (se tabell 14). Av 209 ikke-børsnoterte selskaper var det 127 selskaper eller ca. 60 prosent som hadde 10 eller færre aksjeeiere. Av 221 børsnoterte selskaper var det bare 5 selskaper som hadde så få aksjeeiere²⁾. Nærmere 60 prosent av de børsnoterte selskaper hadde over 200 aksjeeiere, mens det bare var 16 ikke-børsnoterte selskaper som hadde så mange aksjonærer.

Det er også en tydelig forskjell mellom enkelte av næringene. Alle selskaper i bankvesen og forsikring hadde over 100 aksjonærer, og for 9 av 15 banker var aksjonærtallet over 1 000. Blant de børsnoterte selskaper i sjøfart og hvalfangst og bergverksdrift og industri var det også flest selskaper med over 100 aksjonærer, men en betydelig del, ca. 22 prosent, hadde færre aksjonærer.

Bortsett fra ett varehandelsselskap var aksjonærtallet 50 eller mindre for alle ikke-børsnoterte selskaper i bygg og anlegg og varehandel. Av de ikke-børsnoterte selskaper i bergverksdrift og industri hadde ca. 3/4 av selskapene mindre enn 50 aksjonærer.

I tabell 15 er selskapene gruppert etter størrelsen av aksjekapitalen og tallet på aksjonærer. Den relative fordelingen av de ikke-børsnoterte selskaper etter tallet på aksjonærer ser stort sett ut til å være den samme uansett aksjekapitalens størrelse. Når det gjelder

1) Disse selskapene hadde en relativt liten aksjekapital (gjennomsnittlig 2,5 mill.kr. pr. selskap mot 11,7 mill.kr. for børsnoterte selskaper i bergverksdrift og industri og 12,3 mill.kr. for selskaper i bankvesen og forsikring). Dette fører til at på tross av færre aksjonærer hadde selskapene i sjøfart og hvalfangst i gjennomsnitt mindre aksjekapital pr. aksjonær enn de andre børsnoterte selskaper. Tallene var: kr. 5 500 for sjøfart og hvalfangst, kr. 8 100 for bergverksdrift og industri og kr. 6 100 for bankvesen og forsikring. 2) I 40 av de ikke-børsnoterte selskaper var det akkurat 3 aksjonærer, dvs. det minste tall på aksjonærer som ifølge aksjelovens hovedregel kan forekomme. 33 ikke-børsnoterte selskaper hadde færre enn 3 aksjonærer, idet disse selskaper kom inn under aksjelovens unntaksregel. Blant de undersøkte børsnoterte selskaper var det bare ett selskap med nøyaktig 3 aksjonærer og ett selskap som hadde færre aksjonærer.

Tabell 15. Selskapene etter størrelsen av den ordinære aksjekapital og etter tallet på aksjonærer. Prosentfordeling. Børsnoterte og ikke-børsnoterte selskaper

Aksjonærer	10 eller mindre	11-50	51-100	101-200	201-500	501-1000	Over 1000	Alle selskaper
Ordinær aksjekapital	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.
Børsnoterte selskaper:								
Under 1 mill.kr.	2,2	26,7	24,4	24,4	17,8	4,5	-	100,0
1 - 5 " "	-	3,5	8,8	31,9	33,7	15,9	6,2	100,0
5 - 10 " "	8,8	-	-	2,9	26,5	29,4	32,4	100,0
10 mill.kr. og over	3,5	-	-	-	-	6,9	89,6	100,0
Alle børsnoterte selskaper	2,3	7,2	9,5	21,7	24,9	14,5	19,9	100,0
Ikke-børsnoterte selskaper:								
Under 1 mill.kr.	64,6	21,8	7,3	2,7	3,6	-	-	100,0
1 - 5 " "	53,1	21,9	7,7	6,3	6,3	4,7	-	100,0
5 - 10 " "	60,0	-	13,3	13,3	6,7	6,7	-	100,0
10 mill.kr. og over	65,0	10,0	5,0	5,0	15,0	-	-	100,0
Alle ikke-børsnoterte selskaper	60,8	19,1	7,7	4,8	5,7	1,9	-	100,0

de børsnoterte selskaper, synes det derimot å være færre aksjonærer i selskaper med liten aksjekapital enn i de store selskapene¹⁾.

2. De største aksjonærenes andel av aksjekapitalen

Tallet på aksjonærer kan bare et stykke på vei si noe om aksjespredningen i selskapene. I et selskap med mange aksjonærer kan en relativt liten gruppe av aksjonærene likevel ha aksjemajoriteten i selskapet eller eie en stor del av aksjekapitalen. I tabell 16 er selskapene gruppert etter hvor stor andel av aksjekapitalen de største aksjonærene eier. Den relativt sterke aksjekonsentrasjonen i de ikke-børsnoterte selskaper kommer igjen tydelig fram.

Tabell 16. Selskapene etter de største aksjonærenes andel av den ordinære aksjekapital. Kumulativ fordeling. Børsnoterte og ikke-børsnoterte selskaper

Prosentandel av den ordinære aksjekapital	50 eller mer	40 eller mer	30 eller mer	20 eller mer	Alle selskaper
Kumulative grupper av største aksjonærer					
Børsnoterte selskaper:					
Den største aksjonær	33	53	71	112	221
De 2 største aksjonærer	65	91	118	156	221
" 3 " "	89	111	140	169	221
" 5 " "	109	134	163	183	221
" 10 " "	138	160	180	198	221
" 20 " "	162	179	193	214	221
Ikke-børsnoterte selskaper:					
Den største aksjonær	121	144	161	177	209
De 2 største aksjonærer	160	170	181	193	209
" 3 " "	172	183	191	201	209
" 5 " "	187	192	198	204	209
" 10 " "	195	200	207	208	209
" 20 " "	203	207	208	209	209

1) En bør være forsiktig med å slutte at dette "skyldes" forskjellen i aksjekapital. Blant annet er sammensetningen av selskapene etter næring en annen blant selskaper med høy aksjekapital enn blant selskaper med liten aksjekapital.

I 121 av 209 ikke-børsnoterte selskaper har én aksjonær alene aksjemajoriteten (definert lik 50 prosent eller mer av aksjekapitalen). Blant 221 børsnoterte selskaper er det 33 selskaper der én aksjonær har aksjemajoriteten. De 3 største aksjonærene har til sammen aksjemajoriteten i 172 ikke-børsnoterte selskaper (dvs. over 80 prosent av disse selskapene). Det tilsvarende er tilfelle i 89 eller ca. 40 prosent av de børsnoterte selskaper.

Innsamlingen av oppgaver over navn og aksjeinnehav for den enkelte aksjonær var som tidligere nevnt begrenset til de 20 største aksjonærer i selskapene. Det går fram av tabell 16 at disse 20 aksjonærer kan danne aksjemajoriteten i så godt som alle utvalgte ikke-børsnoterte selskaper og i 162 eller 73 prosent av de børsnoterte selskaper¹⁾.

Selv om et visst antall av aksjonærene eier 50 prosent av aksjene, trenger det selvsagt ikke være slik at disse aksjonærer opptre som én "gruppe" innen selskapet med ensartede standpunkter når det gjelder den linje selskapet skal følge. Byråets undersøkelse gir ingen opplysninger om de gruppedannelser som måtte forekomme blant aksjonærene. Det en kan si noe om er hvor mange aksjonærer som en eventuell majoritetsgruppe i et selskap må omfatte.

Til å kaste lys over dette problemet kan "minstetallet på aksjonærer med aksjemajoritet" være nyttig. Begrepet er definert lik det minste tallet på aksjonærer i et selskap som sammenlagt har minst 50 prosent av den ordinære aksjekapitalen.

Tabell 17. Selskapene etter minstetallet på aksjonærer med aksjemajoritet. Børsnoterte og ikke-børsnoterte selskaper

Minstetallet på aksjonærer med aksjemajoritet	Alle selskaper		Børsnoterte selskaper		Ikke-børsnoterte selskaper	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
1	154	35,8	33	14,9	121	57,9
2	71	16,5	32	14,5	39	18,7
3	36	8,4	24	10,9	12	5,7
4 - 5	35	8,1	20	9,0	15	7,2
6 - 10	37	8,6	29	13,1	8	3,8
11 - 20	32	7,5	24	10,9	8	3,8
21 eller flere	65	15,1	59	26,7	6	2,9
I alt	430	100,0	221	100,0	209	100,0

Tabell 18. Selskapene etter minstetallet på aksjonærer med aksjemajoritet og etter tallet på aksjonærer. Børsnoterte og ikke-børsnoterte selskaper

Aksjonærer Minstetallet på aksjonærer med aksjemajoritet	Inntil 10	11-50	51-500	501 og over	I alt
Børsnoterte selskaper:					
1	4	8	14	7	33
2	1	5	23	3	32
3	-	3	18	3	24
4 - 5	-	-	18	2	20
6 - 10	-	-	24	5	29
11 - 20	-	-	16	8	24
21 eller flere	-	-	11	48	59
Alle børsnoterte selskaper	5	16	124	76	221
Ikke-børsnoterte selskaper:					
1	96	13	11	1	121
2	28	8	3	-	39
3	2	5	4	1	12
4 - 5	1	10	4	-	15
6 - 10	-	4	4	-	8
11 - 20	-	-	6	2	8
21 eller flere	-	-	6	-	6
Alle ikke-børsnoterte selskaper	127	40	38	4	209

1) Også her skiller selskapene i bankvesen og forsikring seg noe ut fra resten av de børsnoterte selskapene. I vel 2/3 av disse selskaper har de 20 største aksjonærene mindre enn 50 prosent av aksjekapitalen.

I tabell 17 er selskapene gruppert etter dette kjennetegn. Forskjellen mellom børsnoterte og ikke-børsnoterte selskaper kommer igjen tydelig fram. Blant de ikke-børsnoterte selskaper har ca. 58 prosent av selskapene én aksjonær som alene sitter med aksjemajoriteten, mens dette er tilfelle for bare 15 prosent av de børsnoterte selskapene.

Som en kunne vente, er minstetallet på aksjonærer med aksjemajoritet stort sett lavere i selskaper med få aksjonærer enn i selskaper med mange aksjonærer (se tabell 18). Men tallet på aksjonærer gir ikke en full beskrivelse av aksjekonsentrasjonen. Også i selskaper med over f.eks. 500 aksjonærer kan det forekomme at én eller et fåtall aksjonærer har aksjemajoriteten.

Tabell 19. Selskapene etter størrelsen av den ordinære aksjekapital og etter minstetallet på aksjonærer med aksjemajoritet. Børsnoterte og ikke-børsnoterte selskaper

Minstetallet på aksjonærer med aksjemajoritet	Selskaper			Prosent		
	Alle selskaper	Aksjekapital under 5 mill.kr.	Aksjekapital 5 mill.kr. og større	Alle selskaper	Aksjekapital under 5 mill.kr.	Aksjekapital 5 mill.kr. og større
Børsnoterte selskaper:						
1	33	29	4	14,9	18,4	6,4
2	32	26	6	14,5	16,4	9,5
3	24	18	6	10,9	11,4	9,5
4 - 5	20	17	3	9,0	10,8	4,8
6 - 10	29	23	6	13,1	14,5	9,5
11 - 20	24	20	4	10,9	12,7	6,3
21 eller flere ...	59	25	34	26,7	15,8	54,0
Alle børsnoterte selskaper	221	158	63	100,0	100,0	100,0
Ikke-børsnoterte selskaper:						
1	121	95	26	57,9	54,6	74,3
2	39	35	4	18,7	20,1	11,4
3	12	11	1	5,7	6,3	2,9
4 - 5	15	14	1	7,2	8,1	2,9
6 - 10	8	8	-	3,8	4,6	-
11 - 20	8	7	1	3,8	4,0	2,8
21 eller flere ...	6	4	2	2,9	2,3	5,7
Alle ikke-børsnoterte selskaper.	209	174	35	100,0	100,0	100,0

Sammenhengen mellom fordelingen av selskapene etter minstetallet på aksjonærer med aksjemajoritet og fordelingen etter størrelsen av aksjekapitalen er vist i tabell 19. I 54 prosent av de "største" børsnoterte selskaper (5 mill.kr. eller mer i aksjekapital) må det minst 21 aksjonærer til for å danne en majoritetsgruppe. Blant de mindre, børsnoterte selskaper derimot var det bare 25 selskaper (ca. 16 prosent) som hadde et så stort minstetall på aksjonærer med aksjemajoritet.

Når det gjelder de ikke-børsnoterte selskaper, synes det ikke å være noen klar sammenheng mellom aksjekapitalens størrelse og minstetallet på aksjonærer med aksjemajoritet.

Tabell 20. Selskapene etter minstetallet på personlige innenlandske aksjonærer med aksjemajoritet. Børsnoterte og ikke-børsnoterte selskaper

Minstetallet på personlige innenlandske aksjonærer med aksjemajoritet	I alt	Børsnoterte selskaper	Ikke-børsnoterte selskaper
1	35	2	33
2	21	3	18
3	7	3	4
4 - 5	14	4	10
6 - 10	18	7	11
11 - 20	6	4	2
I alt	101	23	78

Tabell 21. Selskapene etter minstetallet på juridiske og utenlandske personer med aksjemajoritet. Børsnoterte og ikke-børsnoterte selskaper

Minstetallet på juridiske og utenlandske personer med aksjemajoritet	J alt	Børsnoterte selskaper	Ikke-børsnoterte selskaper
1	118	31 ¹⁾	87 ²⁾
2	42	23	19 ³⁾
3	20	14	6
4 - 5	15	13	2
6 - 10	8	8	-
11 - 20	5	5	-
I alt	208	94	114

1) Av disse 1 selskap hvor en utenlandsk aksjonær har aksjemajoriteten. 2) Av disse 18 selskaper hvor en utenlandsk aksjonær har aksjemajoriteten. 3) Av disse 5 selskaper hvor to utenlandske aksjonærer har aksjemajoriteten.

Aksjonærmassen i hvert selskap kan deles i to grupper: på den ene siden innenlandske (fysiske) personer og på den annen side juridiske og utenlandske personer¹⁾. Når aksjonærmassen deles i disse to grupper, skulle en som regel kunne finne at enten den ene eller den andre gruppen sitter med aksjemajoriteten i et selskap²⁾. En skulle dermed for hvert selskap kunne konstatere enten et minstetall på innenlandske personer med aksjemajoriteten eller et minstetall på juridiske og utenlandske personer med aksjemajoriteten. I tabellene 20 og 21 er selskapene gruppert etter disse størrelsene. Når summen av antall selskaper i disse to tabellene ikke svarer til antall utvalgte selskaper totalt, skyldes dette at en bare har kjennskap til de 20 største aksjonærene i hvert selskap³⁾.

Ser en tabell 20 og 21 under ett, vil en finne at de juridiske og utenlandske personer (for korthets skyld kalt selskapene) danner aksjemajoriteten i dobbelt så mange aksjeselskaper som de innenlandske (fysiske) personer (for korthets skyld kalt personer). Og selskapene dominerer bildet enda mer hvis en begrenser seg til den aksjemajoritet som holdes av bare 1, 2 eller 3 aksjonærer. Blant de børsnoterte aksjeselskaper er det bare i 2 aksjeselskaper at én person alene har aksjemajoriteten og i alt 8 aksjeselskaper hvor 1 til 3 personer har aksjemajoriteten sammen. Derimot har ett selskap alene aksjemajoriteten i 31 børsnoterte aksjeselskaper, og det er i alt 68 børsnoterte selskaper hvor 1 til 3 selskapsaksjonærer har aksjemajoriteten. Blant de ikke-børsnoterte aksjeselskapene har ett selskap aksjemajoriteten i 87 aksjeselskaper, dvs. i 41,6 prosent av de undersøkte ikke-børsnoterte selskaper⁴⁾.

I 33 ikke-børsnoterte aksjeselskaper er det én person blant aksjonærene som alene sitter med aksjemajoriteten. Det er i det hele tatt særlig blant de ikke-børsnoterte aksjeselskapene at de personlige aksjonærer alene kan danne majoritetsgrupper.

V. Stemmerettsforholdene i aksjeselskapene

1. Bruken av aksjeserier med ulik stemmerett

Aksjeloven slår fast at aksjeeierne gjennom generalforsamlingen utøver den øverste myndighet i et aksjeselskap. Det settes imidlertid ikke noe absolutt krav til hvilke stemmeretts-

1) Når det gjelder hva slags juridiske personer som kan forekomme, vises til avsnittet om de ulike typer av foretak med økonomisk formål (se side 10). 2) Teoretisk kan begge grupper ha 50 prosent av aksjene i et selskap og dermed ha aksjemajoriteten i selskapet (ifølge definisjonen av aksjemajoritet). 3) En kan dermed ikke alltid få konstatert om det blant aksjonærene er de innenlandske (fysiske) personer eller de juridiske og utenlandske personer som har aksjemajoriteten. 4) Prosenten er beregnet ut fra antall utvalgte ikke-børsnoterte selskaper i alt, dvs. 209.

regler som skal gjelde for aksjeeierne. Aksjeloven fastsetter riktignok som en norm at hver aksjeeier kan avgi én stemme pr. aksje, men loven gir samtidig adgang til å innføre andre regler i selskapenes vedtekter. For enkelte selskaper er denne adgang utnyttet til å dele inn aksjekapitalen i ulike aksjeserier som hver for seg kommer inn under forskjellige stemmerettsregler. Et karakteristisk trekk ved de såkalte "preferanseaksjer" er således gjerne at disse aksjer ikke gir stemmerett eller en helt ubetydelig stemmerett (men til gjengjeld har eierne av aksjene fortrinnsrett til et fast utbytte pr. år).

Ved å bruke aksjeserier med ulik stemmerett kan eierne av de opprinnelige aksjer i et selskap oppnå å beholde bestemmelsesretten over selskapet, men likevel motta betydelige finansieringstilskott fra nye aksjeeiere. Systemet var imidlertid lite brukt blant de undersøkte selskaper. I alt 32 av 435 selskaper hadde to eller flere aksjeserier med ulik stemmerett, mens resten av selskapene bare gjorde bruk av én serie. De 32 selskapene omfattet 12 børsnoterte selskaper i sjøfart og hvalfangst, 7 børsnoterte selskaper i bergverksdrift og industri, 10 ikke-børsnoterte selskaper i bergverksdrift og industri og 3 ikke-børsnoterte selskaper i bygg og anlegg og varehandel. Blant selskapene i bankvesen og forsikring forekom alltid bare én aksjeserie i hvert selskap.

Alle tabeller i denne publikasjonen som inneholder fordelinger av selskapene etter aksjekapitalens størrelse, er basert på begrepet den ordinære aksjekapital. Tabellene over aksjespredningen i selskapene er også basert på dette begrepet. Definisjonen av den ordinære aksjekapitalen forutsetter at det er mulig å dele inn aksjekapitalen i hvert selskap i aksjeserier på grunnlag av stemmerettsreglene. Alle aksjer som kommer inn under de samme regler for stemmerett, regnes for å tilhøre samme aksjeserie. Den ordinære aksjekapital er definert lik størrelsen av den aksjeserie som omfatter mer enn 50 prosent av de potensielle stemmer i et selskap.

Tabell 22. Aksjekapitalen i selskapene fordelt på ordinær og annen aksjekapital. Børsnoterte og ikke-børsnoterte selskaper

	Mill.kr.			Prosent		
	I alt	Ordinær aksjekapital	Annen aksjekapital	I alt	Ordinær aksjekapital	Annen aksjekapital
Børsnoterte selskaper	1 607	1 576	31	100,0	98,1	1,9
Ikke-børsnoterte selskaper ..	1 168	1 163	5	100,0	99,6	0,4
Alle selskaper	2 775	2 739	36	100,0	98,7	1,3

Den ordinære aksjekapitalen dekker den alt vesentlige del av den totale aksjekapital i de utvalgte selskaper (se tabell 22). Av en total aksjekapital på 2 775 mill.kr. utgjør den ordinære aksjekapital 2 739 mill.kr. eller 98,7 prosent. Det kan føyes til at tallet for den ordinære aksjekapital er blitt noe for stort, idet anslagsvis 15 mill.kr. er aksjekapital som kommer inn under andre stemmerettsregler enn dem som gjelder for de ordinære aksjer. Det har ikke vært mulig å skille ut disse aksjer i de innsendte oppgaver over aksjespredningen.

2. Samvariasjonen mellom tallet på aksjer og tallet på stemmer

Selv om det bare finnes én aksjeserie i et selskap, trenger ikke stemmeretten å være den samme for alle aksjer, idet stemmeretten pr. aksje kan gjøres avhengig av hvor mange aksjer aksjonæren eier. Stemmerettsreglene i selskapets vedtekter kan f.eks. være utformet slik at det er én stemme pr. aksje inntil et visst antall, men at det ikke gir større stemmerett å eie aksjer utover dette antall. En annen begrensning kan være at ingen aksjonær har adgang til å

avgi flere stemmer enn en viss del av det totale antall stemmer representert på generalforsamlingen. En tredje begrensning kan være at f.eks. de første 100 aksjer gir 2 stemmer pr. aksje, men at ytterligere aksjer bare gir 1 stemme pr. aksje. En fjerde begrensning kan være at økingen av tallet på stemmer på grunnlag av aksjeinnehavet skjer trinnvis, slik at f.eks. en aksjonær som eier 1-5 aksjer har 1 stemme, en aksjonær som eier 6-10 aksjer har 2 stemmer osv.

Tabell 23. Selskapene etter samvariasjonen mellom tallet på stemmer og tallet på ordinære aksjer. Børsnoterte og ikke-børsnoterte selskaper

Samvariasjonen mellom tallet på stemmer og tallet på ordinære aksjer	Alle selskaper	Børsnoterte selskaper	Ikke-børsnoterte selskaper
Proporsjonal	371	179	192
Proporsjonal inntil et maksimum	34	27	7
Degressiv	30	20	10
Alle selskaper	435	226	209

I tabell 23 er selskapene gruppert etter de regler som gjelder for stemmevariasjonen for den ordinære aksjekapital. Stemmevariasjonen er definert som proporsjonal når tallet på stemmer pr. aksje er det samme uansett hvor mange aksjer den enkelte aksjonær eier. Med "proporsjonal inntil et maksimum" menes at tallet på stemmer pr. aksje er konstant inntil aksjeinnehavet har nådd en viss grense, men at ervervelse av aksjer utover dette ikke gir større stemmerett¹⁾. For resten av selskapene har en regnet stemmevariasjonen for degressiv, idet tallet på stemmer pr. aksje for disse selskaper blir mindre etter som aksjeinnehavet øker²⁾.

Vedtektene for så godt som alle selskaper med degressiv stemmevariasjon fastlegger også et maksimumstall for de stemmer som én og samme aksjonær kan avgi. Dette maksimum er enten satt lik et visst antall absolutte stemmer eller lik en viss andel av de totale stemmer på generalforsamlingen.

De fleste selskaper gjør bruk av en proporsjonal stemmevariasjon. Av i alt 435 selskaper har 371 selskaper eller ca. 85 prosent vedtekter som fastsetter et konstant antall stemmer pr. aksje. Bare 34 selskaper har en stemmevariasjon som kan karakteriseres som "proporsjonal inntil et maksimum", og 30 selskaper har en degressiv stemmevariasjon. Svært mange av selskapene som begrenser stemmeretten etter størrelsen av aksjeinnehavet, er børsnoterte selskaper innen bankvesen og forsikring. Bare 5 av 35 utvalgte selskaper i disse næringer hadde en proporsjonal stemmevariasjon. For forretningsbankene er begrensningen i stemmeretten påbudt i loven om forretningsbanker. Det blir her fastslått at "på generalforsamlingen i en forretningsbank kan ingen stemme for mer enn en tiendepart av samtlige stemmeberettigede aksjer eller avgi flere stemmer enn en femtepart av de på generalforsamlingen representerte stemmer".

Aksjeloven setter som før nevnt ingen absolutte krav til reglene for samvariasjonen mellom tallet på stemmer og tallet på aksjer.

1) Inkluderer også de tilfelle hvor hovedregelen sier at tallet på stemmer pr. aksje er konstant, men hvor vedtektene dessuten bestemmer at ingen kan avgi mer enn en viss del av det totale antall stemmer på generalforsamlingen. 2) I denne gruppen har en også plassert selskaper hvor økingen av antall stemmer på grunnlag av aksjeinnehavet skjer trinnvis slik som i eksempelet foran. Antall stemmer pr. aksje vil i dette tilfelle bli gradvis mindre innen ett og samme trinn, men i overgangen til et nytt trinn vil forholdstallet øke noe igjen.

VI. Aksjonærenes frammøte på generalforsamlingene

Som nevnt under avsnittet om det statistiske materiale, er tabellene om aksjonærenes frammøte på generalforsamlingene basert på oppgaver for bare en del av selskapene. I alt er det oppgaver for 147 av de børsnoterte selskaper og 142 av de ikke-børsnoterte selskaper som ligger til grunn for tabellene.

For mange aksjonærer representerer kjøpet av aksjer først og fremst en kapitalplasse- ring, og de møter sjelden eller aldri fram på generalforsamlingene¹⁾. Dette betyr at en aksje- eier eller en gruppe av aksjeeiere i praksis ikke behøver å ha over 50 prosent av de potensi- elle stemmer i et selskap for å kunne oppnå flertall ved generalforsamlingen.

Tabell 24. Aksjeselskapene etter prosentandelen av ordinære aksjer representert på siste gene- ralforsamling. Børsnoterte og ikke-børsnoterte selskaper

Ordinære aksjer representert på siste generalforsamling i prosent av alle ordinære aksjer	Alle selskaper		Børsnoterte selskaper		Ikke-børsnoterte selskaper	
	Antall	prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Under 10 prosent	5	1,7	5	3,4	-	-
10 - 20 "	15	5,2	15	10,2	-	-
20 - 40 "	32	11,1	27	18,4	5	3,5
40 - 60 "	44	15,2	35	23,8	9	6,3
60 - 80 "	61	21,1	44	29,9	17	12,0
80 - 100 "	132	45,7	21	14,3	111	78,2
Alle selskapene	289	100,0	147	100,0	142	100,0

I 132 av 289 utvalgte selskaper var 80 prosent eller mer av de ordinære aksjer repre- sentert på generalforsamlingen (se tabell 24)²⁾. Mindre enn 60 prosent av aksjene var represen- tert på generalforsamlingene i 96 eller ca. 33 prosent av selskapene. Det dårlige frammøtet gjelder særlig de børsnoterte selskaper. Av disse hadde bare 21 av 147 selskaper en aksjerepre- sentasjon på minst 80 prosent og 82 selskaper eller ca. 56 prosent en frammøteprosent på under 60. En legger merke til at for 5 børsnoterte selskaper var under 10 prosent av aksjene repre- sentert på generalforsamlingen. For ett av disse selskapene var frammøteprosenten 2,8.

I de ikke-børsnoterte selskaper var frammøtet høyt. Ca. 78 prosent av disse selskaper hadde en frammøteprosent på minst 80.

Det høye frammøtet i ikke-børsnoterte selskaper har trolig sammenheng med at det er relativt få aksjonærer i disse selskaper.

Tallet på ordinære aksjer representert på siste generalforsamling utgjorde i de selskap- er som en har oppgave for 70 prosent av tallet på ordinære aksjer i alt (se tabell 25). I sel- skaper med inntil 10 aksjonærer var frammøtet ca. 100 prosent. Ellers synker frammøteprosenten stort sett med tallet på aksjonærer. For selskaper med over 1 000 aksjonærer var i gjennomsnitt bare ca. 40 prosent av aksjene representert på generalforsamlingen. Teoretisk kan det altså ha vært tilstrekkelig med gjennomsnittlig 20 prosent av aksjekapitalen for å oppnå stemmeflertall i disse selskaper.

Selv om en tar hensyn til forskjellen i aksjonærtallet i selskapene, har de børsnoterte selskaper lavere frammøteprosent enn de ikke-børsnoterte. For børsnoterte selskaper med 10

1) Verken personlig eller gjennom fullmakter. Aksjeloven gir aksjeeierne adgang til å la seg representere på generalforsamlingen ved en fullmektig (som kan være en annen aksjeeier).

2) At aksjene var "representert på generalforsamlingen" betyr i denne statistikken at aksje- eieren møtte på generalforsamlingen personlig eller ved fullmektig. Det lar seg ikke gjøre å skille mellom disse to typer av "frammøte".

Tabell 25. Gjennomsnittlig prosentandel av ordinære aksjer representert på siste generalforsamling etter tallet på aksjonærer. Børsnoterte og ikke-børsnoterte selskaper¹⁾

Aksjonærer	Alle selskaper		Børsnoterte selskaper		Ikke-børsnoterte selskaper	
	Selskaper	Tallet på ordinære aksjer representert på generalforsamlingen i prosent av ordinære aksjer i alt	Selskaper	Tallet på ordinære aksjer representert på generalforsamlingen i prosent av ordinære aksjer i alt	Selskaper	Tallet på ordinære aksjer representert på generalforsamlingen i prosent av ordinære aksjer i alt
		Pst.		Pst.		Pst.
10 eller mindre ...	92	100	4	99	88	100
11 - 50 ..	35	98	7	79	28	98
51 - 100 ..	23	88	15	66	8	94
101 - 200 ..	42	70	34	60	8	83
201 - 500 ..	39	54	32	51	7	80
501 - 1000 ..	30	55	27	54	3	60
Over 1 000 ..	28	40	28	40	-	-
Alle selskaper	289	70	147	44	142	97

1) 146 selskaper er ikke med i fordelingen p.g.a. manglende oppgaver.

eller færre aksjonærer var riktignok nesten 100 prosent av aksjene representert på generalforsamlingen, men allerede for børsnoterte selskaper med 11-50 aksjonærer var under 80 prosent av aksjene representert. For børsnoterte selskaper med mellom 200 og 500 aksjonærer var bare ca. 51 prosent av aksjene representert på generalforsamlingen.

De ikke-børsnoterte selskaper har stort sett en høy frammøteprosent. I 88 selskaper med inntil 10 aksjonærer var ca. 100 prosent av aksjene representert på generalforsamlingen. Selv for selskapene med mellom 200 og 500 aksjonærer utgjorde frammøteprosenten ca. 80. Det gikk fram av avsnittet foran om aksjespredningen at det i de ikke-børsnoterte selskaper gjerne var én eller et fåtall aksjonærer som hadde aksjemajoriteten i selskapene. Tabell 25 viser at disse aksjonærer stort sett må være representert på generalforsamlingene (enten ved personlig frammøte eller ved fullmektig).

VII. Sammensetningen av aksjonærmassen i de undersøkte selskaper

1. De 20 største aksjonærene i selskapene

Som tidligere nevnt gjelder oppgavene for hver aksjonær bare de 20 største aksjonærene i hvert selskap. I tabell 26 og 27 er disse 20 største aksjonærene fra alle utvalgte selskaper fordelt på innenlandske og utenlandske aksjonærer, personlige aksjonærer og selskapsaksjonærer m.v. En må være merksam på at det i en rekke selskaper ikke finnes så mange som 20 aksjonærer, slik at tallet på aksjonærer som er kommet med fra hvert selskap, kan variere ganske meget. Når en i det følgende snakker om "aksjonærene" og om "så og så mange prosent av aksjonærene", mener en aksjonærene som hører til massen av de inntil 20 største aksjonærer i selskapene og prosentandelen av denne aksjonærmasse. Resten av aksjonærene er holdt utenfor.

Av 4 347 aksjonærer i børsnoterte selskaper var 4 178 innenlandske aksjonærer, mens de utenlandske aksjonærer utgjorde bare 169 eller 3,9 prosent. I de ikke-børsnoterte selskaper var det relativt sett noen flere utenlandske aksjonærer (5,5 prosent). Alt i alt spiller de utenlandske aksjonærene en beskjeden rolle når det gjelder antallet, men en må være merksam på at de statistiske oppgaver her er noe for lave. I enkelte tilfelle har en for den utenlandske aksjonærmassen bare fått oppgitt en sekkepost "utenlandske aksjonærer" uten at det har vært

spesifisert hvor mange aksjonærer dette gjelder og hvor mange aksjer hver enkelt eier. I statistikken er disse kommet med som én aksjeeier¹⁾.

Tabell 26. Sammensetningen av aksjonærmassen etter størrelsen av selskapenes ordinære aksjekapital. Omfatter de 20 største aksjonærene fra hvert av de utvalgte børsnoterte selskaper

Aksjonærkategorier	Ordinær aksjekapital i mill.kr.		Under 5		5 - 25		25 og over		Alle børsnoterte selskaper	
	Aksjo- nærer	Prosent	Aksjo- nærer	Prosent	Aksjo- nærer	Prosent	Aksjo- nærer	Prosent	Aksjo- nærer	Prosent
Innenlandske aksjonærer	3 032	96,4	970	95,2	176	96,2	4 178	96,1		
Personer og personforetak..	1 918	61,0	347	34,1	16	8,7	2 281	52,5		
Aksjeselskaper i samme næring	305	9,7	133	13,0	24	13,1	462	10,6		
Aksjeselskaper i andre næringer	583	18,5	347	34,1	80	43,7	1 010	23,2		
Andelslag, institusjoner, foreninger og fonds	85	2,7	106	10,4	47	25,7	238	5,5		
Sparebanker og gjensidige forsikringsselskaper	17	0,6	29	2,8	1	0,6	47	1,1		
Stat	1	-	-	-	1	0,5	2	0,0		
Kommune	13	0,4	-	-	6	3,3	19	0,4		
Andre innenlandske aksjo- nærer, inkl. uoppgitt	110	3,5	8	0,8	1	0,6	119	2,8		
Utenlandske aksjonærer	113	3,6	49	4,8	7	3,8	169	3,9		
Aksjonærer i alt	3 145	100,0	1 019	100,0	183	100,0	4 347	100,0		

Tabell 27. Sammensetningen av aksjonærmassen etter størrelsen av selskapenes ordinære aksjekapital. Omfatter de 20 største aksjonærene fra hvert av de utvalgte ikke-børsnoterte selskaper

Aksjonærkategorier	Ordinær aksjekapital i mill.kr.		Under 5		5 - 25		25 og over		Alle ikke-børs- noterte selskaper	
	Aksjo- nærer	Prosent	Aksjo- nærer	Prosent	Aksjo- nærer	Prosent	Aksjo- nærer	Prosent	Aksjo- nærer	Prosent
Innenlandske aksjonærer	1 636	95,6	237	88,4	46	90,2	1 919	94,5		
Personer og personforetak..	1 283	74,9	111	41,4	21	41,2	1 415	69,7		
Aksjeselskaper i samme næring	105	6,1	23	8,6	2	3,9	130	6,4		
Aksjeselskaper i andre næringer	169	9,9	63	23,5	18	35,3	250	12,3		
Andelslag, institusjoner, foreninger og fonds	24	1,4	12	4,5	3	5,9	39	1,9		
Sparebanker og gjensidige forsikringsselskaper	2	0,1	2	0,7	-	-	4	0,2		
Stat	6	0,4	4	1,5	2	3,9	12	0,6		
Kommune	6	0,4	2	0,8	-	-		0,4		
Andre innenlandske aksjo- nærer, inkl. uoppgitt	41	2,4	20	7,4	-	-	61	3,0		
Utenlandske aksjonærer	76	4,4	31	11,6	5	9,8	112	5,5		
Aksjonærer i alt	1 712	100,0	268	100,0	51	100,0	2 031	100,0		

1) Dette har selvsagt ført til at også aksjekonsentrasjonen er blitt noe sterkere enn den er i virkeligheten.

De klart fleste innenlandske aksjonærer er personer eller personforetak. I de ikke-børsnoterte selskaper er 1 415 av aksjonærene eller ca. 70 prosent innenlandske personer eller personforetak. For børsnoterte selskaper er andelen noe mindre (52,5 prosent).

Det er særlig i de mindre selskapene (målt ved aksjekapitalens størrelse) at tallet på personlige aksjonærer spiller en så dominerende rolle. For de større selskapene derimot kan tallet på personer og personforetak blant aksjonærene være lite. I børsnoterte selskaper med aksjekapital større enn 25 mill.kr. var det således bare 16 personlige aksjonærer blant de 20 største aksjonærene i disse selskaper (dvs. 8,7 prosent).

Av de personlige aksjonærer som er med i tabell 26 og 27, er snaut to tredjedeler menn, mens vel en tredjedel er kvinner.

Ved siden av personene og personforetakene er det aksjeselskapene som er den mest tallrike aksjonærgruppen. Blant de 20 største aksjonærer i børsnoterte selskaper var 1 472 eller ca. 34 prosent aksjeselskaper, mens det tilsvarende tall for ikke-børsnoterte selskaper var ca. 19 prosent. Av disse aksjeselskaper tilhører omtrent tredjeparten samme næring som det selskap de har aksjer i, mens resten er knyttet til en annen næring. Aksjeselskapene i bankvesen og forsikring (inklusive holdings- og finansieringsselskaper) utgjør en tallrik gruppe. Ca. tredjeparten av alle aksjeselskaper som er med i den undersøkte aksjonærmassen er selskaper i bankvesen og forsikring. Av de aksjeselskaper som har aksjer i selskaper fra andre næringer enn de selv er knyttet til, er bortimot halvparten selskaper i bankvesen og forsikring¹⁾.

Flere pensjonsfond, legater o.l. hører med blant de 20 største aksjonærene i selskapene. En finner her også en del foreninger og organisasjoner. Andelslagene er derimot nesten ikke representert i den undersøkte aksjonærmassen. Tallet på aksjonærer som hørte til gruppen andelslag, institusjoner, foreninger og fonds var i alt 238 for børsnoterte selskaper og 39 for ikke-børsnoterte selskaper. Denne aksjonærgruppen er særlig tallrik i de store børsnoterte selskaper. 25,7 prosent av aksjonærene i børsnoterte selskaper med over 25 mill.kr. i aksjekapital var andelslag, institusjoner, foreninger og fonds.

Andre innenlandske aksjonærer, inklusive uoppgitt, omfatter foruten de aksjonærer som en ikke har kunnet gruppere, vesentlig dødsboer. Verken denne aksjonærgruppen eller sparebanker og gjensidige forsikringsselskaper, stat og kommune spiller noen vesentlig rolle når det gjelder tallet på aksjonærer.

2. Mulige majoritetsgrupper i selskapene

Aksjonærmassen sammensatt av de 20 største aksjonærene fra hvert selskap er en lite homogen masse når det gjelder de enkelte aksjonærers andel av aksjekapitalen. Fra selskaper med sterk aksjekonsentrasjon får en ofte med et fåtall aksjonærer som hver eier en vesentlig del av aksjekapitalen i selskapene, mens en fra selskaper med liten aksjekonsentrasjon kan få med mange aksjonærer som bare eier relativt få aksjer.

I tabellene 28 og 29 har en skilt ut mulige majoritetsgrupper fra hvert selskap. En har igjen gått ut fra begrepet minstetallet på aksjonærer med aksjemajoritet. For selskaper hvor én aksjonær alene har aksjemajoriteten har en skilt ut denne aksjonæren. Disse "majoritetsaksjonærer" er så gruppert etter de samme kjennetegn som ble brukt for de 20 største aksjonærer. Den samme gruppering er gjennomført for de to største aksjonærer i selskaper hvor det minste antall aksjonærer med aksjemajoritet er to, for de tre største aksjonærer i selskaper hvor det minste antall aksjonærer med aksjemajoritet er tre, osv. Tabellene omfatter bare

1) Bankvesen og forsikring omfatter som nevnt holdings- og finansieringsselskaper som har som formål å eie aksjer i andre selskaper.

selskaper der minstetallet på aksjonærer med aksjemajoritet er 20 eller mindre. For de andre selskaper har en ikke oppgaver over alle aksjonærene i den mulige majoritetsgruppe.

Tabell 28. Sammensetningen av mulige majoritetsgrupper i de undersøkte børsnoterte selskaper etter majoritetsgruppens størrelse

Aksjonærkategorier	Minstetallet på aksjonærer med aksjemajoritet ¹⁾					
	1	2	3-5	6-10	11-20	I alt
A k s j o n æ r e r						
Innenlandske aksjonærer	32	62	155	218	324	791
Personer og personforetak	2	15	51	94	178	340
Aksjeselskaper i samme næring	26	29	48	37	36	176
Aksjeselskaper i andre næringer	1	15	49	76	88	229
Andelslag, institusjoner, foreninger og fonds	1	1	2	6	18	28
Sparebanker og gjensidige forsikrings-selskaper	-	-	1	3	-	4
Stat	-	1	1	-	-	2
Kommune	1	1	2	-	1	5
Andre innenlandske aksjonærer, inkl. uoppgitt	1	-	1	2	3	7
Utenlandske aksjonærer	1	2	6	12	20	41
Aksjonærer i alt	33	64	161	230	344	832
P r o s e n t						
Innenlandske aksjonærer	97,0	96,9	96,3	94,8	94,2	95,1
Personer og personforetak	6,1	23,4	31,7	40,9	51,7	40,9
Aksjeselskaper i samme næring	78,8	45,3	29,8	16,1	10,5	21,2
Aksjeselskaper i andre næringer	3,0	23,4	30,5	33,0	25,6	27,5
Andelslag, institusjoner, foreninger og fonds	3,0	1,6	1,2	2,6	5,2	3,4
Sparebanker og gjensidige forsikrings-selskaper	-	-	0,6	1,3	-	0,5
Stat	-	1,6	0,7	-	-	0,2
Kommune	3,0	1,6	1,2	-	0,3	0,6
Andre innenlandske aksjonærer, inkl. uoppgitt	3,1	-	0,6	0,9	0,9	0,8
Utenlandske aksjonærer	3,0	3,1	3,7	5,2	5,8	4,9
Aksjonærer i alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

1) Den mulige majoritetsgruppens størrelse.

Tabell 28 er basert på oppgaver for i alt 162 børsnoterte selskaper. De mulige majoritetsgruppene i disse selskaper omfattet i alt 832 aksjonærer. Av disse var 791 innenlandske aksjonærer, mens 41 eller 4,9 prosent var utenlandske aksjonærer. Av de innenlandske aksjonærer var 340 personer og personforetak og 405 aksjeselskaper. Det er altså aksjeselskapene som her utgjør den mest tallrike gruppen i motsetning til hva som var tilfelle når det gjaldt de 20 største aksjonærene. En merker seg at tallet på aksjeselskaper spiller en mer og mer dominerende rolle jo færre aksjonærer det trengs for å danne en majoritetsgruppe. I de majoritetsgrupper som omfatter relativt mange aksjeeiere er aksjeselskapene blant disse aksjonærer gjerne knyttet til en annen næring enn det selskap de har aksjer i. Derimot er aksjeselskaper som har aksjemajoriteten i et selskap alene eller sammen med noen få aksjonærer gjerne knyttet til samme næring.

I alt 33 børsnoterte selskaper har én aksjonær som alene eier aksjemajoriteten i selskapet. Av disse aksjonærer er 27 aksjeselskaper. Bortsett fra ett selskap er alle disse selskaper knyttet til samme næring som det selskap de har aksjemajoritet i.

Blant aksjonærene som har aksjemajoriteten alene i ett av de utvalgte børsnoterte selskaper finner en ellers to personer eller personforetak, én kommune, én aksjonær som hører til gruppen andelslag, institusjoner, foreninger og fonds, én aksjonær som hører til gruppen andre innenlandske aksjonærer og én utenlandsk aksjonær.

Tabell 29. Sammensetningen av mulige majoritetsgrupper i de undersøkte ikke-børsnoterte selskaper etter majoritetsgruppens størrelse

Aksjonærkategorier	Minstetallet på aksjonærer med aksjemajoritet ¹⁾					
	1	2	3-5	6-10	11-20	I alt
A k s j o n æ r e r						
Innenlandske aksjonærer	103	70	99	61	128	461
Personer og personforetak	34	42	65	50	98	289
Aksjeselskaper i samme næring	34	13	10	2	4	63
Aksjeselskaper i andre næringer	21	13	19	7	20	80
Andelslag, institusjoner, foreninger og fonds	6	-	1	1	1	9
Sparebanker og gjensidige forsikrings-selskaper	-	-	1	-	1	2
Stat	6	2	-	-	-	8
Kommune	1	-	1	-	2	4
Andre innenlandske aksjonærer, inkl. uoppgitt	1	-	2	1	2	6
Utenlandske aksjonærer	18	8	3	1	3	33
Aksjonærer i alt	121	78	102	62	131	494
P r o s e n t						
Innenlandske aksjonærer	85,1	89,7	97,1	98,4	97,7	93,3
Personer og personforetak	28,1	53,8	63,7	80,7	74,8	58,5
Aksjeselskaper i samme næring	28,1	16,7	9,8	3,2	3,0	12,8
Aksjeselskaper i andre næringer	17,3	16,7	18,6	11,3	15,3	16,2
Andelslag, institusjoner, foreninger og fonds	5,0	-	1,0	1,6	0,8	1,8
Sparebanker og gjensidige forsikrings-selskaper	-	-	1,0	-	0,8	0,4
Stat	5,0	2,5	-	-	-	1,6
Kommune	0,8	-	1,0	-	1,5	0,8
Andre innenlandske aksjonærer, inkl. uoppgitt	0,8	-	2,0	1,6	1,5	1,2
Utenlandske aksjonærer	14,9	10,3	2,9	1,6	2,3	6,7
Aksjonærer i alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

1) Den mulige majoritetsgruppens størrelse.

Tabell 29 er basert på oppgaver for 203 ikke-børsnoterte selskaper. De mulige majoritetsgruppene omfatter her 494 aksjonærer, av disse 461 innenlandske og 33 eller 6,7 prosent utenlandske aksjonærer. 58,5 prosent av aksjonærene var innenlandske personer og personforetak, og 29,0 prosent var innenlandske aksjeselskaper.

Også når det gjelder de ikke-børsnoterte selskaper utgjør tallet på innenlandske aksjeselskaper en større del av de mulige majoritetsgrupper i selskaper med sterk aksjekonsentrasjon enn i selskaper hvor aksjemajoriteten er fordelt på flere hender. Av 121 ikke-børsnoterte selskaper som hadde et minstetall på aksjonærer med aksjemajoritet lik 1, var det i alt 55 selskaper eller 45,4 prosent hvor et annet innenlandsk aksjeselskap hadde aksjemajoriteten.¹⁾ Men en merker seg at det også fantes 34 ikke-børsnoterte selskaper hvor én person eller ett personforetak satt med aksjemajoriteten.

1) 34 eller vel 60 prosent av disse innenlandske aksjeselskaper hørte til samme næring som det selskap de hadde aksjemajoriteten i.

Blant aksjonærene som har minst 50 prosent av aksjene i ett av de utvalgte ikke-børsnoterte selskaper, finner en ellers staten som aksjonær 6 ganger og dessuten 1 kommune, 6 andelslag, institusjoner, foreninger og fonds, 1 fra gruppen andre innenlandske aksjonærer og 18 utenlandske aksjonærer. De utenlandske aksjonærer betyr i det hele tatt relativt meget i ikke-børsnoterte selskaper med sterk aksjekonsentrasjon. Ca. 15 prosent av aksjonærene som har aksjemajoriteten alene, er utenlandske aksjonærer.

VIII. Styremedlemmenes og administrerende direktørs andel av aksjekapitalen

1. Administrerende direktørs aksjeinnehav

For aksjeselskaper som har et styre på minst tre medlemmer og som har en aksjekapital på én million kroner eller mer, stiller aksjeloven et absolutt krav om at selskapene skal ha en forretningsfører (direktør, disponent) som skal være den daglige leder av selskapet. For andre aksjeselskaper er dette ikke påbudt, men generalforsamlingen kan bestemme at en slik stilling skal opprettes. Hvis et selskap ikke har noen forretningsfører, er det styret som har den daglige ledelsen av selskapet.

Den eventuelle forretningsfører er underlagt styret som en kan kalle det øverste utøvende organ i selskapet. Aksjeloven uttrykker det slik at "forvaltningen av selskapets anliggender" hører inn under styret, og loven trekker opp visse retningslinjer for hvilke vedtak som en eventuell forretningsfører kan gjøre på egen hånd uten å få godkjenning fra styret på forhånd.

Ifølge lov om forretningsbanker skal disse aksjeselskaper alltid ha en administrerende direktør (banksjef).

I denne undersøkelsen har en definert administrerende direktør som den person som er den daglige leder av et aksjeselskap, uavhengig av om han er det i kraft av forretningsfører i aksjelovens forstand¹⁾ eller i kraft av styremedlem i et selskap uten forretningsfører.

Utenom skipsselskaper der et personlig disponentfirma er styre, har en for alle undersøkte selskaper fått oppgitt en administrerende direktør²⁾ som utfører funksjonen som forretningsfører (eller banksjef). For skipsselskaper hvor et personlig disponentfirma er styre, ble det ikke stilt spørsmål om administrerende direktør. Det personlig ansvarlige selskap som opptrer som styre, kalles imidlertid i disse tilfelle for disponentfirma, fordi det i praksis er medlemmer av dette firma som har den daglige ledelsen av selskapet. Hvis det personlige disponentfirma bare har ett medlem, har en derfor pr. definisjon kalt dette medlem for administrerende direktør i skipsselskapet. Når det gjelder personlige disponentfirmaer som omfatter flere medlemmer, har en antatt at det i en del tilfelle bare er ett eller et fåtall av medlemmene som fungerer som daglig leder av selskapene, mens resten av medlemmene er mer passive i selskapenes administrasjon. Opplysninger om disse forhold er imidlertid ikke samlet inn.

En har ønsket at tabellene med oppgaver for administrerende direktør bare skal omfatte de aktive ledere av selskapenes daglige drift. I disse tabellene har en derfor ikke tatt med skipsselskaper som har et personlig disponentfirma som styre når disponentfirmaet består av flere enn ett medlem. I alt gjelder dette 50 selskaper.

Oppgavene over aksjeinnehavet for de personer som er definert som administrerende direktør, dekker ellers som tidligeré nevnt bare selskaper som selv sendte inn skjemaer og selskaper hvor administrerende direktør var en av de 20 største aksjonærer i selskapet. For

1) Eller i kraft av banksjef i samsvar med lov om forretningsbanker.

2) I noen få tilfelle

har en fått oppgitt to administrerende direktører i samme selskap.

resten av selskapene er administrerende direktørs aksjeinnhav tilnærmet satt lik null¹⁾. En må således regne med at tallene for aksjeinnhavet til disse personer er noe undervurdert.

Opgavene vil også på annen måte kunne gi et ufullstendig bilde av den rolle som administrerende direktør spiller som aksjeeier. Som nevnt under avsnittet om aksjonærene gruppert etter nasjonalitet og eierforhold, utgjør aksjeselskapene en tallrik gruppe i den undersøkte aksjonærmassen. En person kan således indirekte være "aksjonær" i et selskap gjennom sitt aksjeinnhav i et annet aksjeselskap som eier aksjer i det førstnevnte selskap. Tabellene i dette avsnitt gir ingen opplysning om hvilken rolle administrerende direktør spiller som aksjonær i et aksjeselskap (f.eks. holdingsselskap) som har aksjer i det selskap hvor vedkommende er administrerende direktør. Det er bare det personlige aksjeinnhavet som kommer fram i tabeller i dette avsnitt.

Tabell 30. Selskapene etter størrelsen av den ordinære aksjekapital og etter administrerende direktørs aksjeinnhav. Børsnoterte og ikke-børsnoterte selskaper

Ordinær aksjekapital i mill.kr.	Alle selskaper			Børsnoterte selskaper			Ikke-børsnoterte selskaper		
	Under 5	5 og over	I alt	Under 5	5 og over	I alt	Under 5	5 og over	I alt
Admi- nistrerende direktørs innhav av ordinære aksjer i prosent av samlet aksjekapital									
	S e l s k a p e r								
Ingen aksjer	95	49	144	25	23	48	70	26	96
Under 2 prosent	71	35	106	42	27	69	29	8	37
2 - 5 "	29	3	32	20	3	23	9	-	9
5 - 10 "	22	2	24	11	1	12	11	1	12
10 - 20 "	18	-	18	6	-	6	12	-	12
20 - 30 "	17	-	17	7	-	7	10	-	10
30 - 40 "	3	-	3	2	-	2	1	-	1
40 - 50 "	6	-	6	2	-	2	4	-	4
50 - 60 "	6	-	6	1	-	1	5	-	5
60 - 80 "	9	-	9	1	-	1	8	-	8
80 -100 "	15	-	15	-	-	-	15	-	15
Alle selskaper	291	89	380	117	54	171	174	35	209
	P r o s e n t								
Ingen aksjer	32,6	55,1	37,9	21,4	42,6	28,1	40,2	74,3	45,9
Under 2 prosent	24,4	39,3	27,9	35,9	50,0	40,3	16,7	22,9	17,7
2 - 5 "	10,0	3,4	8,4	17,1	5,6	13,4	5,2	-	4,3
5 - 10 "	7,6	2,2	6,3	9,4	1,8	7,0	6,3	2,8	5,7
10 - 20 "	6,2	-	4,7	5,1	-	3,5	6,9	-	5,8
20 - 30 "	5,8	-	4,5	5,9	-	4,1	5,7	-	4,8
30 - 40 "	1,0	-	0,8	1,7	-	1,2	0,6	-	0,5
40 - 50 "	2,1	-	1,6	1,7	-	1,2	2,3	-	1,9
50 - 60 "	2,1	-	1,6	0,9	-	0,6	2,9	-	2,4
60 - 80 "	3,1	-	2,4	0,9	-	0,6	4,6	-	3,8
80 -100 "	5,1	-	3,9	-	-	-	8,6	-	7,2
Alle selskaper	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Administrerende direktørs andel av aksjekapitalen var relativt liten for størstedelen av de utvalgte selskaper (se tabell 30). I 250 selskaper eller 65,8 prosent var andelen under 2 prosent. Men i 30 selskaper eller 7,9 prosent hadde administrerende direktør aksjemajoriteten alene. Alle disse 30 selskaper hører til selskaper med under 5 mill. kroner i aksjekapital. I selskaper med større aksjekapital hadde administrerende direktør under 10 prosent av aksjekapitalen i alle selskaper.

1) En vet at for disse selskaper er den administrerende direktør ikke med blant de 20 største aksjonærer, og hans andel av aksjekapitalen må altså være mindre enn 1/21. I praksis kan en antakelig regne med at prosentandelen er under 2 prosent.

Det er først og fremst i de ikke-børsnoterte selskaper at administrerende direktør er den største aksjonær. I 28 ikke-børsnoterte selskaper eller 13,4 prosent hadde administrerende direktør minst 50 prosent av aksjekapitalen. Tilsvarende var det bare i 2 børsnoterte selskaper eller 1,8 prosent at administrerende direktør hadde aksjemajoriteten.

På grunn av det relativt svake frammøte på generalforsamlingene i enkelte selskaper, vil de administrerende direktører disponere over en større del av aksjer representert på generalforsamlingene enn av det totale antall aksjer. Som det gikk fram av avsnittet om generalforsamlingene, er det særlig for de børsnoterte selskaper at frammøtet er dårlig. Dette gir seg tydelige utslag i tabell 31. Av 114 børsnoterte selskaper som er med i tabellen¹⁾, hadde 8 selskaper eller 7 prosent en administrerende direktør som eide 50 prosent eller mer av aksjene på generalforsamlingen. Som nevnt foran, har disse direktører aksjemajoriteten bare i 1,8 prosent av selskapene dersom en regner med den totale aksjekapitalen i selskapene²⁾.

Tabell 31. Selskapene etter administrerende direktørs andel av ordinære aksjer representert på siste generalforsamling. Børsnoterte og ikke-børsnoterte selskaper

Administrerende direktørs prosentandel av ordinære aksjer representert på siste generalforsamling	Alle selskaper		Børsnoterte selskaper		Ikke-børsnoterte selskaper	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Ingen aksjer	72	28,1	12	10,5	60	42,3
Under 2 prosent	75	29,3	46	40,4	29	20,4
2 - 5 "	16	6,3	14	12,3	2	1,4
5 - 10 "	19	7,4	11	9,6	8	5,6
10 - 20 "	22	8,6	12	10,5	10	7,1
20 - 30 "	10	3,9	5	4,4	5	3,5
30 - 40 "	8	3,1	5	4,4	3	2,1
40 - 50 "	4	1,6	1	0,9	3	2,1
50 - 60 "	11	4,3	4	3,5	7	4,9
60 - 80 "	9	3,5	4	3,5	5	3,5
80 -100 "	10	3,9	-	-	10	7,1
Alle selskaper	256	100,0	114	100,0	142	100,0

En merker seg imidlertid at de administrerende direktørers aksjeinnehav i prosent av aksjer representert på siste generalforsamling tross alt er mindre enn 10 prosent i 70 prosent av selskapene.

2. Selskapene gruppert etter styremedlemmenes aksjeinnehav

For skipsaksjeselskaper var det tidligere påbudt at styremedlemmene skulle velges blant aksjeeierne. Den nåværende aksjelov inneholder imidlertid ingen bestemmelser om dette. Et styremedlem i et aksjeselskap behøver således ikke å eie en eneste aksje i selskapet³⁾. I tabellene i dette avsnitt har en gruppert selskapene etter størrelsen av styremedlemmenes samlede aksjeinnehav i selskapet.

Tabellene over styremedlemmenes aksjeinnehav er på samme måte som tabellene over administrerende direktørs aksjeinnehav basert på de oppgaver som selskapene selv sendte inn og

1) Oppgavene over frammøtet på generalforsamlingene er som tidligere nevnt basert på oppgaver for bare en del av de utvalgte selskaper. 2) En skal imidlertid være forsiktig med å sammenlikne prosentandeler i tabell 30 og 31. Siden oppgavene fra generalforsamlingene bare er basert på en del av selskapene, kan det tenkes at aksjekonsentrasjonen i seg selv er en annen i disse selskapene enn i de utvalgte selskaper totalt. 3) Dette er hva loven fastsetter. I vedtektene til flere av de utvalgte selskaper er det derimot fastslått at styremedlemmene skal velges blant aksjonærene.

oppgaver for de 20 største aksjonærene. For styremedlemmer som en ikke har oppgaver for er aksjeinnehavet satt lik null¹⁾.

Oppgavene er ellers basert på styremedlemmenes personlige aksjeinnehav. Tabellene gir således ingen opplysninger om den rolle styremedlemmene måtte spille som aksjonærer i andre aksjeselskaper som eier aksjer i det selskap hvor de er styremedlemmer.

Tabell 32. Selskapene etter styremedlemmenes aksjeinnehav og etter størrelsen av den ordinære aksjekapitalen i selskapene

Styre- medlemme- nes innehav av ordinære aksjer i prosent av samlet ordinær aksjekapital	Størrelsen av den ordinære aksjekapitalen		Børsnoterte selskaper			Ikke-børsnoterte selskaper		
	Under 5 mill. kr.	5 mill. kr. og større	Alle børs- noterte selskaper	Under 5 mill. kr.	5 mill. kr. og større	Alle ikke- børsnoterte selskaper		
	S e l s k a p e r							
Ikke aksjeeiere	18	17	35	35	20	55		
Under 2 prosent	42	31	73	32	10	42		
2 - 5 "	30	11	41	12	3	15		
5 - 10 "	23	4	27	11	2	13		
10 - 20 "	18	-	18	14	-	14		
20 - 30 "	13	-	13	15	-	15		
30 - 40 "	8	-	8	9	-	9		
40 - 50 "	3	-	3	4	-	4		
50 - 60 "	1	-	1	4	-	4		
60 - 80 "	2	-	2	7	-	7		
80 -100 "	-	-	-	31	-	31		
Alle selskaper	158	63	221	174	35	209		
P r o s e n t								
Ikke aksjeeiere	11,4	27,0	15,8	20,1	57,1	26,3		
Under 2 prosent	26,6	49,2	33,0	18,4	28,6	20,1		
2 - 5 "	19,0	17,5	18,6	6,9	8,6	7,2		
5 - 10 "	14,5	6,3	12,2	6,3	5,7	6,2		
10 - 20 "	11,4	-	8,1	8,1	-	6,7		
20 - 30 "	8,2	-	5,9	8,6	-	7,2		
30 - 40 "	5,1	-	3,6	5,2	-	4,3		
40 - 50 "	1,9	-	1,4	2,3	-	1,9		
50 - 60 "	0,6	-	0,5	2,3	-	1,9		
60 - 80 "	1,3	-	0,9	4,0	-	3,4		
80 -100 "	-	-	-	17,8	-	14,8		
Alle selskaper	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0		

Tabellene viser igjen en klar forskjell mellom børsnoterte og ikke-børsnoterte selskaper. I 3 børsnoterte selskaper eller bare 1,4 prosent av disse selskaper eide styremedlemmene til sammen 50 prosent av aksjekapitalen, mens styremedlemmene i ikke-børsnoterte selskaper hadde aksjemajoriteten i 42 eller 20,1 prosent av selskapene (se tabell 32). I de fleste børsnoterte selskaper (nesten 80 prosent) eide styremedlemmene under 10 prosent av aksjekapitalen. Blant de ikke-børsnoterte selskaper finner en ofte at styremedlemmene har en større andel av aksjekapitalen. Men en merker seg at også i 60 prosent av disse selskaper eide styremedlemmene til sammen under 10 prosent av aksjene.

I selskaper med aksjekapital på 5 mill. kroner eller mer eide styremedlemmene relativt lite av aksjekapitalen. Det forekom ikke i noen av disse selskapene at aksjeinnehavet til styremedlemmene utgjorde 10 prosent av aksjekapitalen. Dette gjaldt både for børsnoterte og ikke-børsnoterte selskaper.

1) Disse styremedlemmers aksjeinnehav må i hvert fall være mindre enn 1/21 av aksjekapitalen, sannsynligvis mindre enn 2 prosent av aksjekapitalen.

Tabell 33. Selskapene etter styremedlemmenes andel av ordinære aksjer representert på siste generalforsamling. Børsnoterte og ikke-børsnoterte selskaper¹⁾

Styremedlemmenes andel av ordinære aksjer representert på siste generalforsamling	Alle selskaper		Børsnoterte selskaper		Ikke-børsnoterte selskaper	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Ingen aksjer	37	12,8	4	2,7	33	23,3
Under 2 prosent	67	23,2	35	23,8	32	22,5
2 - 5 "	31	10,7	22	15,0	9	6,4
5 - 10 "	16	5,5	12	8,2	4	2,8
10 - 20 "	43	14,9	33	22,5	10	7,1
20 - 30 "	19	6,6	11	7,5	8	5,6
30 - 40 "	15	5,2	8	5,4	7	4,9
40 - 50 "	11	3,8	8	5,4	3	2,1
50 - 60 "	8	2,7	2	1,4	6	4,2
60 - 80 "	15	5,2	9	6,1	6	4,2
80 -100 "	27	9,4	3	2,0	24	16,9
Alle selskaper	289	100,0	147	100,0	142	100,0

1) Oppgaver over frammøtet på generalforsamlingene er som tidligere nevnt basert på bare en del av de utvalgte selskaper.

Hvis en regner styremedlemmenes aksjeinnehav i prosent av aksjer representert på siste generalforsamling, finner en at andelen er minst 50 prosent i 14 eller 9,5 prosent av de børsnoterte selskaper og i 36 eller 25,3 prosent av de ikke-børsnoterte selskaper (se tabell 33). Styremedlemmenes andel av aksjer representert på siste generalforsamling var mindre enn 10 prosent i 49,7 prosent av de børsnoterte og i 55,0 prosent av de ikke-børsnoterte selskaper. Det relativt beskjedne frammøte på generalforsamlingene i børsnoterte selskaper gjør at styremedlemmene har en vesentlig større andel av aksjer representert på generalforsamlingene enn av det totale antall aksjer.

3. De største aksjonærenes representasjon i styret

I 70 børsnoterte og i 57 ikke-børsnoterte selskaper var ingen av de 20 største aksjonærene med i styret (se tabell 34). Resten av selskapene, dvs. 68,3 prosent av de børsnoterte og 72,7 prosent av de ikke-børsnoterte selskaper har et styre som omfatter minst én av de 20 største aksjonærene.

De 20 største aksjonærene er særlig sterkt representert i styrene i de ikke-børsnoterte selskaper. Over halvparten av disse selskapene har 2 eller flere av disse aksjonærene med i styret.

Tabell 34. Selskapene etter de største aksjonærenes representasjon i styret. Børsnoterte og ikke-børsnoterte selskaper

Tallet på styremedlemmer som hører til selskapets 20 største aksjonærer	Alle selskaper	Børsnoterte selskaper	Ikke-børsnoterte selskaper
0	127	70	57
1	115	74	41
2	95	44	51
3	58	25	33
4	25	5	20
5	7	2	5
6	3	1	2
Alle selskaper	430	221	209

IX. De ansattes deltaging i styrene

Administrerende direktør (banksjefen) i en forretningsbank skal etter lov om forretningsbanker alltid være medlem av styret i selskapet. Ifølge samme lov kan vedtektene for en forretningsbank bestemme at selskapet skal ha flere banksjefer. Forretningsbanken står imidlertid i dette tilfelle fritt til å bestemme i sine vedtekter om flere enn én av banksjefene skal være med i styret¹⁾.

Lov om forretningsbanker inneholder ellers ingen ting om de ansattes deltaging i styret. I aksjeloven finnes verken bestemmelser om at administrerende direktør skal være medlem av styret eller bestemmelser om at andre av de ansatte skal være det²⁾.

Valget av styre er ellers regulert slik i aksjeloven og i lov om forretningsbanker:

Etter lov om forretningsbanker velges styret av bankenes representantskap. Ifølge aksjeloven er det enten selskapenes generalforsamling eller representantskapet som skal stå for valget. Loven nevner imidlertid tre unntak fra denne regel. Det ene unntakstilfelle er av særlig interesse i denne forbindelse. Det heter nemlig i aksjeloven at vedtektene til et selskap kan bestemme at selskapets funksjonærer og arbeidere etter nærmere regler fastsatt i vedtektene skal velge medlemmer av styret³⁾.

Det var ikke med i opplegget for Byråets undersøkelse å samle inn oppgaver over hvordan vedtektene i selskapene forholder seg på dette punkt. Men for en del av de utvalgte selskaper har en mottatt den fulle teksten til vedtektene, og ingen av disse vedtekter inneholder bestemmelser om at én eller flere styremedlemmer skal velges av funksjonærer og arbeidere.

Tabell 35. Selskaper etter tallet på styremedlemmer som er ansatt i selskapet og etter størrelsen av selskapets ordinære aksjekapital. Børsnoterte og ikke-børsnoterte selskaper¹⁾

Tallet på styremedlemmer som er ansatt i selskapet	Ordinær aksjekapital	Børsnoterte selskaper			Ikke-børsnoterte selskaper		
		Under 5 mill. kr.	5 mill. kr. og større	I alt	Under 5 mill. kr.	5 mill. kr. og større	I alt
0	.....	17	10	27	37	12	49
1	.....	86	35	121	68	17	85
2	.....	13	8	21	36	3	39
3	.....	4	1	5	18	2	20
4	.....	-	1	1	9	-	9
5	.....	-	1	1	4	1	5
6	.....	-	-	-	2	-	2
I alt	.....	120	56	176	174	35	209

1) Skipsselskaper hvor styret er et personlig disponentfirma med flere enn ett medlem, er ikke tatt med i tabellen.

1) Det er den banksjef som er forretningsfører, dvs. den daglige leder av selskapet etter aksjelovens definisjon, som alltid skal være med i styret. Jfr. avsnittet om administrerende direktørs aksjeinnehav. 2) I vedtektene til en del av de utvalgte selskaper er det derimot slått fast at administrerende direktør alltid skal være styremedlem. 3) De to andre unntakstilfelle gjelder følgende: For det første kan stiftelsesvilkårene for et selskap gi en bestemt aksjeeier rett til å oppnevne et styremedlem. For det annet kan det i vedtektene bestemmes at stat eller kommune skal oppnevne en del av styremedlemmene. Dette vil gjelde selskaper som stat eller kommune har gitt lån, garanti eller liknende økonomisk støtte.

De innsamlede oppgaver viser ellers at 483 av 1 668 styremedlemmer i de utvalgte selskaper var ansatt i selskapene¹⁾. Av disse "ansatte styremedlemmer" var 313 eller ca. 65 prosent administrerende direktør i selskapet. For en stor del gir således den observerte representasjon av ansatte i styret uttrykk for at den øverste leder av selskapets administrasjon samtidig er med i selskapets styre²⁾.

I 27 børsnoterte selskaper var ingen av de ansatte med i styret (se tabell 35). Av 176 børsnoterte selskaper var det således 149 eller ca. 85 prosent som hadde minst ett styremedlem som var ansatt i selskapet. Blant de ikke-børsnoterte selskaper var det relativt sett noe færre selskaper med "ansatte styremedlemmer". 49 av disse selskaper hadde ingen av de ansatte med i styret, mens 160 ikke-børsnoterte selskaper eller 76,6 prosent hadde minst ett styremedlem som var ansatt i selskapet. En legger imidlertid merke til at de aller fleste selskaper med 3 eller flere "ansatte styremedlemmer" var ikke-børsnoterte selskaper. Maksimalt ble det observert 6 ansatte i styret i ett og samme selskap³⁾.

Tabell 36. Selskapene etter andelen av styremedlemmer som er ansatt i selskapet og etter størrelsen av selskapets ordinære aksjekapital. Børsnoterte og ikke-børsnoterte selskaper¹⁾

Andelen av styremedlemmene som er ansatt i selskapet	Ordinær aksjekapital	Børsnoterte selskaper			Ikke-børsnoterte selskaper		
		Under 5 mill. kr.	5 mill. kr. og større	I alt	Under 5 mill. kr.	5 mill. kr. og større	I alt
		0	17	10	27	37	12
Under 1/4	35	27	62	24	10	34	
1/4 - 1/2	36	14	50	42	6	48	
1/2 eller mer	32	5	37	71	7	78	
I alt	120	56	176	174	35	209	

1) Skipsselskaper hvor styret er et personlig disponentfirma med flere enn ett medlem, er ikke tatt med i tabellen.

Tallet på styremedlemmer i alt vil kunne variere ganske meget fra selskap til selskap. Tabell 36 viser hvor stor del av styrene i de undersøkte selskaper som var ansatt i selskapene. I 37 børsnoterte selskaper eller ca. 21 prosent utgjorde de ansatte minst halvparten av styret. Blant de ikke-børsnoterte selskaper var det 78 selskaper eller ca. 37 prosent hvor minst 50 prosent av styremedlemmene var ansatte.

X. Personfellesskapet mellom styrene i ulike selskaper

I de utvalgte selskaper var det gjennomsnittlig ca. 4 styremedlemmer pr. selskap. En har i undersøkelsen brukt begrepet styremedlemskap som uttrykk for den funksjon å være styremedlem i et aksjeselskap. For de utvalgte selskaper kom det i alt inn oppgaver over 1 798 styremedlemskap.

1) Disse oppgaver over antall styremedlemmer stemmer ikke overens med det totale antall styremedlemmer ellers i denne publikasjonen. Dette skyldes at en her ikke har regnet med 130 styremedlemmer i 50 skipsselskaper hvor styret består av et personlig disponentfirma med flere enn ett medlem. 2) For enkelte av selskapene vil denne person også være den største aksjeeieren. Jfr. avsnittet om administrerende direktørs aksjeinnehav. 3) En har ikke alltid hatt helt sikre oppgaver over hvem som er ansatt i selskapet. Det er mulig at de oppgitte tall er litt for lave, men antakelig ikke meget.

Det undersøkte materiale viser at én og samme person ikke sjelden er styremedlem i flere selskaper. I alt var det 1 231 forskjellige personer som var medlem av styrene i de undersøkte selskaper. I gjennomsnitt pr. person ble det således observert ca. 1,5 styremedlemskap.

En må være merksam på at den statistikk som legges fram her, ikke gir et fullstendig bilde av hvordan tallet på styremedlemskap pr. person kan variere. Det statistiske materiale er som nevnt basert på et utvalg av selskaper og er dermed i første rekke egnet til å beskrive forholdene innen det enkelte selskap eller for grupper av selskaper. (Slik som en i avsnittene foran har gitt oppgaver for spredningen av aksjer innen det enkelte selskap osv.) Når en derimot skal gi generelle oppgaver for hver person (som tallet på styremedlemskap), ville det vært ønskelig å ha et utvalg hvor personen var utvalgsenheten, og hvor oppgavene omfattet alle ønskelige data for hver person. Slik som det nå er, må en begrense seg til å gi oppgaver over tallet på styremedlemskap i de uttrukne selskaper. En kan derfor regne med at tabellene gir for lave tall for det antall ganger en person er medlem av styret i et aksjeselskap.

Tabell 37. Styremedlemmene etter tallet på styremedlemskap. Børsnoterte og ikke-børsnoterte selskaper

Tallet på styremedlemskap	Styremedlemmer i børsnoterte og/eller ikke-børsnoterte selskaper ¹⁾	Styremedlemmer i børsnoterte selskaper ²⁾	Styremedlemmer i ikke-børsnoterte selskaper ³⁾
1	941	471	652
2	155	94	75
3	71	38	16
4	28	17	5
5	17	4	3
6	8	6	1
7	4	-	-
8	4	-	-
9	1	-	-
10	2	1	-
I alt	1 231	631	752

1) Disse styremedlemmer er gruppert etter antall styremedlemskap i børsnoterte og ikke-børsnoterte selskaper under ett. 2) Disse styremedlemmer er gruppert etter antall styremedlemskap utelukkende i børsnoterte selskaper. 3) Disse styremedlemmer er gruppert etter antall styremedlemskap utelukkende i ikke-børsnoterte selskaper.

I alt 941 av 1 231 styremedlemmer var medlem av bare ett styre (se tabell 37), og 290 personer eller 23,6 prosent av styremedlemmene var medlem av flere styrer. Det største tallet på styremedlemskap som ble observert for én og samme person var 10.

Av 631 styremedlemmer i de børsnoterte selskapene var 471 eller 74,6 prosent medlem av styret i bare ett børsnotert selskap. Av 752 styremedlemmer i ikke-børsnoterte selskaper var 652 eller 86,7 prosent medlem av styret i bare ett ikke-børsnotert selskap.

Av de 1 231 personer som var styremedlem i ett eller flere av de undersøkte selskaper var 466 administrerende direktør og/eller styreformann i minst ett av selskapene, mens resten ikke hadde noen slik stilling eller noe slikt verv (se tabell 38)¹⁾. Av de personer som hadde minst 2 styremedlemskap var over halvparten administrerende direktør og/eller styreformann.

1) Skipsselskapene som har et personlig disponentfirma som styre, er inkludert i disse tallene. Men hvis disponentfirmaet omfatter flere enn ett medlem, har en regnet alle medlemmer som "ordinære" styremedlemmer og ingen som administrerende direktør eller styreformann.

Tabell 38. Styremedlemmene etter tallet på styremedlemskap og etter styremedlemmets stilling i styret eller selskapets administrasjon

Tallet på styremedlemskap	I alt	Styremedlemmer som er administrerende direktør og/eller styreformann i minst ett av selskapene	Andre styremedlemmer
1	941	309	632
2	155	77	78
3	71	33	38
4	28	16	12
5	17	15	2
6	8	6	2
7	4	4	-
8	4	4	-
9	1	-	1
10	2	2	-
I alt	1 231	466	765

Personer med mange styremedlemskap var i særlig grad med i styrene for de store selskapene. 36 personer som var medlem av styrene i 5 eller flere av de undersøkte selskaper, hadde til sammen 222 styremedlemskap og var styreformann i 81 selskaper (se tabell 39). Sett under ett hadde disse personer minst ett styreverv i 5 (dvs. halvparten) av selskapene med 50 mill. kroner eller mer i aksjekapital, i 24 eller 60 prosent av selskapene med 10-50 mill. kroner i aksjekapital og i 113 eller 29 prosent av de mindre selskaper. Den noe større gruppen av styremedlemmer med minst 4 styremedlemskap omfattet 64 personer med til sammen ett eller flere styreverv i 7 av 10 selskaper med 50 mill. kroner eller mer i aksjekapital, i 73 prosent av selskapene med 10-50 mill. kroner i aksjekapital og i 41 prosent av resten av selskapene.

Tabell 39. Styremedlemskap og styreformannskap for personer med mange styreverv og for styremedlemmene i de største selskapene

Kategori av styremedlemmer	Personer	Styremedlemskap	Styreformannskap	I alt	Selskaper hvor disse personer er styremedlemmer		
					Selskaper med 50 mill.kr. eller mer i aksjekapital	Selskaper med 10-50 mill.kr. i aksjekapital	Selskaper med under 10 mill.kr. i aksjekapital
Styremedlemmer med 5 eller flere styremedlemskap ...	36	222	81	142	5	24	113
Styremedlemmer med 4 eller flere styremedlemskap ...	64	334	102	194	7	29	158
Styremedlemmer i selskaper med 50 mill.kr. eller mer i aksjekapital	62	154	38	77	10	24	43
Alle styremedlemmer i de undersøkte selskaper	1 231	1 798	377 ¹⁾	435	10	40	385

1) For 50 skipsselskaper med et personlig disponentfirma som styre er det ikke regnet med noen styreformann. Oppgaver mangler for ytterligere 8 selskaper.

Det eksisterte altså et relativt lite antall personer som, sett under ett, må ha hatt innflytelse i en stor del av de undersøkte selskaper og særlig i de store selskaper¹⁾. Hvor sterk denne innflytelsen var, kan Byråets undersøkelse ikke gi noe svar på. Som oftest hadde selskapene også mange andre styremedlemmer. For eksempel var det 13 personer med 4 eller flere styremedlemskap som hadde styreverv i 7 selskaper med minst 50 mill. kroner i aksjekapital, mens styrene i disse selskaper i alt omfattet 43 personer.

En gruppe styremedlemmer med en spesiell innflytelse var styremedlemmene i de største selskapene. Styrene i de 10 selskaper med 50 mill. kroner eller mer i aksjekapital omfattet i alt 62 personer. Foruten styrevervene i de største selskapene hadde disse personer til sammen minst ett styreverv i 24 eller 73 prosent av selskaper med 10-50 mill. kroner i aksjekapital og i 43 eller 11 prosent av resten av selskapene.

I statistikken er det gjort bruk av begrepet personfelleskap mellom styrene i selskapene. Når en person er styremedlem både av f.eks. selskap A og selskap B, sier en at det eksisterer ett personfelleskap mellom disse selskaper. Hvis også en annen person er medlem av begge disse styrene, sier en at det eksisterer to personfelleskap mellom disse selskaper osv. Hvis én og samme person er medlem av styrene i selskap A, B og C, gir denne person opphav til tre personfelleskap: Mellom A og B, mellom A og C og mellom B og C.

Tabell 40. Selskapene etter tallet på personfelleskap med styrene i andre selskaper. Børsnoterte og ikke-børsnoterte selskaper

Tallet på personfelleskap med styrene i andre børs-noterte og ikke-børsnoterte selskaper	Alle selskaper		Børsnoterte selskaper ¹⁾		Ikke-børsnoterte selskaper ²⁾	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
0	105	24,1	38	16,8	67	32,1
1	58	13,3	25	11,1	33	15,8
2	31	7,1	20	8,8	11	5,3
3	36	8,3	12	5,3	24	11,5
4	26	6,0	19	8,4	7	3,3
5	24	5,5	15	6,6	9	4,3
6	22	5,1	12	5,3	10	4,8
7	15	3,4	11	4,9	4	1,9
8	11	2,5	4	1,8	7	3,3
9	13	3,0	9	4,0	4	1,9
10	19	4,4	15	6,6	4	1,9
11	8	1,8	4	1,8	4	1,9
12	6	1,4	5	2,2	1	0,5
13	13	3,0	7	3,1	6	2,9
14	9	2,1	5	2,2	4	1,9
15	8	1,8	5	2,2	3	1,4
16 - 20	22	5,1	13	5,8	9	4,3
21 - 30	7	1,6	5	2,2	2	1,0
31 - 40	2	0,5	2	0,9	-	-
Alle selskaper	435	100,0	226	100,0	209	100,0

1) Selskapene er gruppert etter tallet på personfelleskap ikke bare med andre børsnoterte selskaper, men også med ikke-børsnoterte selskaper. 2) Selskapene er gruppert etter tallet på personfelleskap ikke bare med andre ikke-børsnoterte selskaper, men også med børsnoterte selskaper.

1) Det følger selvsagt ikke av dette at disse personer nødvendigvis opptrer som "én gruppe".

I tabell 40 er selskapene gruppert etter tallet på personfellesskap som eksisterte mellom hvert selskap og resten av selskapene. 105 av 435 selskaper hadde ikke noe personfellesskap med andre selskaper, dvs. at ingen av styremedlemmene i disse selskaper hadde styremedlemskap i andre av de undersøkte selskaper. For 330 eller 75,9 prosent av selskapene ble det observert ett eller flere personfellesskap. De største tall på personfellesskap ble registrert for to selskaper som hadde mellom 31 og 40 personfellesskap med andre selskaper. Dvs. at styremedlemmene i hvert av disse to selskaper til sammen hadde mellom 31 og 40 styremedlemskap i andre av de undersøkte selskapene. En merker seg at blant de ikke-børsnoterte selskaper var det 32,1 prosent som ikke hadde personfellesskap med andre selskaper, mot 16,8 prosent av de børsnoterte selskaper.

Tabell 41. Tallet på personfellesskap mellom styrene i to og to selskaper etter selskapenes hovednæring

Næring	Sjøfart og hvalfangst	Bergverksdrift og industri	Bygg og anlegg	Varehandel	Bankvesen	Forsikring
Sjøfart og hvalfangst	210	-	-	-	-	-
Bergverksdrift og industri	131	470	-	-	-	-
Bygg og anlegg	3	7	5	-	-	-
Varehandel	13	78	3	3	-	-
Bankvesen	29	73	-	5	1	-
Forsikring	18	55	2	9	18	16

I tabell 41 er det tallet på personfellesskap som er telleenheten. Personfellesskapet mellom styrene i to og to selskaper er her gruppert etter næringene til de to selskaper. Som en kunne vente, gjelder personfellesskapet ofte for selskaper i samme næring. Av i alt 1 149 personfellesskap gjelder således 210 mellom selskaper i sjøfart og hvalfangst og 470 mellom selskaper i bergverksdrift og industri. Men i 38,6 prosent av tilfellene gjelder personfellesskapet selskaper i ulike næringer.

En må være merksam på at tabellene 40 og 41 kan være uttrykk for to forhold. For det første gir de selvsagt uttrykk for at bestemte personer har innflytelse i styrene i flere aksjeselskaper og for hvordan dette kan gjøre seg gjeldende med forskjellig styrke for ulike typer av selskaper. For det annet kan imidlertid tabellene også gi uttrykk for at enkelte kapitalgrupper velger en ulik ekspansjonsform. Hvis en kapitalgruppe har kontrollen over ett eller flere aksjeselskaper og ønsker å fremme en ekspansjon av virksomheten, kan den gjøre dette enten gjennom de allerede eksisterende aksjeselskaper eller ved å opprette ett eller flere nye aksjeselskaper. Dersom ekspansjonen skjer gjennom de eksisterende selskaper, fører dette vanligvis ikke til noen endring i tallet på personfellesskap mellom selskapene. Men hvis det blir stiftet nye aksjeselskaper, er det trolig at ett eller flere av styremedlemmene i de eksisterende aksjeselskaper vil finnes igjen i de nye selskaper og at det dermed oppstår nye personfellesskap mellom selskaper. Som eksempel på den siste ekspansjonsformen kan en trekke fram ekspansjonen i skipsfarten som ikke sjelden skjer ved at rederiene oppretter nye skipsaksjeselskaper.

E n g l i s h   s u m m a r y

This publication contains the results of an investigation of the shareholdings and the composition of the boards of directors in 435 joint-stock companies in Norway. The investigation was carried out at the request of a committee appointed by the Government in 1963 to study problems in connection with the distribution of wealth. A study of the ownership and management of joint-stock companies was of particular interest in this context because of their importance in the Norwegian economy. It has been estimated that nearly 40 per cent of the total factor income in 1962 was earned in or by joint-stock companies.

The shares of 226 investigated companies were quoted on the Stock Exchange. In the tables, these companies are referred to as companies quoted on the Stock Exchange. The remaining 209 companies are referred to as companies not quoted on the Stock Exchange.

Approximately 230 000 shareholdings were registered in the statistical material¹⁾. The average number of shareholders per company was 540. The corresponding average for companies quoted on the Stock Exchange was 1 000, as compared to only 50 for companies not quoted on the Stock Exchange. Of the latter category of companies, approximately 60 per cent had 10 or fewer shareholders. The number of shareholders was generally higher in the largest companies. The companies in banking and insurance had a greater number of registered shareholders than companies in other industries.

In 33 of the quoted companies and in 121 of the not quoted companies one shareholder alone held 50 per cent or more of the total share capital. In 172 not quoted companies, i.e. in more than 80 per cent of these companies, the 3 biggest shareholders together held a majority of shares. Among the quoted companies the 3 biggest shareholders could form a majority group in 89 or approximately 40 per cent of the companies.

As regards the shareholders' voting rights, relatively few of the investigated companies applied different voting rules for different share issues. Only 32 of the companies had two or more share issues with different voting rights. In the present investigation, a company's ordinary share capital is defined as the share issue which covered at least 50 per cent of the potential votes in the company.

In general, a shareholder's number of votes varied proportionally with his number of ordinary shares. However, in 34 of the investigated companies the voting rules established a proportional relationship between votes and shares only up to a certain maximum of votes, further acquirement of shares giving no more votes. In 30 other companies the voting rules established a diminishing number of votes per share as the number of shares increased.

At the general meetings of companies not quoted on the Stock Exchange, most of the shares were represented. The percentage of shares represented at the general meetings of the companies quoted on the Stock Exchange amounted to 80 per cent in only 21 of 147 companies²⁾. In 56 per cent of these companies less than 60 per cent of the shares were represented at the general meeting.

Among the twenty biggest shareholders of each investigated company more than 95 per cent were Norwegian private individuals or juristic persons. In the not quoted companies approximately 70 per cent of the Norwegian shareholders were personal shareholders as against

---

1) Information is lacking on 5 companies.   2) The information concerning the general meetings is based on a smaller part of the sample due to failing reporting from the companies.

53 per cent in the quoted companies. The personal shareholders were especially numerous in the smaller companies, while the corporations were of greater importance in the larger companies.

The smallest possible majority group of a company is defined as the lowest possible number of shareholders holding at least 50 per cent of the ordinary share capital. Within these majority groups, domestic joint-stock companies played an important part, especially where a small number of shareholders was needed to obtain a majority of shares. In 33 of the quoted companies one shareholder alone held 50 per cent or more of the share capital, and in 27 of these companies this shareholder was another joint-stock company. In 121 of the not quoted companies 50 per cent or more of the share capital was owned by one shareholder, and 55 of these shareholders were joint-stock companies.

The managing director held 50 per cent or more of the share capital in 28 not quoted companies and in 2 quoted companies.

The directors owned together 50 per cent or more of the share capital in 3 quoted and 42 not quoted companies. In nearly 80 per cent of the quoted companies the directors owned less than 10 per cent of the share capital.

The twenty biggest shareholders were not represented on the boards of directors of 70 quoted and 57 not quoted companies. At least two of the twenty biggest shareholders were members of the boards of directors of more than 50 per cent of the not quoted companies.

The employees were represented on the boards of directors in 148 quoted and 160 not quoted companies.

1 231 persons were directors of the investigated companies. In average, each of these persons held 1,5 directorships. 941 were directors in one company only, and 290 or 23,6 per cent held two or more directorships. 64 persons were directors in 4 or more companies, of which 7 (out of 10) were companies with 50 mill. kr. or more in share capital, and 29 (out of 40) were companies with 10-50 mill. kr. in share capital.

In 330 of the investigated companies one or more of the directors held a directorship in at least one other company. Such "interlocking directorships" were more frequent among quoted companies than among not quoted companies. 61,4 per cent of all cases of interlocking directorships existed between companies belonging to the same industry.

TABELLER

Tabell I. Selskaper, aksjonærer og ordinær aksjekapital etter næring og sysselsetting. Børsnoterte selskaper

Næring og sysselsettingsgruppe	Selskaper	Aksjonærer ¹⁾	Ordinær aksjekapital	Gjennomsnittlig ordinær aksjekapital pr. selskap	Gjennomsnittlig ordinær aksjekapital pr. aksjonær ¹⁾
			Mill.kr.	Mill.kr.	1000 kr.
Sjøfart og hvalfangst					
Under 100	77	16 324	100,5	1,3	6,1
100 - 200	16	7 521	47,8	3,0	6,4
200 - 500	16	15 348	64,1	4,0	4,2
500 og over	10	15 368	90,2	9,0	5,9
I alt	119	54 561	302,6	2,5	5,5
Bergverksdrift og industri					
Under 100	12	6 157	52,9	4,4	8,6
100 - 200	12	3 033	26,7	2,2	8,8
200 - 500	23	13 752	129,1	5,6	9,5
500 og over	25	80 633	634,0	25,4	7,9
I alt	72	103 575	842,7	11,7	8,1
Bankvesen og forsikring					
Under 100	17	8 353	40,9	2,4	4,7
100 - 200	9	9 057	53,7	6,0	5,4
200 - 500	3	8 385	71,0	23,7	4,3
500 og over	6	37 532	264,5	44,1	7,0
I alt	35	63 327	430,1	12,3	6,1
Alle børsnoterte selskaper					
Under 100	106	30 834	194,3	1,8	6,2
100 - 200	37	19 611	128,2	3,5	6,3
200 - 500	42	37 485	264,2	6,3	6,1
500 og over	41	133 533	988,7	24,1	7,4
I alt	226	221 463	1 575,4	7,0	7,0

1) For 5 selskaper mangler oppgaver over tallet på aksjonærer. Aksjekapitalen i disse selskaper er ikke regnet med i den gjennomsnittlige ordinære aksjekapital pr. aksjonær. Men selskapene er med i tallet på selskaper og oppgavene over ordinær aksjekapital og gjennomsnittlig ordinær aksjekapital pr. selskap.

Tabell II. Selskaper, aksjonærer og ordinær aksjekapital etter næring og sysselsetting. Ikke-børsnoterte selskaper

Næring og sysselsettingsgruppe	Selskaper	Aksjonærer	Ordinær aksjekapital	Gjennomsnittlig ordinær aksjekapital pr. selskap	Gjennomsnittlig ordinær aksjekapital pr. aksjonær
			Mill.kr.	Mill.kr.	1000 kr.
Bergverksdrift og industri					
Under 100	3	33	4,5	1,5	136,4
100 - 200	13	246	15,6	1,2	63,2
200 - 500	97	6 395	140,9	1,5	22,0
500 og over	53	3 294	800,8	15,1	243,1
I alt	166	9 968	961,8	5,8	96,5
Bygg og anlegg					
Under 100	-	-	-	-	-
100 - 200	2	7	1,0	0,5	147,1
200 - 500	13	91	1,8	0,1	20,1
500 og over	8	68	3,7	0,5	53,8
I alt	23	166	6,5	0,3	39,3
Varehandel					
Under 100	-	-	-	-	-
100 - 200	-	-	-	-	-
200 - 500	13	97	38,9	3,0	400,9
500 og over	7	304	156,0	22,3	513,0
I alt	20	401	194,9	9,7	485,9
Alle ikke-børsnoterte selskaper					
Under 100	3	33	4,5	1,5	136,4
100 - 200	15	253	16,6	1,1	65,6
200 - 500	123	6 583	181,6	1,5	27,6
500 og over	68	3 666	960,5	14,1	262,0
I alt	209	10 535	1 163,2	5,6	110,4

Tabell III. Selskapene etter sysselsetting, næring og tallet på aksjonærer. Børsnoterte selskaper¹⁾

Næring og sysselsettingsgruppe	Aksjonærer								Alle sel- skaper
	1-10	11-20	21-50	51- 100	101- 200	201- 500	501- 1000	1001 og over	
Sjøfart og hvalfangst									
Under 200	1	1	11	18	26	23	8	4	92
200 og over	-	1	-	1	1	8	7	8	26
I alt	1	2	11	19	27	31	15	12	118
Bergverksdrift og industri									
Under 200	1	-	2	2	8	6	2	3	24
200 og over	3	1	-	-	9	13	7	15	48
I alt	4	1	2	2	17	19	9	18	72
Bankvesen og forsikring									
Under 200	-	-	-	-	4	5	8	6	23
200 og over	-	-	-	-	-	-	-	8	8
I alt	-	-	-	-	4	5	8	14	31
Alle børsnoterte selskaper									
Under 200	2	1	13	20	38	34	18	13	139
200 og over	3	2	-	1	10	21	14	31	82
I alt	5	3	13	21	48	55	32	44	221

1) Oppgaver mangler for 5 av de utvalgte selskaper.

Tabell IV. Selskapene etter sysselsetting, næring og tallet på aksjonærer. Ikke-børsnoterte selskaper

Næring og sysselsettingsgruppe	Aksjonærer								Alle sel- skaper
	1-10	11-20	21-50	51- 100	101- 200	201- 500	501- 1000	1001 og over	
Bergverksdrift og industri									
Under 200	11	1	2	1	1	-	-	-	16
200 og over	83	13	15	15	8	12	4	-	150
I alt	94	14	17	16	9	12	4	-	166
Bygg og anlegg									
Under 200	2	-	-	-	-	-	-	-	2
200 og over	17	2	2	-	-	-	-	-	21
I alt	19	2	2	-	-	-	-	-	23
Varehandel									
Under 200	-	-	-	-	-	-	-	-	-
200 og over	14	2	3	-	1	-	-	-	20
I alt	14	2	3	-	1	-	-	-	20
Alle ikke-børsnoterte selskaper									
Under 200	13	1	2	1	1	-	-	-	18
200 og over	114	17	20	15	9	12	4	-	191
I alt	127	18	22	16	10	12	4	-	209

Tabell V. Selskapene etter størrelsen av den ordinære aksjekapital, næring og tallet på aksjonærer. Børsnoterte selskaper¹⁾

Næring og ordinær aksjekapital. Mill.kr.	Aksjonærer								Alle selskaper
	1-10	11-20	21-50	51-100	101-200	201-500	501-1000	1001 og over	
Sjøfart og hvalfangst									
Under 1	1	1	10	10	8	8	2	-	40
1 - 5	-	1	1	9	18	19	8	4	60
5 - 10	-	-	-	-	1	4	5	4	14
10 - 25	-	-	-	-	-	-	-	4	4
25 og over	-	-	-	-	-	-	-	-	-
I alt	1	2	11	19	27	31	15	12	118
Bergverksdrift og industri									
Under 1	-	-	1	1	1	-	-	-	3
1 - 5	-	1	1	1	16	14	4	1	38
5 - 10	3	-	-	-	-	5	4	4	16
10 - 25	-	-	-	-	-	-	1	9	10
25 og over	1	-	-	-	-	-	-	4	5
I alt	4	1	2	2	17	19	9	18	72
Bankvesen og forsikring									
Under 1	-	-	-	-	2	-	-	-	2
1 - 5	-	-	-	-	2	5	6	2	15
5 - 10	-	-	-	-	-	-	1	3	4
10 - 25	-	-	-	-	-	-	1	4	5
25 og over	-	-	-	-	-	-	-	5	5
I alt	-	-	-	-	4	5	8	14	31
Alle børsnoterte selskaper									
Under 1	1	1	11	11	11	8	2	-	45
1 - 5	-	2	2	10	36	38	18	7	113
5 - 10	3	-	-	-	1	9	10	11	34
10 - 25	-	-	-	-	-	-	2	17	19
25 og over	1	-	-	-	-	-	-	9	10
I alt	5	3	13	21	48	55	32	44	221

1) Oppgaver mangler for 5 av de utvalgte selskaper.

Tabell VI. Selskapene etter størrelsen av den ordinære aksjekapital, næring og tallet på aksjonærer. Ikke-børsnoterte selskaper

Næring og ordinær aksjekapital. Mill.kr.	Aksjonærer								Alle selskaper
	1-10	11-20	21-50	51-100	101-200	201-500	501-1000	1001 og over	
Bergverksdrift og industri									
Under 1	46	6	14	8	3	4	-	-	81
1 - 5	30	8	2	5	4	4	3	-	56
5 - 10	7	-	-	2	2	1	1	-	13
10 - 25	7	-	1	1	-	3	-	-	12
25 og over	4	-	-	-	-	-	-	-	4
I alt	94	14	17	16	9	12	4	-	166
Bygg og anlegg									
Under 1	18	2	1	-	-	-	-	-	21
1 - 5	1	-	1	-	-	-	-	-	2
5 - 10	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10 - 25	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25 og over	-	-	-	-	-	-	-	-	-
I alt	19	2	2	-	-	-	-	-	23
Varehandel									
Under 1	7	-	1	-	-	-	-	-	8
1 - 5	3	2	1	-	-	-	-	-	6
5 - 10	2	-	-	-	-	-	-	-	2
10 - 25	1	-	-	-	-	-	-	-	1
25 og over	1	-	1	-	1	-	-	-	3
I alt	14	2	3	-	1	-	-	-	20
Alle ikke-børsnoterte selskaper									
Under 1	71	8	16	8	3	4	-	-	110
1 - 5	34	10	4	5	4	4	3	-	64
5 - 10	9	-	-	2	2	1	1	-	15
10 - 25	8	-	1	1	-	3	-	-	13
25 og over	5	-	1	-	1	-	-	-	7
I alt	127	18	22	16	10	12	4	-	209

Tabell VII. Selskapene etter de største aksjonærers andel av den ordinære aksjekapital og etter næring. Børsnoterte selskaper¹⁾

Næring og kumulative grupper av største aksjonærer	Andel av den ordinære aksjekapital. Pst.	50 eller mer	40-50	30-40	20-30	Under 20	Alle selskaper
Sjøfart og hvalfangst							
Den største aksjonær		21	12	13	31	41	118
De 2 største aksjonærer		44	17	19	22	16	118
" 3 " "		60	15	21	9	13	118
" 4 " "		68	20	12	7	11	118
" 5 " "		75	19	10	5	9	118
" 10 " "		94	9	5	3	7	118
" 15 " "		103	2	4	6	3	118
" 20 " "		103	4	2	6	3	118
Bergverksdrift og industri							
Den største aksjonær		9	6	5	7	45	72
De 2 største aksjonærer		17	6	8	14	27	72
" 3 " "		22	7	8	15	20	72
" 4 " "		25	6	12	14	15	72
" 5 " "		27	6	16	12	11	72
" 10 " "		37	11	11	9	4	72
" 15 " "		45	9	8	8	2	72
" 20 " "		49	9	9	4	1	72
Bankvesen og forsikring							
Den største aksjonær		3	2	-	3	23	31
De 2 største aksjonærer		4	3	-	2	22	31
" 3 " "		7	-	-	5	19	31
" 4 " "		7	-	1	5	18	31
" 5 " "		7	-	3	3	18	31
" 10 " "		7	2	4	6	12	31
" 15 " "		8	5	2	8	8	31
" 20 " "		10	4	3	11	3	31
Alle børsnoterte selskaper							
Den største aksjonær		33	20	18	41	109	221
De 2 største aksjonærer		65	26	27	38	65	221
" 3 " "		89	22	29	29	52	221
" 4 " "		100	26	25	26	44	221
" 5 " "		109	25	29	20	38	221
" 10 " "		138	22	20	18	23	221
" 15 " "		156	16	14	22	13	221
" 20 " "		162	17	14	21	7	221

1) Oppgaver mangler for 5 av de utvalgte selskaper.

Tabell VIII. Selskapene etter de største aksjonærers andel av den ordinære aksjekapital og etter næring. Ikke-børsnoterte selskaper

Næring og kumulative grupper av største aksjonærer	Andel av den ordinære aksjekapital. Pst.	50 eller mer	40-50	30-40	20-30	Under 20	Alle selskaper
Bergverksdrift og industri							
Den største aksjonær	91	17	16	12	30	166	
De 2 største aksjonærer	122	10	8	10	16	166	
" 3 " "	133	8	7	10	8	166	
" 4 " "	140	6	8	6	6	166	
" 5 " "	145	4	6	6	5	166	
" 10 " "	152	5	7	1	1	166	
" 15 " "	154	8	3	-	1	166	
" 20 " "	160	4	1	1	-	166	
Bygg og anlegg							
Den største aksjonær	16	3	1	3	-	23	
De 2 største aksjonærer	21	-	2	-	-	23	
" 3 " "	21	2	-	-	-	23	
" 4 " "	22	1	-	-	-	23	
" 5 " "	23	-	-	-	-	23	
" 10 " "	23	-	-	-	-	23	
" 15 " "	23	-	-	-	-	23	
" 20 " "	23	-	-	-	-	23	
Varehandel							
Den største aksjonær	14	3	-	1	2	20	
De 2 største aksjonærer	17	-	1	2	-	20	
" 3 " "	18	1	1	-	-	20	
" 4 " "	19	1	-	-	-	20	
" 5 " "	19	1	-	-	-	20	
" 10 " "	20	-	-	-	-	20	
" 15 " "	20	-	-	-	-	20	
" 20 " "	20	-	-	-	-	20	
Alle ikke-børsnoterte selskaper							
Den største aksjonær	121	23	17	16	32	209	
De 2 største aksjonærer	160	10	11	12	16	209	
" 3 " "	172	11	8	10	8	209	
" 4 " "	181	8	8	6	6	209	
" 5 " "	187	5	6	6	5	209	
" 10 " "	195	5	7	1	1	209	
" 15 " "	197	8	3	-	1	209	
" 20 " "	203	4	1	1	-	209	

Tabell IX. Selskaper, ordinær aksjekapital, antatt formue og sysselsetting etter minstetallet på aksjonærer med aksjemajoritet. Børsnoterte og ikke-børsnoterte selskaper¹⁾

Minstetallet på aksjonærer med aksjemajoritet	Børsnoterte selskaper				Ikke-børsnoterte selskaper			
	Sel-	Ordinær	Antatt	Syssel-	Sel-	Ordinær	Antatt	Syssel-
	skaper	aksjekapital	formue	setting	skaper	aksjekapital	formue	setting
		Mill.kr.	Mill.kr.			Mill.kr.	Mill.kr.	
1	33	110,4	450,8	6 976	121	989,2	2 204,9	71 211
2	32	296,6	592,3	7 162	39	86,3	393,5	17 790
3	24	69,6	449,6	10 033	12	17,8	59,2	4 721
4	11	29,4	29,5	1 401	9	7,6	104,0	5 072
5	9	19,7	118,0	1 394	6	10,2	43,8	3 952
6 - 10	29	92,6	398,2	6 886	8	13,7	53,2	3 534
11 - 15	18	57,9	180,1	4 379	2	4,0	19,0	1 243
16 - 20	6	45,1	120,1	1 695	6	13,9	26,6	1 973
21 eller flere ..	59	811,3	1 595,8	28 214	6	20,5	62,0	2 615
Alle selskaper ..	221	1 532,6	3 934,4	68 140	209	1 163,2	2 966,2	112 111

1) Oppgaver mangler for 5 av de utvalgte selskaper.

Tabell X. Selskaper, ordinær aksjekapital, antatt formue og sysselsetting etter minstetallet på innenlandske personlige aksjonærer med aksjemajoritet. Børsnoterte og ikke-børsnoterte selskaper

Minstetallet på innenlandske personlige aksjonærer med aksjemajoritet	Børsnoterte selskaper				Ikke-børsnoterte selskaper			
	Sel-	Ordinær	Antatt	Syssel-	Sel-	Ordinær	Antatt	Syssel-
	skaper	aksjekapital	formue	setting	skaper	aksjekapital	formue	setting
		Mill.kr.	Mill.kr.			Mill.kr.	Mill.kr.	
1	2	0,9	3,8	42	33	10,1	44,5	11 560
2	3	2,3	7,6	365	18	9,2	52,5	7 499
3	3	2,2	5,7	90	4	1,5	12,3	1 403
4	2	0,9	2,1	482	4	2,4	19,1	2 170
5	2	2,5	4,7	376	6	3,2	36,9	1 939
6 - 10	7	7,7	21,4	756	11	11,5	105,7	6 157
11 - 15	3	4,4	10,3	148	1	4,9	18,8	813
16 - 20	1	1,0	-	61	1	0,4	0,5	309
Alle selskaper ..	23	21,9	55,6	2 320	78	43,2	290,3	31 850

Tabell XI. Selskaper, ordinær aksjekapital, antatt formue og sysselsetting etter minstetallet på juridiske og utenlandske personer med aksjemajoritet. Børsnoterte og ikke-børsnoterte selskaper

Minstetallet på juridiske og utenlandske personer med aksjemajoritet	Børsnoterte selskaper				Ikke-børsnoterte selskaper			
	Sel-	Ordinær	Antatt	Syssel-	Sel-	Ordinær	Antatt	Syssel-
	skaper	aksjekapital	formue	setting	skaper	aksjekapital	formue	setting
		Mill.kr.	Mill.kr.			Mill.kr.	Mill.kr.	
1	31	109,5	447,0	6 934	87	979,0	2 158,1	59 434
2	23	288,3	567,5	6 286	19	76,9	331,6	9 685
3	14	50,6	327,6	9 010	6	15,6	39,6	2 635
4	7	27,7	37,4	840	-	-	-	-
5	6	11,4	77,3	1 027	2	7,9	26,2	1 401
6 - 10	8	43,3	249,9	3 462	-	-	-	-
11 - 15	4	29,7	72,3	971	-	-	-	-
16 - 20	1	15,0	34,5	549	-	-	-	-
Alle selskaper ..	94	575,5	1 813,5	29 079	114	1 079,4	2 555,5	73 155

Tabell XII. Selskapene etter minstetallet på aksjonærer med aksjemajoritet og etter tallet på aksjonærer. Børsnoterte og ikke-børsnoterte selskaper¹⁾

Minste- tallet på aksjo- nærer med aksjemajoritet	Aksjonærene								Alle sel- skaper
	1-10	11-20	21-50	51- 100	101- 200	201- 500	501- 1000	1001 og over	
Børsnoterte selskaper									
1	4	1	7	4	5	5	6	1	33
2	1	1	4	10	11	2	2	1	32
3	-	1	2	2	7	9	3	-	24
4	-	-	-	2	4	4	-	1	11
5	-	-	-	1	3	4	-	1	9
6 - 10	-	-	-	2	8	14	2	3	29
11 - 15	-	-	-	-	6	7	4	1	18
16 - 20	-	-	-	-	-	3	1	2	6
21 eller flere	-	-	-	-	4	7	14	34	59
I alt	5	3	13	21	48	55	32	44	221
Ikke-børsnoterte selskaper									
1	96	8	5	5	4	2	1	-	121
2	28	4	4	2	-	1	-	-	39
3	2	3	2	4	-	-	1	-	12
4	1	1	5	1	-	1	-	-	9
5	-	2	2	1	1	-	-	-	6
6 - 10	-	-	4	3	1	-	-	-	8
11 - 15	-	-	-	-	1	1	-	-	2
16 - 20	-	-	-	-	1	3	2	-	6
21 eller flere	-	-	-	-	2	4	-	-	6
I alt	127	18	22	16	10	12	4	-	209
Alle selskaper									
1	100	9	12	9	9	7	7	1	154
2	29	5	8	12	11	3	2	1	71
3	2	4	4	6	7	9	4	-	36
4	1	1	5	3	4	5	-	1	20
5	-	2	2	2	4	4	-	1	15
6 - 10	-	-	4	5	9	14	2	3	37
11 - 15	-	-	-	-	7	8	4	1	20
16 - 20	-	-	-	-	1	6	3	2	12
21 eller flere	-	-	-	-	6	11	14	34	65
I alt	132	21	35	37	58	67	36	44	430

1) Oppgaver mangler for 5 av de utvalgte selskaper.

Tabell XIII. Selskapene etter størrelsen av den ordinære aksjekapitalen og etter minstetallet på aksjonærer med aksjemajoritet. Børsnoterte og ikke-børsnoterte selskaper¹⁾

Minste- tallet på aksjo- nærer med aksjemajoritet	Ordinær aksje- kapital. Mill.kr.	Under 1	1-5	5-10	10-25	25 og over	Alle selskaper
Børsnoterte selskaper							
1	.....	11	18	2	1	1	33
2	.....	12	14	5	-	1	32
3	.....	6	12	6	-	-	24
4	.....	5	4	2	-	-	11
5	.....	3	5	1	-	-	9
6 - 10	.....	5	18	4	2	-	29
11 - 15	.....	1	15	1	1	-	18
16 - 20	.....	-	4	-	2	-	6
21 og flere	.....	2	23	13	13	8	59
I alt	.....	45	113	34	19	10	221
Ikke-børsnoterte selskaper							
1	.....	57	38	10	9	7	121
2	.....	25	10	1	3	-	39
3	.....	7	4	1	-	-	12
4	.....	7	2	-	-	-	9
5	.....	4	1	1	-	-	6
6 - 10	.....	4	4	-	-	-	8
11 - 15	.....	1	1	-	-	-	2
16 - 20	.....	1	4	1	-	-	6
21 og flere	.....	4	-	1	1	-	6
I alt	.....	110	64	15	13	7	209
Alle selskaper							
1	.....	68	56	12	10	8	154
2	.....	37	24	6	3	1	71
3	.....	13	16	7	-	-	36
4	.....	12	6	2	-	-	20
5	.....	7	6	2	-	-	15
6 - 10	.....	9	22	4	2	-	37
11 - 15	.....	2	16	1	1	-	20
16 - 20	.....	1	8	1	2	-	12
21 og flere	.....	6	23	14	14	8	65
I alt	.....	155	177	49	32	17	430

1) Oppgaver mangler for 5 av de utvalgte selskaper.

Tabell XIV. Selskapene og tallet på aksjer etter næring, tallet på aksjeserier med ulik stemmerett og størrelsen av den ordinære aksjekapitalen. Børsnoterte selskaper¹⁾

Næring	Ordinær aksje- kapital i mill. kr. og tallet på aksjeserier med ulik stemmerett	Under 1		1 - 5		5 - 10		10 og over		I alt	
		1 serie	2 eller flere serier	1 serie	2 eller flere serier	1 serie	2 eller flere serier	1 serie	2 eller flere serier	1 serie	2 eller flere serier
Sjøfart og hvalfangst											
Selskaper	32	8	58	3	13	1	4	-	107	12	
Ordinære aksjer	93 186	5 350	368 233	45 480	178 900	32 000	387 000	-	1 027 319	82 830	
Andre aksjer ..	-	7 850	-	86 493	-	-	-	-	-	94 343	
Aksjer i alt.	93 186	13 200	368 233	131 973	178 900	32 000	387 000	-	1 027 319	177 173	
Bergverksdrift og industri											
Selskaper	3	-	34	4	13	3	15	-	65	7	
Ordinære aksjer	8 100	-	259 121	258 073	804 800	1 050 418	5 102 327	-	6 174 348	1 308 491	
Andre aksjer ..	-	-	-	60 314	-	347 200	-	-	-	407 514	
Aksjer i alt.	8 100	-	259 121	318 387	804 800	1 397 618	5 102 327	-	6 174 348	1 716 005	
Bankvesen og forsikring											
Selskaper	3	-	16	-	5	-	11	-	35	-	
Ordinære aksjer	9 800	-	192 070	-	274 631	-	2 859 000	-	3 335 501	-	
Andre aksjer ..	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Aksjer i alt.	9 800	-	192 070	-	274 631	-	2 859 000	-	3 335 501	-	
Alle børsnoterte selskaper											
Selskaper	38	8	108	7	31	4	30	-	207	19	
Ordinære aksjer	111 086	5 350	819 424	303 553	1 258 331	1 082 418	8 348 327	-	10 537 168	1 391 321	
Andre aksjer ..	-	7 850	-	146 807	-	347 200	-	-	-	501 857	
Aksjer i alt.	111 086	13 200	819 424	450 360	1 258 331	1 429 618	8 348 327	-	10 537 168	1 893 178	

1) Ifølge tabellen forekommer enkelte selskaper med to eller flere aksjeserier som bare har ordinære aksjer. Dette skyldes mangelfulle oppgaver.

Tabell XV. Selskapene og tallet på aksjer etter næring, tallet på aksjeserier med ulik stemmerett og størrelsen av den ordinære aksjekapitalen. Ikke-børsnoterte selskaper¹⁾

Næring	Ordinær aksje- kapital i mill. kr. og tallet på aksjeserier med ulik stemmerett	Under 1		1 - 5		5 - 10		10 og over		I alt	
		1 serie	2 eller flere serier	1 serie	2 eller flere serier	1 serie	2 eller flere serier	1 serie	2 eller flere serier	1 serie	2 eller flere serier
Bergverksdrift og industri											
Selskaper	77	4	51	5	12	1	16	-	156	10	
Ordinære aksjer	138 127	51 989	600 672	26 009	133 160	92 308	1 709 875	-	2 581 834	170 306	
Andre aksjer ..	-	376	-	5 400	-	-	-	-	-	5 776	
Aksjer i alt.	138 127	52 365	600 672	31 409	133 160	92 308	1 709 875	-	2 581 834	176 082	
Bygg og anlegg											
Selskaper	19	2	2	-	-	-	-	-	21	2	
Ordinære aksjer	6 616	550	1 550	-	-	-	-	-	8 166	550	
Andre aksjer ..	-	50	-	-	-	-	-	-	-	50	
Aksjer i alt.	6 616	600	1 550	-	-	-	-	-	8 166	600	
Varehandel											
Selskaper	7	1	6	-	2	-	4	-	19	1	
Ordinære aksjer	3 406	1 980	38 039	-	14 000	-	607 074	-	662 519	1 980	
Andre aksjer ..	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Aksjer i alt.	3 406	1 980	38 039	-	14 000	-	607 074	-	662 519	1 980	
Alle ikke-børsnoterte selskaper											
Selskaper	103	7	59	5	14	1	20	-	196	13	
Ordinære aksjer	148 149	54 519	640 261	26 009	147 160	92 308	2 316 949	-	3 252 519	172 836	
Andre aksjer ..	-	426	-	5 400	-	-	-	-	-	5 826	
Aksjer i alt.	148 149	54 945	640 261	31 409	147 160	92 308	2 316 949	-	3 252 519	178 662	

1) Se note til tabell XIV.

Tabell XVI. Selskapene etter størrelsen av den ordinære aksjekapital, næring og samvariasjonen mellom tallet på stemmer og tallet på aksjer. Børsnoterte selskaper

Næring og stemmevariasjon for den ordinære aksjekapital	Ordinær aksjekapital. Mill.kr.		Under 1	1-5	5-10	10 og over	I alt
Sjøfart og hvalfangst							
Proporsjonal			39	58	14	1	112
Proporsjonal inntil et maksimum			1	-	-	-	1
Degressiv			-	3	-	3	6
I alt			40	61	14	4	119
Bergverksdrift og industri							
Proporsjonal			3	32	14	13	62
Proporsjonal inntil et maksimum			-	4	1	2	7
Degressiv			-	2	1	-	3
I alt			3	38	16	15	72
Bankvesen og forsikring							
Proporsjonal			-	4	1	-	5
Proporsjonal inntil et maksimum			-	8	3	8	19
Degressiv			3	4	1	3	11
I alt			3	16	5	11	35
Alle børsnoterte selskaper							
Proporsjonal			42	94	29	14	179
Proporsjonal inntil et maksimum			1	12	4	10	27
Degressiv			3	9	2	6	20
I alt			46	115	35	30	226

Tabell XVII. Selskapene etter størrelsen av den ordinære aksjekapital, næring og samvariasjonen mellom tallet på stemmer og tallet på aksjer. Ikke-børsnoterte selskaper

Næring og stemmevariasjon for den ordinære aksjekapital	Ordinær aksjekapital. Mill.kr.		Under 1	1-5	5-10	10 og over	I alt
Bergverksdrift og industri							
Proporsjonal			75	47	13	16	151
Proporsjonal inntil et maksimum			3	4	-	-	7
Degressiv			3	5	-	-	8
I alt			81	56	13	16	166
Bygg og anlegg							
Proporsjonal			20	2	-	-	22
Proporsjonal inntil et maksimum			-	-	-	-	-
Degressiv			1	-	-	-	1
I alt			21	2	-	-	23
Varehandel							
Proporsjonal			8	5	2	4	19
Proporsjonal inntil et maksimum			-	-	-	-	-
Degressiv			-	1	-	-	1
I alt			8	6	2	4	20
Alle ikke-børsnoterte selskaper							
Proporsjonal			103	54	15	20	192
Proporsjonal inntil et maksimum			3	4	-	-	7
Degressiv			4	6	-	-	10
I alt			110	64	15	20	209

Tabell XVIII. Selskaper, ordinær aksjekapital og selskapenes antatte formue etter prosentandel av ordinære aksjer representert på siste generalforsamling. Børsnoterte selskaper¹⁾

Ordinære aksjer representert på siste generalforsamling i prosent av alle ordinære aksjer	Selskaper	Ordinær aksjekapital	Antatt formue
		Mill.kr.	Mill.kr.
Under 10 prosent.....	5	163,1	56,0
10 - 20 "	15	127,3	227,7
20 - 40 "	27	206,6	530,4
40 - 60 "	35	126,0	719,0
60 - 80 "	44	111,9	690,1
80 -100 "	21	327,7	445,3
Alle selskaper	147	1 062,6	2 668,5

1) Oppgaver mangler for 79 selskaper med 512,9 mill.kr. i ordinær aksjekapital og 1 305,5 mill. kr. i antatt formue.

Tabell XIX. Selskaper, ordinær aksjekapital og selskapenes antatte formue etter prosentandel av ordinære aksjer representert på siste generalforsamling. Ikke-børsnoterte selskaper¹⁾

Ordinære aksjer representert på siste generalforsamling i prosent av alle ordinære aksjer	Selskaper	Ordinær aksjekapital	Antatt formue
		Mill.kr.	Mill.kr.
Under 10 prosent.....	-	-	-
10 - 20 "	-	-	-
20 - 40 "	5	4,9	15,8
40 - 60 "	9	14,7	33,7
60 - 80 "	17	40,3	129,0
80 -100 "	111	756,6	1 222,6
Alle selskaper	142	816,5	1 401,1

1) Oppgaver mangler for 67 selskaper med 346,7 mill.kr. i ordinær aksjekapital og 1 565,1 mill. kr. i antatt formue.

Tabell XX. Selskapene etter prosentandel av ordinære aksjer representert på siste generalforsamling og etter tallet på aksjonærer. Børsnoterte og ikke-børsnoterte selskaper¹⁾

Ordinære aksjer representert på siste generalforsamling i prosent av alle ordinære aksjer	Aksjonærer								Alle selskaper
	1-10	11-20	21-50	51-100	101-200	201-500	501-1000	1001 og over	
Børsnoterte selskaper									
Under 10 prosent.....	-	-	-	-	-	1	-	4	5
10 - 20 "	-	-	-	-	3	2	3	7	15
20 - 40 "	-	-	-	1	6	4	7	9	27
40 - 60 "	-	-	1	4	8	9	8	5	35
60 - 80 "	-	1	3	5	13	13	7	2	44
80 -100 "	4	-	2	5	4	3	2	1	21
I alt	4	1	6	15	34	32	27	28	147
Ikke-børsnoterte selskaper									
Under 10 prosent.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10 - 20 "	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20 - 40 "	-	-	-	-	2	3	-	-	5
40 - 60 "	2	-	2	1	2	1	1	-	9
60 - 80 "	5	2	3	1	2	2	2	-	17
80 -100 "	81	12	9	6	2	1	-	-	111
I alt	88	14	14	8	8	7	3	-	142

1) Oppgaver mangler for 79 børsnoterte selskaper og for 67 ikke-børsnoterte selskaper.

Tabell XXI. Sammensetningen av aksjonærene etter størrelsen av selskapenes ordinære aksjekapital. Omfatter de 20 største aksjonærene fra hvert av de børsnoterte selskaper¹⁾

Ordinær aksjekapital. Mill.kr.	Under 1	1-5	5-10	10-25	25-50	50 og over	Alle selskaper
Aksjonærkategori							
Innenlandske aksjonærer	856	2 176	617	353	82	94	4 178
Personer og personforetak	591	1 327	268	79	11	5	2 281
Av disse: Menn	359	817	160	46	5	4	1 391
Kvinner	224	501	107	31	5	1	869
Aksjeselskaper i samme næring ..	79	226	78	55	10	14	462
Aksjeselskaper i andre næringer.	131	452	199	148	31	49	1 010
Av disse: Bankvesen	39	116	53	33	14	6	261
Forsikring	27	119	59	51	7	22	285
Andelslag, institusjoner, foreninger og fonds	13	72	54	52	25	22	238
Sparebanker og gjensidige forsikringsselskaper	-	17	14	15	-	1	47
Stat	-	1	-	-	-	1	2
Kommune	1	12	-	-	5	1	19
Andre innenlandske aksjonærer, inkl. uoppgitt	41	69	4	4	-	1	119
Utenlandske aksjonærer	32	81	22	27	1	6	169
Aksjonærer i alt	888	2 257	639	380	83	100	4 347
Av disse innenlandske aksjeselskaper i:							
Sjøfart og hvalfangst	74	183	80	31	5	6	379
Bergverksdrift og industri ..	5	79	38	38	8	11	179
Bygg og anlegg	3	1	1	-	-	-	5
Varehandel	32	65	12	11	1	1	122
Bankvesen	39	127	66	57	14	16	319
Forsikring	31	146	61	51	13	22	324
Andre næringer	21	52	9	8	-	5	95
Uoppgitt	5	25	10	7	-	2	49

1) Oppgaver mangler for 5 av de utvalgte selskaper.

Tabell XXII. Sammensetningen av aksjonærene etter størrelsen av selskapenes ordinære aksjekapital. Omfatter de 20 største aksjonærene fra hvert av de ikke-børsnoterte selskaper

Ordinær aksjekapital. Mill.kr.	Under 1	1-5	5-10	10-25	25-50	50 og over	Alle selskaper
Aksjonærkategori							
Innenlandske aksjonærer	1 002	634	130	107	3	43	1 919
Personer og personforetak	834	449	68	43	3	18	1 415
Av disse: Menn	532	276	51	27	3	9	898
Kvinner	294	167	15	16	-	9	501
Aksjeselskaper i samme næring ..	52	53	13	10	-	2	130
Aksjeselskaper i andre næringer.	73	96	38	25	-	18	250
Av disse: Bankvesen	21	29	9	9	-	9	77
Forsikring	10	9	6	4	-	-	29
Andelslag, institusjoner, foreninger og fonds	16	8	5	7	-	3	39
Sparebanker og gjensidige forsikringsselskaper	-	2	1	1	-	-	4
Stat	2	4	1	3	-	2	12
Kommune	2	4	2	-	-	-	8
Andre innenlandske aksjonærer, inkl. uoppgitt	23	18	2	18	-	-	61

Tabell XXII (forts.). Sammensetningen av aksjonærene etter størrelsen av selskapenes ordinære aksjekapital. Omfatter de 20 største aksjonærene fra hvert av de ikke-børsnoterte selskaper

Ordinær aksjekapital. Mill.kr.	Under 1	1-5	5-10	10-25	25-50	50 og over	Alle selskaper
Aksjonærkategori							
Utenlandske aksjonærer	31	45	15	16	3	2	112
Aksjonærer i alt	1 033	679	145	123	6	45	2 031
Av disse innenlandske aksje- selskaper i:							
Sjøfart og hvalfangst	10	19	15	5	-	8	57
Bergverksdrift og industri ..	47	62	13	9	-	2	133
Bygg og anlegg	4	3	-	-	-	-	7
Varehandel	24	19	6	3	-	1	53
Bankvesen	21	29	9	9	-	9	77
Forsikring	10	9	6	4	-	-	29
Andre næringer	7	2	-	-	-	-	9
Uoppgitt	2	6	2	5	-	-	15

Tabell XXIII. Sammensetningen av aksjonærene i mulige majoritetsgrupper etter majoritetsgrup- pens størrelse. Børsnoterte selskaper¹⁾

Minstetallet på aksjonærer med aksjemajoritet	1	2	3-5	6-10	11-20	Alle selskaper
Aksjonærkategori						
Innenlandske aksjonærer	32	62	155	218	324	791
Personer og personforetak	2	15	51	94	178	340
Av disse: Menn	2	12	35	57	117	223
Kvinner	-	3	16	37	60	116
Aksjeselskaper i samme næring ..	26	29	48	37	36	176
Aksjeselskaper i andre næringer.	1	15	49	76	88	229
Av disse: Bankvesen	-	8	13	14	20	55
Forsikring	-	-	8	30	30	68
Andelslag, institusjoner, foren- inger og fonds	1	1	2	6	18	28
Sparebanker og gjensidige for- sikringsselskaper	-	-	1	3	-	4
Stat	-	1	1	-	-	2
Kommune	1	1	2	-	1	5
Andre innenlandske aksjonærer, inkl. uoppgitt	1	-	1	2	3	7
Utenlandske aksjonærer	1	2	6	12	20	41
Aksjonærer i alt	33	64	161	230	344	832
Av disse innenlandske aksje- selskaper i:						
Sjøfart og hvalfangst	19	24	51	42	21	157
Bergverksdrift og industri ..	5	6	6	9	20	46
Bygg og anlegg	-	-	1	-	-	1
Varehandel	-	1	6	6	12	25
Bankvesen	-	8	15	14	28	65
Forsikring	3	1	9	30	30	73
Andre næringer	-	2	6	7	7	22
Uoppgitt	-	2	3	5	6	16

1) Omfatter bare børsnoterte selskaper hvor minstetallet på aksjonærer med aksjemajoritet er 20 eller mindre.

Tabell XXIV. Sammensetningen av aksjonærene i mulige majoritetsgrupper etter majoritetsgruppens størrelse. Ikke-børsnoterte selskaper¹⁾

Aksjonærkategori	Minstetallet på aksjonærer med aksjemajoritet					Alle selskaper
	1	2	3-5	6-10	11-20	
Innenlandske aksjonærer	103	70	99	61	128	461
Personer og personforetak	34	42	65	50	98	289
Av disse: Menn	30	32	38	30	66	196
Kvinner	4	10	25	20	31	90
Aksjeselskaper i samme næring	34	13	10	2	4	63
Aksjeselskaper i andre næringer ..	21	13	19	7	20	80
Av disse: Bankvesen	14	3	9	4	6	36
Forsikring	-	-	2	1	6	9
Andelslag, institusjoner, foreninger og fonds	6	-	1	1	1	9
Sparebanker og gjensidige forsikringsselskaper	-	-	1	-	1	2
Stat	6	2	-	-	-	8
Kommune	1	-	1	-	2	4
Andre innenlandske aksjonærer, inkl. uoppgitt	1	-	2	1	2	6
Utenlandske aksjonærer	18	8	3	1	3	33
Aksjonærer i alt	121	78	102	62	131	494
Av disse innenlandske aksjeselskaper i:						
Sjøfart og hvalfangst	3	4	5	-	3	15
Bergverksdrift og industri	30	11	10	2	4	57
Bygg og anlegg	2	1	2	-	-	5
Varehandel	5	5	1	-	4	15
Bankvesen	14	3	9	4	6	36
Forsikring	-	-	2	1	6	9
Andre næringer	1	-	-	-	-	1
Uoppgitt	-	2	-	2	1	5

1) Omfatter bare ikke-børsnoterte selskaper hvor minstetallet på aksjonærer med aksjemajoritet er 20 eller mindre.

Tabell XXV. Selskaper, aksjonærer, ordinær aksjekapital, antatt formue og sysselsetting for selskaper der én aksjonær har aksjemajoriteten. Børsnoterte selskaper

Aksjonærkategori	Selskaper	Aksjonærer	Selskapenes ordinære aksjekapital	Selskapenes antatte formue	Sysselsetting
			Mill.kr.	Mill.kr.	
Innenlandske aksjonærer	32	..	..	..	..
Personer og personforetak	2	..	..	..	..
Av disse: Menn	2	..	..	..	..
Kvinner	-	-	-	-	-
Aksjeselskaper i samme næring	26	)			
Aksjeselskaper i andre næringer ..	1	)	7 272	346	5 371
Av disse: Bankvesen	-	-	-	-	-
Forsikring	-	-	-	-	-
Andelslag, institusjoner, foreninger og fonds	1	)			
Sparebanker og gjensidige forsikringsselskaper	-	)			
Stat	-	)	1 518	57	876
Kommune	1	)			
Andre innenlandske aksjonærer, inkl. uoppgitt	1	)			

Tabell XXV (forts.). Selskaper, aksjonærer, ordinær aksjekapital, antatt formue og sysselsetting for selskaper der én aksjonær har aksjemajoriteten. Børsnoterte selskaper

Aksjonærkategori	Selskaper	Aksjonærer	Selskapenes ordinære aksjekapital	Selskapenes antatte formue	Sysselsetting
			Mill.kr.	Mill.kr.	
Utenlandske aksjonærer	1	..	..	..	..
Aksjonærer i alt	33	8 851	110	451	6 976
Av disse innenlandske aksjeselskaper i:					
Sjøfart og hvalfangst	19	4 037	32	209	2 299
Bergverksdrift og industri	5	1 632	39	131	2 985
Bygg og anlegg	-	-	-	-	-
Varehandel	-	-	-	-	-
Bankvesen	-	-	-	-	-
Forsikring	3	1 603	5	6	87
Andre næringer	-	-	-	-	-
Uoppgitt	-	-	-	-	-

Tabell XXVI. Selskaper, aksjonærer, ordinær aksjekapital, antatt formue og sysselsetting for selskaper der én aksjonær har aksjemajoriteten. Ikke-børsnoterte selskaper

Aksjonærkategori	Selskaper	Aksjonærer	Selskapenes ordinære aksjekapital	Selskapenes antatte formue	Sysselsetting
			Mill.kr.	Mill.kr.	
Innenlandske aksjonærer	103	1 939	665	1 514	55 189
Personer og personforetak	34	202	10	47	11 777
Av disse: Menn	30	179	9	38	10 982
Kvinner	4	23	1	9	855
Aksjeselskaper i samme næring	34	870	191	849	20 586
Aksjeselskaper i andre næringer	21	813	52	166	11 464
Av disse: Bankvesen	14	517	40	110	8 836
Forsikring	-	-	-	-	-
Andelslag, institusjoner, foreninger og fonds	6	30	3	20	2 499
Sparebanker og gjensidige forsikringselskaper	-	-	-	-	-
Stat	6	)			
Kommune	1	)	24	432	8 863
Andre innenlandske aksjonærer, inkl. uoppgitt	1	)			
Utenlandske aksjonærer	18	603	324	691	16 022
Aksjonærer i alt	121	2 542	989	2 205	71 211
Av disse innenlandske aksjeselskaper i:					
Sjøfart og hvalfangst	3	253	8	45	1 818
Bergverksdrift og industri	30	834	187	811	17 536
Bygg og anlegg	2	..	..	..	..
Varehandel	5	27	5	46	1 706
Bankvesen	14	517	40	110	8 836
Forsikring	-	-	-	-	-
Andre næringer	1	..	..	..	..
Uoppgitt	-	-	-	-	-

Tabell XXVII. Selskapene etter styremedlemmenes aksjeinnehav og etter selskapenes næring.
 Børsnoterte selskaper

Styre- medlemmenes innehav av ordinære aksjer i prosent av samlet ordinær aksjekapital	Næring				
	Alle sel- skaper	Sjøfart og hvalfangst	Bergverks- drift og industri	Bank- vesen	Forsik- ring
Ingen aksjer	35	14	12	9	-
Under 2 prosent	73	33	27	3	10
2 - 5 "	41	21	14	2	4
5 - 10 "	27	15	11	-	1
10 - 20 "	18	12	5	1	-
20 - 30 "	13	10	2	-	1
30 - 40 "	8	8	-	-	-
40 - 50 "	3	3	-	-	-
50 - 60 "	1	1	-	-	-
60 - 80 "	2	1	1	-	-
80 -100 "	-	-	-	-	-
Uoppgitt	5	1	-	4	-
Alle selskaper	226	119	72	19	16

 Tabell XXVIII. Selskapene etter styremedlemmenes aksjeinnehav og etter selskapenes næring.
 Ikke-børsnoterte selskaper

Styre- medlemmenes innehav av ordinære aksjer i prosent av samlet ordinær aksjekapital	Næring			
	Alle sel- skaper	Bergverks- drift og industri	Bygg og anlegg	Vare- handel
Ingen aksjer	55	47	1	7
Under 2 prosent	42	37	1	4
2 - 5 "	15	12	1	2
5 - 10 "	13	12	1	-
10 - 20 "	14	11	2	1
20 - 30 "	15	13	1	1
30 - 40 "	9	7	-	2
40 - 50 "	4	4	-	-
50 - 60 "	4	3	-	1
60 - 80 "	7	3	3	1
80 -100 "	31	17	13	1
Alle selskaper	209	166	23	20

Tabell XXIX. Selskapene etter styremedlemmenes aksjeinnehav og etter størrelsen av den ordinære aksjekapitalen. Børsnoterte selskaper¹⁾

Styre- medlemmenes innehav av ordinære aksjer i prosent av samlet ordinær aksjekapital	Ordinær aksjekapital. Mill.kr.		Under 1	1-5	5-10	10-25	25 og over	Alle sel- skaper
Ingen aksjer			4	14	7	7	3	35
Under 2 prosent			10	32	14	10	7	73
2 - 5 "			6	24	9	2	-	41
5 - 10 "			4	19	4	-	-	27
10 - 20 "			6	12	-	-	-	18
20 - 30 "			5	8	-	-	-	13
30 - 40 "			7	1	-	-	-	8
40 - 50 "			1	2	-	-	-	3
50 - 60 "			1	-	-	-	-	1
60 - 80 "			1	1	-	-	-	2
80 -100 "			-	-	-	-	-	-
Alle selskaper			45	113	34	19	10	221

1) Oppgaver mangler for 5 av de utvalgte selskaper.

Tabell XXX. Selskapene etter styremedlemmenes aksjeinnehav og etter størrelsen av den ordinære aksjekapitalen. Ikke-børsnoterte selskaper

Styre- medlemmenes innehav av ordinære aksjer i prosent av samlet ordinær aksjekapital	Ordinær aksjekapital. Mill.kr.		Under 1	1-5	5-10	10-25	25 og over	Alle sel- skaper
Ingen aksjer			17	18	7	8	5	55
Under 2 prosent			11	21	5	3	2	42
2 - 5 "			4	8	2	1	-	15
5 - 10 "			7	4	1	1	-	13
10 - 20 "			11	3	-	-	-	14
20 - 30 "			9	6	-	-	-	15
30 - 40 "			8	1	-	-	-	9
40 - 50 "			3	1	-	-	-	4
50 - 60 "			4	-	-	-	-	4
60 - 80 "			6	1	-	-	-	7
80 -100 "			30	1	-	-	-	31
Alle selskaper			110	64	15	13	7	209

Tabell XXXI. Selskapene etter styremedlemmenes aksjeinnhav og etter de største aksjonærers representasjon i styret. Børsnoterte selskaper¹⁾

Styre- medlemmenes innhav av ordinære aksjer i prosent av samlet ordinær aksjekapital	Tallet på styremedlemmer som også er blant selskapets 20 største aksjonærer							Alle sel- skaper
	0	1	2	3	4	5	6	
Ingen aksjer	35	-	-	-	-	-	-	35
Under 2 prosent	35	32	2	3	-	-	1	73
2 - 5 "	-	22	12	5	1	1	-	41
5 - 10 "	-	9	10	6	2	-	-	27
10 - 20 "	-	2	9	6	1	-	-	18
20 - 30 "	-	4	6	2	-	1	-	13
30 - 40 "	-	3	4	1	-	-	-	8
40 - 50 "	-	-	1	2	-	-	-	3
50 - 60 "	-	1	-	-	-	-	-	1
60 - 80 "	-	1	-	-	1	-	-	2
80 -100 "	-	-	-	-	-	-	-	-
Alle selskaper	70	74	44	25	5	2	1	221

1) Oppgaver mangler for 5 av de utvalgte selskaper.

Tabell XXXII. Selskapene etter styremedlemmenes aksjeinnhav og etter de største aksjonærers representasjon i styret. Ikke-børsnoterte selskaper

Styre- medlemmenes innhav av ordinære aksjer i prosent av samlet ordinær aksjekapital	Tallet på styremedlemmer som også er blant selskapets 20 største aksjonærer							Alle sel- skaper
	0	1	2	3	4	5	6	
Ingen aksjer	55	-	-	-	-	-	-	55
Under 2 prosent	2	20	8	6	5	-	1	42
2 - 5 "	-	7	7	1	-	-	-	15
5 - 10 "	-	-	11	1	1	-	-	13
10 - 20 "	-	3	4	1	4	2	-	14
20 - 30 "	-	2	3	5	3	2	-	15
30 - 40 "	-	-	3	4	1	-	1	9
40 - 50 "	-	1	2	-	1	-	-	4
50 - 60 "	-	1	1	1	1	-	-	4
60 - 80 "	-	2	1	4	-	-	-	7
80 -100 "	-	5	11	10	4	1	-	31
Alle selskaper	57	41	51	33	20	5	2	209

Tabell XXXIII. Selskapene etter administrerende direktørs aksjeinnhav og etter størrelsen av den ordinære aksjekapital. Børsnoterte selskaper¹⁾

Admini- strerende direktørs innhav av ordinære aksjer i prosent av samlet aksjekapital	Ordinær aksjekapital. Mill.kr.					Alle sel- skaper
	Under 1	1-5	5-10	10-25	25 og over	
Ingen aksjer	8	17	10	8	5	48
Under 2 prosent	10	32	12	10	5	69
2 - 5 "	2	18	2	1	-	23
5 - 10 "	2	9	1	-	-	12
10 - 20 "	1	5	-	-	-	6
20 - 30 "	4	3	-	-	-	7
30 - 40 "	2	-	-	-	-	2
40 - 50 "	-	2	-	-	-	2
50 - 60 "	1	-	-	-	-	1
60 - 80 "	1	-	-	-	-	1
80 -100 "	-	-	-	-	-	-
Alle selskaper	31	86	25	19	10	171

1) Omfatter ikke 50 skipsselskaper hvor styret består av et personlig disponentfirma med flere enn ett medlem. Omfatter heller ikke 5 selskaper hvor individuelle aksjonær oppgaver mangler.

Tabell XXXIV. Selskapene etter administrerende direktørs aksjeinnhav og etter størrelsen av den ordinære aksjekapital. Ikke-børsnoterte selskaper

Admini- strerende direktørs innhav av ordinære aksjer i prosent av samlet aksjekapital	Ordinær aksjekapital. Mill.kr.					Alle sel- skaper
	Under 1	1-5	5-10	10-25	25 og over	
Ingen aksjer	33	37	11	10	5	96
Under 2 prosent	16	13	3	3	2	37
2 - 5 "	4	5	-	-	-	9
5 - 10 "	7	4	1	-	-	12
10 - 20 "	9	3	-	-	-	12
20 - 30 "	10	-	-	-	-	10
30 - 40 "	1	-	-	-	-	1
40 - 50 "	4	-	-	-	-	4
50 - 60 "	5	-	-	-	-	5
60 - 80 "	7	1	-	-	-	8
80 -100 "	14	1	-	-	-	15
Alle selskaper	110	64	15	13	7	209

Tabell XXXV. Styremedlemmene etter tallet på styremedlemskap og tallet på styreformannskap¹⁾

Styremedlemskap	Styreformannskap							I alt
	0	1	2	3	4	5	6 eller mer	
1	765	176	-	-	-	-	-	941
2	103	39	13	-	-	-	-	155
3	48	15	5	3	-	-	-	71
4	15	7	5	-	1	-	-	28
5	5	4	5	2	1	-	-	17
6	2	-	1	3	1	1	-	8
7	-	1	-	1	2	-	-	4
8	-	2	-	-	1	-	1	4
9	1	-	-	-	-	-	-	1
10	-	-	-	1	-	-	1	2
I alt (= tallet på styre- medlemmer)	939	244	29	10	6	1	2	1 231
Tallet på styremedlemskap	1 221	370	92	54	37	6	18	1 798
Tallet på styremedlemskap pr. styremedlem	1,3	1,5	3,2	5,4	6,2	6,0	9,0	1,5

1) For 50 skipsselskaper med et personlig disponentfirma som styre er det ikke regnet med noen styreformann. Oppgaver mangler for ytterligere 8 selskaper.

Statistisk Sentralbyrå
Dronningensgt. 16, Oslo-Dep.
Tlf. 41 38 20

AKSJESPREDNING OG STYRESAMMENSETNING I AKSJESELSKAPER
UNNTATT SKIPSAKSJESELSKAPER HVOR ET PERSONLIG
DISPONENTFIRMA ER SELSKAPETS STYRE

Fortrolig
Innsendingsfrist
21. desember 1963

Selskapets navn og adresse	Dato og underskrift
Navn og adresse til eventuelle datterselskaper (selskaper hvor Deres selskap eier 50 pst. eller mer av aksjekapitalen)	
Selskapets styremedlemmer i siste avsluttede regnskapsperiode og deres aksjeinnehav ved siste generalforsamling. (Oppgis også for adm. direktør selv om han ikke er styremedlem)	

Navn og adresse	Stilling i styret	Stilling i selskapets administrasjon (oppgi f.eks. kontorsjef, regnskapssjef, salgssjef osv.)	Aksjeinnehav (Ta bare med ordinære og prefererte ordinære aksjer med stemmerett som de ordinære)		
			Antall aksjer	Pålydende beløp i alt. Kr.	Utfylles av Byrådet
Administrerende direktør		Adm. direktør			
Andre styremedlemmer:					

Opplysninger fra siste generalforsamling

	Ved personlig fram møte	Ved fullmakt	I alt
Antall aksjer representert på siste generalforsamling			
Antall stemmer representert på siste generalforsamling			

VEND

Statistisk Sentralbyrå
 Dronningensgt. 16, Oslo-Dep.
 Tlf. 41 38 20

AKSJESPREDNING OG STYRESAMMENSETNING I SKIPSAKSJESELSKAPER
 HVOR ET PERSONLIG DISPONENTFIRMA ER SELSKAPETS STYRE

F o r t r o l i g
 Innsendingsfrist
 21. desember 1963

Skipsselskapets navn og adresse	Dato og underskrift
Disponentfirmaets navn og adresse	

Disponentfirmaets medlemmer og deres aksjeinnehav i skipsselskapet ved siste generalforsamling

Navn og adresse	Aksjeinnehav (Ta bare med ordinære og prefererte ordinære aksjer med stemmerett som de ordinære)		
	Antall aksjer	Pålydende beløp i alt. Kr.	Utfylles av Byrådet

Opplysninger fra siste generalforsamling

	Ved personlig frammøte	Ved fullmakt	I alt
Antall aksjer representert på siste generalforsamling			
Antall stemmer representert på siste generalforsamling			

VEND

Handelsregister	Selskapets navn og adresse	Reg.nr.	Aksjeeiere
Tidspunkt som oppgavene over selskapets aksjekapital og styre refererer seg til (se rettledningen)		Dato, år	Ikke ord. aksjer
			Stemmevariasjon

Selskapets aksjekapital (se rettledningen)

Aksje- serie	Aksjekapitalens pålydende verdi. Kr.	Tallet på aksjer	Reglene for stemmerett på generalforsamlingen
1			
2			
3			
Sum			

Selskapets styre (inkl. administrerende direktør selv om han ikke er styremedlem)

Styremedlemmenes navn og adresse	Stilling i styret	Stilling i selskapets administrasjon (f.eks. kontorsjef, regnskapssjef etc.)	Fylles ut av Statistisk Sentralbyrå		
			Person- nr.	Tallet på aksjer	Pålydende verdi. Kr.
Administrerende direktør		Administrerende direktør	21		
Andre styremedlemmer:			22		
			23		
			24		
			25		
			26		
			27		
			28		

Dato, underskrift

Publikasjoner sendt ut fra Statistisk Sentralbyrå siden 1. januar 1966

Publications issued by the Central Bureau of Statistics since 1 January 1966

I serien Norges offisielle statistikk (NOS):

Rekke XII

Boktrykk 1966

- Nr. 188 Økonomisk utsyn over året 1965 - Economic Survey - Sidetall 151. Pris kr. 11,00
- 189 Psykiatriske sykehus 1964 - Hospitals for Mental Disease - Sidetall 49. Pris kr. 6,00
- 190 Skogstatistikk 1964 - Forestry Statistics - Sidetall 154. Pris kr. 8,00
- 191 Syketrygden 1964 - National Health Insurance - Sidetall 109. Pris kr. 8,00
- 192 Samferdselsstatistikk 1964 - Transport and Communication Statistics - Sidetall 133.
Pris kr. 8,00
- 193 Utenrikshandel 1965 I - External Trade I - Sidetall 259. Pris kr. 9,00
- 194 Folkemengdens bevegelse 1964 - Vital Statistics and Migration Statistics - Sidetall 59.
Pris kr. 7,00
- 195 Statistisk årbok 1966 - Statistical Yearbook of Norway - Sidetall 397. Pris kr. 11,00
- 196 Helsestatistikk 1964 - Health Statistics - Sidetall 90. Pris kr. 7,00
- 197 Forsikringsselskaper 1964 - Sociétés d'assurances - Sidetall 175. Pris kr. 9,00
- 198 Norges postverk 1965 - Statistique postale - Sidetall 200. Pris kr. 9,00
- 199 Stortingsvalget 1965 II - Storting Elections II - Sidetall 86. Pris kr. 7,00
- 200 Utenrikshandel 1965 II - External Trade II - Sidetall 229. Pris kr. 9,00
- 201 Alkoholstatistikk 1965 - Alcohol Statistics - Sidetall 36. Pris kr. 6,00
- 202 Jordbruksstatistikk 1965 - Agricultural Statistics - Sidetall 110. Pris kr. 8,00
- 203 Kreditmarkedstatistikk 1964 - Credit Market Statistics - Sidetall 208. Pris kr. 9,00
- 204 Telegrafverket 1965 - Télégraphes et téléphones de l'Etat - Sidetall 292. Pris kr. 9,00
- 205 Utenrikshandel 1965 III - External Trade III - Sidetall 268. Pris kr. 9,00
- 206 Fiskeristatistikk 1964 - Fishery Statistics - Sidetall 88. Pris kr. 7,00
- 207 Lønnsstatistikk 1965 - Wage Statistics - Sidetall 114. Pris kr. 7,00
- 208 Bedriftstelling 1963 I Bergverksdrift m.v. og industri - Census of Establishments I
Mining and Quarrying, Manufacturing - Sidetall 211. Pris kr. 9,00
- 209 Meieribruket i Noreg 1965 - Norway's Dairy Industri - Sidetall 57. Pris kr. 7,00

Rekke XII

Boktrykk 1967

- Nr. 210 Økonomisk utsyn over året 1966 - Economic Survey - Sidetall 158. Pris kr. 11,00
- 211 Syketrygden 1965 - National Health Insurance - Sidetall 103. Pris kr. 8,00
- 212 Skattestatistikk 1964 - Tax Statistics - Sidetall 73. Pris kr. 7,00
- 213 Skogstatistikk 1965 - Forestry Statistics - Sidetall 113. Pris kr. 8,00
- 214 Samferdselsstatistikk 1965 - Transport and Communication Statistics - Sidetall 137.
Pris kr. 8,00

Rekke A

Stensil-, offsettrykk 1966

- Nr. 140 Frukttretejling 1965 Bruk med over 50 frukttre - Census of Fruit Trees. Holdings with
more than 50 Fruit Trees - Sidetall 35. Pris kr. 4,00
- 141 Kriminalstatistikk 1964 II Domfelte, botlagte og påtalefritatte - Criminal Statistics II
Persons Convicted, Fined or Suspended of Prosecution - Sidetall 50. Pris kr. 4,00
- 142 Kriminalstatistikk 1964 III Innsatte og løslatte ved fengselsanstalter - Criminal Statistics
III Movement of Population in Penal Institutions - Sidetall 27. Pris kr. 4,00
- 143 Stats- og trygdeforvaltningens finanser 1946-1960 - Central Government and Social Security
Funds Finances - Sidetall 123. Pris kr. 5,00
- 144 Lønnsstatistikk for kommunale arbeidstakere pr. 1. mai 1965 - Salaries of Local Government
Employees - Sidetall 47. Pris kr. 4,50
- 145 Undervisningsstatistikk 1964-65 V Universiteter og høyskoler - Educational Statistics V
Universities - Sidetall 62. Pris kr. 4,50
- 146 Lønnsstatistikk for funksjonærer i bankvirksomhet pr. 1. september 1965 - Salaries of Bank
Employees - Sidetall 23. Pris kr. 3,00
- 147 Lønnsstatistikk for funksjonærer i forsikringsvirksomhet pr. 1. september 1965 - Wage
Statistics for Salaried Employees in Insurance Activity - Sidetall 22. Pris kr. 3,00
- 148 Daginstitusjoner for barn 1963 - Nursery Schools and Day Nurseries - Sidetall 17. Pris
kr. 3,00
- 149 Lønnsstatistikk for sjøfolk på skip i innenriks rutebart. November 1965 - Wage Statistics
for Seamen on Ships in Scheduled Coasting Trade - Sidetall 19. Pris kr. 3,00
- 150 Dødsårsaker 1964 Hovedtabeller - Causes of Death. Main Tables - Sidetall 77. Pris kr. 4,50
- 151 Barnevernsstatistikk 1964 - Child Welfare Statistics - Sidetall 39. Pris kr. 4,00
- 152 Husmorvikarvirksomhet og hjemmesykepleie 1964 - Housewife Substitute Services and Home
Nursing - Sidetall 23. Pris kr. 3,00
- 153 Markedstall Bedriftstelingen 1963 I Bergverksdrift m.v. og industri - Market Data.
Census of Establishments I Mining and Quarrying, Manufacturing - Sidetall 75. Pris kr. 4,50
- 154 Hotellstatistikk 1965 - Hotel Statistics - Sidetall 22. Pris kr. 3,00

I serien Artikler fra Statistisk Sentralbyrå (ART):

- Nr. 12 Kriminalitet, årskull og økonomisk vekst - Crimes, Generations and Economic Growth - Sidetall 63. Pris kr. 7,00
- 13 Desisjonstabeller og generering av maskinprogrammer for granskning av statistisk primær-
materiale - Decision Tables and Generation of Computer Programs for Editing of
Statistical Data - Sidetall 11. Pris kr. 4,00
- 14 Ekteskap og barnetall. En analyse av fruktbarhetsutviklingen i Norge - Marriages and
Number of Children. An Analysis of Fertility Trend in Norway - Sidetall 29. Pris
kr. 6,00
- 15 Tjue års økonomisk politikk i Norge: Suksesser og mistak - Twenty Years of Norwegian
Economic Policy: An Appraisal - Sidetall 38. Pris kr. 6,00
- 16 Long-Range Planning, Progress- and Cost-Reporting in the Central Bureau of Statistics of
Norway - Langtidsprogrammering, framdrifts- og kostnadsrapportering i Statistisk
Sentralbyrå - Sidetall 9. Pris kr. 4,00
- 17 Økonomiske konsekvenser av nedrustning i Norge - Economic Consequences of Disarmament in
Norway - Sidetall 25. Pris kr. 4,00
- 18 Teknisk revolusjon i økonomisk analyse og politikk? - Technical Revolution in Economic
Analysis and Policy? - Sidetall 23. Pris kr. 4,00

Pris kr. 4,50

Publikasjonen utgis i kommisjon hos H. Aschehoug & Co., Oslo,
og er til salgs hos alle bokhandlere.